

GİRİŞİMCİ ÖĞRENCİLERİMİZ BOŞ DURMUYOR

GençBizz Lise Girişimcilik Programı kapsamında Türkiye'de 75 şirket arasına giren 3 öğrenci şirketimizden 2'si Başkan Büyükgöz'e projeleri sunumlarını gerçekleştirmişti. Bu buluşmada ise 3. Öğrenci gurubumuzun kurduğu 'RecyTec GençBizz Şirketi' Gebze Belediye Başkanımız Sn. Zinnur Büyükgöz'e şirketlerini, yapacakları çalışmaları, faaliyet alanları ve çözüm stratejilerini anlattılar.

Şirketlerinin AR-GE faaliyetlerinin ardından üretilen prototip ürünü sunan öğrencilerimiz seri üretim aşamasına geçilecek olan ürünleri ve şirketlerin yapacağı

çalışmalarda kendilerinden destek istediklerini dile getirdiler.

Başkan Büyükgöz; RecySound: Powerbank Özellikli Bluetooth Hoparlör ile ilgili sunumundayız. Yücel Boru Fen Lisesi'nde okuyan öğrencilerimizden projeye dair bilgileri dinliyoruz. Atık bilgisayarların bataryalarını hoparlör ile birleştirerek "RecySound" adını verdikleri yeni bir ürün üretiyorlar. Girişimci gençlerimizi tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyorum.' dedi

Gebze Belediye Başkanımız Sn. Zinnur Büyükgöz'e bizlere ayırdıkları kıymetli vakitleri, samimi sohbeti ve yol gösterici önerilerinden ötürü teşekkür ederiz.

İNTERNET SAYFAMIZ HER ZAMAN GÜNCEL

Bildiğiniz gibi Milli Eğitim Bakanlığına bağlı tüm okul ve kurumlar internet sayfalarını aynı altyapı üzerinden yürütmektedirler. Beş farklı şablonun kullanıldığı altyapıda okul olarak Meşe teması ara yüzüyle karşınızdayız. Bizi farklı kılan ise haber ve duyuru içeriğimizin sürekli güncel ve güzel olması. 29 Nisan Kut'ül Amare Zaferini, 23

Nisan'ın balkonlarda İstiklal Marşı okunarak kutlanacağını, Yüz Yüze Eğitime ara verildiğini, GençBizz takımlarımızın Yetki sertifikalarını aldığını, kısaca son bir haftada ne olduysa anında internet sayfamızda bulmanız mümkün. Hatta 1 Mart tarihine gidip son ders programlarınızı bile bulabilirsiniz! Şu anda Türkiye genelinde ilk 600 okul sitesi içindeyiz. Geçmiş aylarda ilk 500'lü sıraları da görmüştük. Biz daha iyi sıralamalarda olmak için üstün gayret sarf ediyoruz. Sizden beklentimiz ise sınıf whatsapp gruplarınıza iletilen duyuru ve haberleri tıklamanız ve günlük olarak internet sayfamızı ziyaret etmeniz. Birlikte çok daha güzel bir sıralama yapacağımıza inancımız tam.

Lütfen sık sık ziyaret ediniz—> <https://yucelborufenlisesi.meb.k12.tr>

Yücel Boru Fen Lisesi

Öğrenci Gazetesi

Yücel Boru Fen Lisesi
adına sahibi

İsmail BOĞA
Okul Müdürü

Yayın Yönetmeni

Sevgi Akbaba
Türk Dili ve Edebiyatı

Yayın Kurulu

Engin Güntepe
Yayın Danışmanı
(Müdür Başyardımcısı)

Arif Dülger
Yayın Danışmanı
(Müdür Yardımcısı)

Yağmur Atilla
Editör (10/D)

Melike Ay
Editör (12/A)

Arif Bekdik
Yazar (10/B)

Ceyda Vatansever
Çizer(10/D)

Yazarlar

Enes Çağlayan 9/B

İlker Y. Solakoğlu 9/C

Dilek Buse Geçit 11/D

Ömer Sefertaş 12/E

Hüseyin Ay

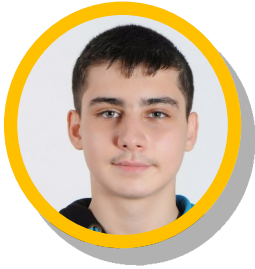
Ali Erol

Dağıtım

Şimdilik online:(

İletişim

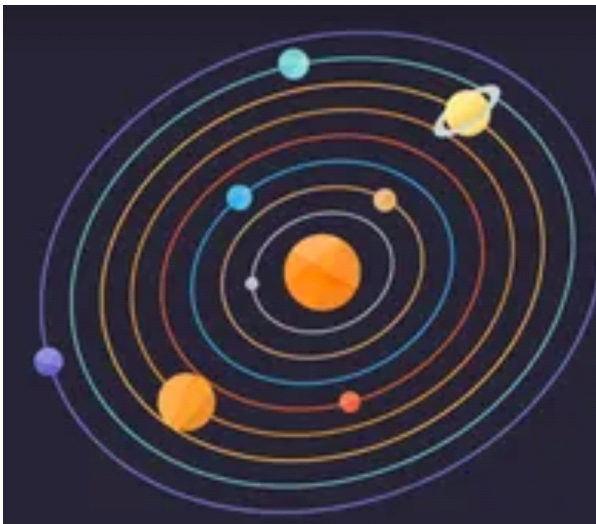
ybfl.gazete@gmail.com

İlker Yunus
SOLAKOĞLU 9/C

“HAFİFÇE OLSA
DA DÜNYA DA AY
ETRAFINDA
DÖNER!”

YANLIŞ BİLDİKLERİMİZ: GEZEGENLERİN YÖRÜNGE HAREKETLERİ VE DAVRANIŞLARI

İNCELEME/Derleme

Dünya'nın Güneş etrafındaki yörüngesini çizmeniz istense, ne çizerdiniz? Muhtemelen merkeze Güneş'i büyük bir daire olarak yerleştirdikten sonra, Dünya'yı temsil eden daha ufak bir daire çizerdiniz. Dünya'nın yörüngesini gösteren çizgiyi, Dünya'yı temsil eden dairenin tam merkezinden geçecek şekilde çizerdiniz. Bu yörünge muhtemelen daireye yakın bir elips olurdu. Çoğumuz, sağduyularımız nedeniyle bunu böyle çizeriz. Kısaca, çizeceğiniz şeyin 3 boyutlu görüntüsü muhtemelen yukarıdaki görseledeki gibi olurdu.

Ancak bu hatalıdır. Evet, yüzeysel olarak baktığınızda Ay Dünya'nın etrafında, Dünya

Güneş'in etrafında, Güneş Samanyolu Galaksisi'nin merkezindeki karadeliğin etrafında eliptik bir yörüngede

döner, haklısınız. Fakat "elips" ya da "çember/daire" gibi şekiller, geometrik olarak hayal edilen, kusursuz geometrilerdir. Bu durum, gök cisimlerinin yörüngelerinin kusursuz bir düzgünlüğe sahip olduğu yanılgısını yaratır. Bu, büyük bir hatadır.

Ne Ay, ne Dünya, ne Güneş yörüngesinde kusursuz bir geometrik şekli takip edebilir. Tam tersine bu gök cisimlerinin her biri, yörüngeleri üzerinde "yalpalar".

Örneğin Ay ile Dünya'yı ele alalım. Eğer ki Ay'ın, Dünya'nın tam merkezine odaklanmış bir yörüngede döndüğünü iddia edecek olsaydık, Ay'ın kütleli olduğunu varsaymamız gerekirdi! Genellikle büyük olan cisimlerin küçük olanlar üzerindeki etkisi, küçüklerin büyükler üzerinde olduğundan çok daha fazla olduğu için, bu etkiyi göz ardı ederiz. Ama bu, gerçekte hatalı bir varsayımdır.

Sağduyumuzun yanılgıdığı nokta budur. Aslında Ay da Dünya'yı, Dünya'nın Ay'ı çektiği gibi kendi üzerine çeker! Hatta bu iki cisim arasındaki çekim kuvveti birebir aynıdır! Ancak Ay daha ufak ol-

duğu için ve daha önemlisi, biz Dünya üzerindeki gözlemciler olduğumuz için, Ay'ın Dünya etrafındaki bir yörüngede döndüğünü söyleriz. Fakat referans noktanız Ay olacak olsaydı, Dünya'nın Ay'ın etrafında döndüğünü de iddia edebilirdiniz. Tıpkı Dünya'dan bakan insanların, Güneş'i Dünya'nın etrafında dönüyor sandığı gibi...

Hafifçe olsa da Dünya da Ay etrafında döner! Daha doğru bir ifadeyle bu iki gök cismi, ikisinin arasında kalan ayrı bir merkez etrafında dönmektedir!

Ay'ın Dünya'yı kendi üzerine çekmesi, Dünya'nın Güneş etrafındaki hayali yörünge çizgisinin tam olarak Dünya'nın merkezinden geçmemesine neden olur. Dolayısıyla iki cismin yörünge merkezi olarak bilinen noktası, Dünya'nın merkezi ile Ay'ın merkezini birbirine birleştiren hayali bir diğere çizgi üzerinde, Ay'a doğru kayar. Hatta epey bir kayar.

Sadece Ay, Dünya'nın etrafında dönmüyor. Dünya da, Ay'ın etrafında dönüyor! Bu aslında tam olarak Görelilik Teorisi'nin söylediği gibi bir "referans kaymasından kaynaklı bir yorum farklılığı" değildir. Gerçek anlamıyla iki cisim de, tarafsız bir referanstan bakıldığında, birbirinin etrafında dönmektedir.

Bu durumun asıl önemli sonucu ise şudur: Dünya, çekirdeğinden (yani merkezinden) 4661 kilometre uzaktaki bir merkez etrafında dönmeye çalıştığı için, Güneş etrafındaki yörüngesinde yalpalamak zorunda kalır. Yani Dünya, Güneş etrafındaki yörüngede dönerken, aynı zamanda merkezinden 4661 kilometre

uzaktaki bir nokta etrafında da döner.

Dolayısıyla, "Ay, Dünya'nın etrafında dönüyor!" argumanı hatalıdır! "Ay ve Dünya, ortak ve Dünya'ya çok yakın bir merkez etrafında dönmektedir." ifadesi doğrusudur.

Gördüğünüz gibi Dünya pek de az yalpalamaktadır.

Aynı şey, Güneş için de geçerlidir. Güneş'in etrafında dönen gezegenler, onu Samanyolu Galaksi'mizin merkezindeki karadelik etrafındaki yörüngesinden saptırmaktadırlar. Tabii Güneş çok daha devasa olduğu için bu yalpalama çok daha az olmaktadır.

Aslında Güneş üzerine etki eden çok fazla gezegen (ve hatta yıldız) vardır ve bunların toplam etkisi analiz edilmelidir. Benzer şekilde, Dünya üzerinde de diğere gezegenlerin etkileri söz konusudur; fakat bunlar çok çok daha az olduğu için, sadece yörünge hareketi yapan cisimler arasında yapılacak bir analiz, daha kolay anlaşılır sonuçlar vermektedir. Güneş'in yarıçapı çok daha büyük olduğu için (Dünya'nınkinin 109.2 katı), bu yalpalamaya merkeze çok daha yakın kalmaktadır.

kaynak: evrimagaci.org

BİR TECHİR BİR YALAN: SÖZDE ERMENİ SOYKIRIMI

Enes Çağlayan 9/B

İNCELEME-TARİH

Osmanlı'nın son dönemlerinde, özellikle büyük devletlerin Osmanlı Devleti içerisindeki etnik grupları misyonerlik faaliyetlerinde bulunarak kışkırttıkları 1800'lerde, Osmanlı'nın Millet-i Sadıka olarak adlandırdıkları Ermeni tebaadan ayrılıkçı ve kendi bağımsız devletini kurmak isteyen birçok Ermeni örgütlenmiş ve Osmanlı'nın birçok yerinde -özellikle bugünkü Ermenistan sınırimızın bulunduğu illerde- katliamlar, kışkırtmalar ve ayaklanmalar gibi faaliyetlerde bulunmaya başlamıştır. Öyle ki bu faaliyetler belli bir süreden sonra silahlanıp köy ve kasabalara saldırma seviyesine kadar gelmiştir. Bu saldırılarda ve ayaklanmalarda ise genel anlamıyla Ermenilerin Hınçak ve

Taşnak Komite-leri'nin parmakları bulunmaktadır.

Tarihi süreç incelendiğinde Ermeni milletinin Osmanlı Devleti'ne her daim sadık kaldıkları ve çoğu millet -Yunanlar, Sırlar, Bulgurlar vb.- ayaklanıp kendi bağımsız devletlerinin kursalar da Ermeni milletinin belli bir süre diğer milletler gibi bağımsızlık faaliyetlerinde bulunmadığı görülmektedir. Bu sadakat büyük devletlerin -ABD, İngiltere, Rusya vb.- Osmanlı devleti içerisinde misyonerlik faaliyetlerinde bulunarak okullar açması, Ermeni halkını kışkırtmaya başlamasına kadar sürmüştür. Daha sonra gerek bu okullarda okuyan Ermeniler gerekse Avrupa'da Hınçak gibi örgütleri kuran Ermeniler bu sadakati bozarak devlet içerisinde isyanlarda bulunmuşlar ve bu isyanlar sırasında birçok Müslüman, Ermeniler tarafından katledilmiştir. Bu olayları takiben 1915 yılında Osmanlı Devleti Rusya ile savaşırken Ermeni tebaadan ayrılıkçı gruplar bölgede isyan çıkartmaya devam etmiştir. Devlet bu isyanları ordu Rusya ile savaşta olduğu için bastırmakta zorlanmıştır. Bu karışık süreç içerisinde Başkumandan En-

ver Paşa, Dahiliye Nazırı Talat Paşa'ya ***“Van Gölü etrafında ve Van Valiliğince bilinen yerlerdeki Ermeniler, isyanlarını sürdürmek için daima toplu ve hazır haldedirler. Toplu halde bulunan Ermenilerin buralardan çıkarılarak isyan yuvalarının dağıtılması düşüncesindeyim. III. Ordu Komutanlığı'nın verdiği bilgiye göre Ruslar 20 Nisan 1915 tarihinde kendi sınırları içindeki Müslümanları sefil ve perişan bir halde sınırlarımızdan içeriye sokmuşlardır. Hem buna karşılık olmak ve hem yukarıda bahsettiğim amacı sağlamak için ya bu Ermenileri aileleriyle birlikte Rus sınırı içine göndermek veyahut bu Ermeni ve ailelerini Anadolu içinde çeşitli yerlere dağıtmak gereklidir. Bu iki şekilden uygun olanın seçilmesiyle tatbikini rica ederim. Bir mahzuru yoksa isyancıların ailelerini ve isyan bölgesi halkını sınırlarımız dışına göndermeyi ve onların yerine dışarıdan gelen Müslüman halkın yerleştirilmesini tercih ederim.”*** diye bu yazıyı göndermiştir. Bunun üzerine Talat Paşa kararı kendi alarak Ermenilerin devlet sınırları içerisinde zorunlu olarak güneye göçtürülmeleri kararını almıştır. Bu karara göre Ermenilerin canına, malına ve namusuna dokunulmadan hiç kimseye zarar verilmeyecek, Ermeni halkının güvenliği sağlanacak, geride bıraktıkları taşınamayan eşyaları devlet tarafından himaye altına alınacak ve ileride bir gün Ermeniler yaşadıkları yerlere döndüklerinde geri verilecekti. Kararın tatbiki için

Ermenilerin yaşadığı vilayetlerdeki valilere yazılar gönderilmiş ve tehirin hiçbir Ermeni'ye zarar vermeyecek şekilde gerçekleştirilmesi için emir verilmiştir. Osmanlı ordusu göç sırasında Ermenilere gelebilecek zararları önlemek için sıkı tedbirler alsa da göç sırasında tifo gibi hastalıklar nedeniyle hayatlarını kaybeden Ermeniler olmuştur. Daha sonra 25 Kasım 1915'te valiliklere gönderilen yazıyla göçün durdurulmasının ve dileyen Ermenilerin yaşadıkları yerlere geri dönerek eski evlerinin ve mallarının geri verilmesinin sağlanması konusunda yazı gönderilmiştir.

Sonuç olarak yıllarca kardeş gibi yaşadığımız Ermeniler, büyük devletlerin çıkarları için kullanılarak Osmanlı'ya ihanet etmişlerdir. Osmanlı bölgedeki vatandaşların ve ordunun güvenliğini sağlamak adına tehir kanunu çıkartmıştır. Bu zorunlu göç sırasında elde olmayan nedenler - hastalıklar, eşkıyalar vb.- ile hayatını kaybeden Ermeniler olmuştur ancak bu ölümlerin Osmanlı Devleti ve ordusuyla bir ilgisi bulunmamaktadır. Günümüzde bu olay bazı devletler tarafından “Osmanlı Ermenilere soykırım yaptı.” propagandasıyla sunulmakta ve devletler ülkemizi zor duruma düşürmeye çalışmaktadırlar ancak biz; Osmanlı Devleti'ne ve milletimize yapılan çirkin yakıştırmaların aslının olmadığını dünyaya sesimizi yüksek perdeden duyurmakla yükümlüyük.

B. YALÇIN'IN "KESİNLİKLE OKUMUYORUZ" ADLI YAZISI ÜZERİNE

ELEŞTİRİ

Okul gazetemize emek verip bu yazıyı yazdığı için öncelikle sevgili Bedirhan'a teşekkür ediyorum. Yazdığı yazıda güzel bölümler ve doğru olan birçok şey var

ama - benim şahsi düşüncem- yanlış olan veya yanlış anlatılmış düşünceler daha ağır basıyor. Bu nedenle bu yazımda daha çok yazısının olumsuz yönlerinden bahsedeceğim. Yazıda genel olarak yazar tarafından yaratılmış ve gerçekte olup olmadığı belli olmayan hayali bir karaktere sesleniyor. Örneğin yazının ikinci sayfasında bulunan "Kimilerine göre sorgulayan gençlik olan sen, bana göre öyle değilsin." cümlesinde seslenilen

kişi tamamen hayali ve bu şekil hayali kişilere seslenişleri okuyucu üstüne alınmama için okuyucuya yansıtılmak istenen düşünce tam olarak yansıtılamaz. Yazısında diğer bahsetmek istediğim düşünce ise hitap şekilleri diyebilirim. Sevgili Bedirhan yazısının daha başında "Bu yazıyı yazdığım yerin bir okul gazetesi olduğunu unutmuş olsaydım ağır ithamlarda bulunma hakkı görebilirdim kendimde." diyerek yazısında dikkatli olması gerektiğinin farkında olduğunu dile getiriyor. Ama yazısının ilerleyen kısımlarında şöyle bir seslenişte bulunuyor: "Sen, Z Kuşağı'nın sivilceli ya da daha sivilceleri bile çıkmamış ferdi!". Bu sesleniş yazarımızın kesinlikle kendisi ile çeliştiği bir kısım. Çünkü onun da dile getirdiği gibi bu bir okul gazetesi ve bu gazetede kullanılan her türlü yazı dikkatle seçilmelidir. Bu sesleniş ise tam aksine birçok insan tarafından saygısızlık olarak görülebilir. Sevgili yazarımızın buna da dikkat etmesini öneririm. Dikkatli okunursa daha nice yanlış yanları bulunabilir yazının fakat ben bu hususlara dikkat ettim ve dile getirmek istedim. Yazımın başında da dediğim gibi bu yazı olumsuz yanları var diye emek verilmiş güzel bir yazı olmaktan tabii ki de çıkmaz ama dikkat edilmesi gereken yanlışlar da kesinlikle var. Yazarımızın kendisine tekrardan yazısı için teşekkür ederek yazımı bitirmek isterim. Saygılarımla...

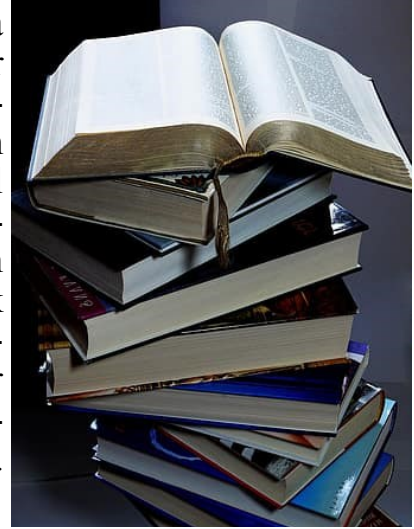
RECEP YILDIRIM 10/D

Yazıda bahsi geçen çoğu şeyde haklılık payı olduğunu söylemeliyim. Bu aralar okuma düzenini tekrar eski haline getirmeye çalışan biri olarak çoğu şeye katılıyorum ve okumanın önemini de farkındayım. Katılmadığım bir nokta olarak Farsça ve Arapça kelimelerin 1000 yıl boyunca kullanıldığından bundan dolayı dilin bir parçası olduğunu söylemiş fakat İngilizce ve Fransızca kelimeler de 1000 yıl boyunca kullanılıp Türk dilinin bir parçası da olabilir. Doğu ve Batı dillerinin ayrı kefeye konulmaması gerektiğini düşünüyorum. Sonuçta Türkçe dışında herhangi bir dil "yabancı dil" kategorisinde bu Arapça ve Farsça olsa bile. Ayrıca dilin belirli, keskin hatlarla çevrildiğini düşünmüyorum. Dil ne de olsa bir iletişim aracı. İnsanlar

birbirlerini anlayabiliyorsa kelimenin İngilizce, Fransızca ya da Arapça olmasının çok da sorun olmadığını ve bir Globalleşme diyebileceğim bir çağda olduğumuzu da belirtmek istiyorum. Türkçede meydana gelen değişimlerin aynı zamanda diğer dillerde de meydana geldiğini ve dil içindeki değişimlerin doğal olduğunu söyleyebilirim. Dilimizin kimliği olduğu konusunda herhangi bir itirazımın olmamasıyla birlikte kesinlikle katılıyorum. Örnek olarak Türk kültüründe ailenin yeri hep çok önemli olmuştur bunun sonucunda da hala, teyze, yenge gibi çeşitli kelimeler Batı dillerinde tek bir kavramda toplanmaktadır. Yani dilimiz bizi yansıtır evet ama değişimler de olağandır.

CEYLİN HACIOĞLU 10/A

Öncelikle 'z kuşağından' olan birinin bu konuyu dikkate alması ve hakkında uzun sayılabilecek bir sohbet yazısı yazması kesinlikle çok hoşuma gitti. Bedirhan'ın yazmadan önce bu konuyu uzun zaman boyunca kendisiyle tartıştığı çok belli, sorgulamış ve bir şeylerin yanlış olduğunu fark etmiş. Bu farkındalığın kitaplarla oluşmuş olması da diğer bir hoş ayrıntı. Ben kendimce kitaplara çok değer veren biriyim fakat bu yazıyı okurken kendimi kendime kızmaktan alıkoyamadım. Kendimi okumak için sürekli ertelediğim kitaplarıma bakarken buldum. Kendimce yeni kararlar aldım kitapların hayatımdaki yerini büyütmek adına. Okumayı sevdiğini söyleyen ben bile kitaplara ayıracak vakit bulamadığımı söyleyip uzun zamandır okumuyordum bu durumun önüne artık geçmem gerekli.

Bedirhan'ın yazısında kullandığı sayısal veriler beni iyiden iyiye korkuttu çünkü bende özünde herkes gibi okumayan bir neslin nasıl bir geleceği olacağı konusunda endişeliyim. Fikrimce insanlar da okumanın kendi üzerlerindeki etkilerin farkındalar sadece göz ardı etmeyi daha kolay buluyorlar nedenini bilmediğim bir şekilde kiraathanede batacak oynamak insanlara daha zevkli geliyor. Umarım bir gün herkes okumanın getirilerini kabullenir ve bu yönde bir adım atar.

DİLŞAH CEYLAN 10/D

Çağımızın sorunu hatta daha da sürecek bir sorun okumamak. Yazarımız bu konuyu çok güzel açıklamış. Herkes çok okurum der, boş zamanlarında ne yaparsın derler, kitap okurum der. Sorun işte tam olarak bu aslında. Toplumumuz kitap okumayı bir vakit geçirme işi olarak görüyor. Eğer zaten bu zihniyetle kitabı elinize alıyorsanız bırakın daha iyi. Bu şekilde kitap okumak kişiye hiçbir katkı sağlamaz. İnsan okumalı ama bilinçli okumalı. Yaşına, zevkine göre seçmeli kitaplarını dergilerini. Hem böylece kaliteli vakit geçirmiş olur hem de kendini geliştirir. Bunlar da benim düşüncelerim. Umarım bir gün herke bilinçli okur olur da komşu akraba vs. ziyaretlerinde dedikodu değil kültür sohbetleri yapılır.

NAZLI HİLAL KILINÇ 10/A

ÖĞRETMEN OLMAK

ANI

Hüseyin Ay /
İngilizce Öğretmeni

Seksen dokuzun sonbaharıydı. 11 yaşındaydım. Doğduğum ve çocukluğumun geçtiği köyümden, evimden ilk kez ayrılıyordum. Babam komşularımıza “Bizim ilçeden yatılı okulu bir tek bizim oğlan kazanmış.” dediğinde; sevincini ve gururunu gizleyemeyen, göğsü kabaran bendim. Köyden 50 km mesafedeki yeni okuluma ailemden uzakta, küçük yaşta yatılı olarak okuyacağım aklıma geldiğinde gözleri dolan ve garip bir ruh haline bürünen de bendim. Karışık duygular içerisinde, yeni okuluma attım ilk adımımı. Bir duvarın inşası için koyulan ilk tuğla gibiydi bu adım. Babam benimle vedalaşırken sabırlı ve güçlü olmam gerektiğini söyledi ve bir ihtiyacımın olup olmadığını sordu. Çocuk kalbimden birçok şey geçiyor, konuşmak istiyorum ama hepsi boğazımda düğümleniyor, söze dökülmüyordu. Bu ayrılık bana zor geliyordu.

Okuldaki ilk akşamımdı. Nöbetçi öğretmenler tüm öğrencileri etüt sınıflarında topladılar. Her şey benim için çok yeniydi. Uzun boylu, sert bakışlı bir öğretmen sınıfa girdi ve yoklama yapacağını söyle-

di. İsmi okuduğu öğrenciye kaçınıcı sınıfta olduğunu soruyordu.

Sıra bana geldiğinde yanlışlıkla “orta birdeyim” dedim. Halbuki hazırlık sınıfı öğrencisiydim. Bir anlık dalgınlığıma gelmişti. Öğretmen, “Ben seni geçen sene hiç görmedim. Benimle dalga mı geçiyorsun?” diye bağırdı. Kıpırmızı kesildim. Bir şey diyemedim. Sanırım bu halim onu daha da öfkeliendirdi, “Gözlüklerini çıkar ve yanıma gel!” dedi. Hiç unutmuyorum. Beş tokat. Üçü sağ yanağıma, ikisi de sol. On bir yaşındayım. Anne babadan uzakta,

yatılı okulda ilk gecem. Ve küçük bir yanlış anlaşılmanın sonucu yanaklarımda merhamet yoksunu beş parmağın haşin izleri.

Bu olay benim için kötü bir başlangıç hatta bir yıkımdı. Okuldan ve okumaktan soğumuştum. Yeni umutlarla, hayallerle geldiğim okul benim için anlamını yitirmişti. Ta ki Yalçın Öğretmen'le tanışana

kadar. Yalçın Bey okulların açılmasından bir ay sonra okulumuza başlamış, hem sınıf öğretmenimiz hem de İngilizce öğretmenimiz olmuştu. İlk sınavlar sona erdiğinde, durum benim için hiç iç açıcı değildi. Çoğu dersten düşük not almıştım. İşin daha kötüsü, bu gidişat pek umurumda değildi. Yalçın Öğretmen bendeki bu durgunluğun ve isteksizliğin kısa bir sürede farkına vardı. Teneffüslerde benimle ilgilenirdi, sıcak tebessümüyle güzel tavsiyelerde bulunurdu. Onun bana değer vermesi hoşuma gidiyordu.

O yıl ilk defa babam bana bağcıklı bir spor ayakkabısı almıştı. Daha önceleri köyde lastik ayakkabı giydiğim için bu spor ayakkabıyı nasıl bağlayacağımı bilmiyordum. Bağlarken hep kördüğüm yapıyordum. Bir gün okul sonrası arkadaşla-

rımla maç yapmaya hazırlanıyorduk. Bir arkadaşım benim ayakkabılarımı bağlıyordu. Öğretmenim bunu uzaktan fark etmiş ve yanımıza kadar gelmişti. Bu yaptığımızın doğru olmadığını, hazırcılığa alışmamam gerektiğini tatlı dille anlattı. Daha sonra birden önümde eğildi ve bana ayakkabının nasıl bağlanacağını uygulamalı olarak gösterdi. Koca öğretmen önümde diz çökmüş, ayakkabılarımı bağlıyor, sonra çözüyor ve "Hadi, şimdi sen yap." diye bana öğretiyordu. Gözümde çok büyük bir insandı. Bazen evci izne çıkamadığımdan ötürü param erken biter, öğretmenim bunu anlar ve harçlık verirdi. Hoşgörüsü, rol modelliği ve verdiği değer ile beni kazanmayı başarmıştı. Onun benim için yaptığı iyilikler karşısında benim de bir şeyler yapmam gerekiyordu.

İlk sınavlar sonunda sınıfın kötülerinden olan ben, yılsonunda takdirname alan dört öğrenciden biriydim. İşin sırrı Yalçın Öğretmen'in öğrencilerine olan yaklaşımında gizliydi. O benim gibi sıradan bir öğrenciye "özel bir insan" olduğumu hissettirdi.

...

21 yaşındaydım. Üniversiteyi bitirmiş, diplomamı almıştım. On yıl önce gayreti ve şefkati ile elimden tutan, gözümü açan, bana güven aşılayan Yalçın öğretmenimin izinden gidecek olan bir öğretmendim artık. Dahası onun gibi bir İngilizce öğretmeni. Bana bu mesleği sevdiren yatılı okul öğretmenimden çok şey öğrenmiştim. Artık önümde uzun yıllar vardı ve karşılaşacağım yüzlerce öğrenci.

...

Öğretmenlik hayatımda yirmi yılı doldurdum. Neler yaşanmadı ki bu süre zarfında. Birçok anı biriktirdim. İçlerinden bir tanesini sizinle paylaşmak istiyorum.

9. sınıfta okuyan çalışkan bir öğrencim vardı. Ödevlerini muntazam bir şekilde yapar, derste öğretmenini pür dikkat dinlerdi. Ne var ki yüzü gülmez, arkadaşlarıyla pek konuşmazdı. Mutsuz olduğu her halinden anlaşılıyordu. Belli ki bir sıkıntısı vardı. Ders aralarında okul bahçesinde

tek başına dolaşırdı. Bir gün bir bahaneyle yanına yaklaştım ve sohbet etmeye başladım. Ürkekti. Konuşmak istemiyordu. Kısa ve kaçamak cevaplarla sorularımı geçiştirmeye çalışıyordu. Ama benim iş peşini bırakmaya niyetim yoktu. Biliyordum ki, samimi bir ilginin açamayacağı kapı yoktu. Nitekim öyle de oldu. İçinde biriktirdiği sıkıntıları anlattı. Aslında çözülemeyecek bir problem değildi ancak kendi dünyasında bunu büyük bir sorun olarak görmekteydi. Onunla sık sık konuşmaya başladım. Dilimin döndüğünce, gücümün yettiğince ilgilendim. Ona olumlu bakış açısı kazandırmaya çalıştım. Bir gün yanıma gelerek "Öğretmenim, bir iki kez intihar etmeye teşebbüs ettim ama gözümün önüne siz geldiniz ve vazgeçtim." demesi her şeyin özeti idi aslında. Belki de bir felaketin eşiğinden dönmüştük. Şükürler olsun ki zamanla yaşadığı sorunların üstesinden geldi ve şimdilerde iyi bir üniversiteden mezun olarak yaşamına devam ediyor.

Anladım ki, bizim işimiz gönül işi ve içinde insan var. "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." öğüdünü kulağında küpe olarak taşıyan öğretmenlerimizin ellerinde yükselecektir yeni neslimiz.

ORUÇ KENDİNİ TUTMAKTIR

GÜNDEM

Ali Erol / Din Kültürü Öğretmeni

Oruç, imsak vaktinden iftara kadar bir şey yememek, içmemek ve diğer orucu bozan şeylerden uzak durmak, el çekmektir. İmsak kelime olarak, “kendini tutmak, engellemek, el çekmek” anlamlarına gelir. Oruç, Farsça bir kelime olup Arapçadaki karşılığı savm ve siyamdır. Savm kelimesinin anlamı da “bir şeyden uzak durmak, bir şeye karşı kendini tutmak, zapt etmek, zaptı rapt altına almak” demektir.

Kavramların diliyle konuşacak olursak, oruç bizi “kendimizi tutmaya” çağırıyor. Eline, beline ve diline sahip çıkmayı öğretiyor. İnsanın kendini tutması zor bir iştir. Başımıza ne geliyorsa kendimizi tutamadığımız için gelmiyor mu? Günahların, kötülüklerin özünde insanın kendini tutamaması yatıyor. Dilimizi tutamadığımız için kötü söz söyler, kalp kırar, başımızı derde sokarız. Elimize hâkim olamadığımız için vurup kırarız. Öfke kontrolü

yapamadığımız için yıkar dağıtırız. İnsan kendini tutamadığı zaman, kendini yitiriyor, kendine yazık ediyor.

Kendini tutmak kolay değildir. İşte oruç bizi bu zor işe çağırıyor. İmsaktan iftara kadar yeme, içme, şehvet gibi en temel dürtülere karşı bizi tutuyor. Helal olmasına rağmen iftara kadar bir şey yemiyor, içmiyoruz. Oruç bizi terbiye ediyor, irademizi güçlendiriyor, dürtülerimizi, hormonlarımızı kontrol etmeyi, sınırlamayı öğretiyor. Açlık ve susuzluk gibi en temel iç güdülerimizin bizi esir almasına mâni oluyor. Bu güdülerini kontrol edemeyen insanların, “eşref-i mahlukat” gibi yüce bir mertebeden nasıl aşağıların aşağısına sürüklendiklerine, yoldan çıktıklarına her gün şahit oluyoruz.

Modern insan, hayatını mutfak, yatak odası ve lavabo arasına sıkıştırmış, başka bir amacı olmayan, değerler açısından iflas etmiş yaşayan bir ölüdür. Böyle bir hayatın derinliği, anlamı yoktur. Hız ve haza dayalı bir hayat tarzı, kışkırtıcı cazibesıyla insanı kendisine yabancılaştırır. Kendini unutan insan, kendini tutamaz, dürtülerinin kölesi olmaktan kurtulamaz.

“Bana kimse karışamaz, ben özgür bir bireyim, isteğim her şeyi yaparım!” havasında olanlar, aslında tutkularının kölesi olan zavallılardır. Akıl ve iradesi, duygularının baskısı altında olanların sağlıklı düşünceleri, sağduyu ile hareket etmeleri beklenemez. Rüzgârın önün-

deki yaprak misali nereye savrulacakları belli değildir. Elleri zincir, ayaklarına pranga vurulan insanların kurtulma ihtimali vardır ama akıl ve iradelerini hazlarına kurban etmiş kişilerin değil kurtulmaları özgürlüğün havasını bir an olsun teneffüs etme imkanları yoktur. Çünkü bunlar özgür olduğunu zanneden kölelerdir.

Oruç, sadece aç ve susuz kalmak değildir. Ya da yemek saatlerimizin değişmesi değildir. Ramazan ayı ilahi bir mekteptir, hizmet içi bir kamptır. Bu kampta mide aç kalırken ruh doyurulur. Manevi bir eğitim verilir, irade güçlendirilir. Bilincin, bilinçaltını kontrol etmesi öğretilir. Böylece ayartıcı duyguların bedenimize hâkim olmasının önüne geçer, nesneleşmekten, heva ve hevesimizin kulu olmaktan kurtuluruz.

İnsanı bir gemiye benzetecek olursak, bu geminin kaptan köşküne kim oturacak? Buranın patronu kimdir? Hayatımıza, akıl ve irademiz mi yön verecek yoksa iç güdülerimiz, ihtiraslarımız mı? İşte tam burası insanı, hayvandan ayıran noktadır. Hayvanların da yeme, içme, cinsellik vs. gibi dürtüleri vardır. Onlar bu ihtiyaçlarını, helal/haram, iyi/kötü, doğru/yanlış diye düşünmeden, kimseden çekinmeden, utanmadan ve hiçbir sınır tanımadan karşılarlar. Onların dünyasında ahlak, edep, hak, hukuk, erdem gibi değerlerin yeri yoktur. Bunlardan farklı olarak Yüce Yaratıcı insana akıl, düşünce, irade gibi birtakım meziyetler vermiştir. İnsan bu özellikleri sebebiyle söylediği sözlere, yaptığı eylemlere dikkat eder. İçinden geçen her duyguyu, kafasına esen her şeyi yapamaz. Onları akıl ve iman süzgecinden geçirir. Şaha kalkmış duygularını dizginlemesini bilir.

Tek dünya merkezli düşünen, sadece hazın peşinde koşmakla mutlu olacağını

zanneden insan, fena halde yanılmaktadır. Halbuki mutluluk, istek ve arzuları sınırsızca tatmin etmek değil bunları kısıtlamakla elde edilir. Çünkü nefis, her zaman emreder (nefs-i emmare), doymak bilmez, hep daha ötesini talep eder. Kişiye her türlü çılgınlığı ve sapkınlığı yaptırır da yine mutmain olmaz. Onun ipiyle kuyuya inenler rezil ve rüsva olur, iki cihanda da iflah olmaz.

Ramazan bizi Rabbimizin donattığı “gök sofrasına” davet eder. Midenin yaşayabilmesi için, nasıl gıdaya ihtiyacı varsa ruhun da gök sofrasındaki menüye ihtiyacı vardır. O menü vahiyden başkası değildir. Bu anlamda Ramazan bir “ruh şölenidir”...

Ramazan, kelime olarak “güz yağmuru” anlamına da gelir. Eylül yağmurlarının kurumuş, susuzluktan çatlamış, kurak, çorak toprakları canlandırdığı gibi Ramazan da kirlenmiş kalpleri yıkar, 11 ayın yürekte bıraktığı kiri, pası temizler, rektifiye eder, ölmeye yüz tutmuş ruhlara hayat ikisiri sunar. Ramazan’ı gereği gibi idrak edenler, kalan on bir ayda da ayakta durabilirler. Yoksa Ramazan’ın şarjı bir ayda biter.

Tabii ki herkes bu rahmet ikliminden yeterince istifade edemez. Bu bir nasip meselesidir. İstekle alakalıdır. Yağmur bazen yumuşak topraklara düşer, toprak onu sindirir ve çeşit çeşit ürünlerini verir. Bazen de yağmur taneleri sert kayaların üzerine düşer, orada durmaz, ona bir fayda vermez. Kalpleri taşlaşmış, rahmete şemsiye tutanlar için Ramazan bir anlam ifade etmez. Bu duruma düşmeden, henüz vakit varken bu rahmet ikliminden doyasıya istifade edelim. Kim bilir, bir daha ki rahmet mevsimine hangimiz kavuşacaktır?

ADSIZ LOKOMOTİF

DENEME/SOHBET

Dilek Buse Geçit 11D

Bir kelime vardır; duyanın içini ısıtır, karşılık beklemez, öyle birdenbire bir güneş gibi doğar kalbinize. Bilir misiniz? Bazen bir insana, bazen bir hayvana, bir kaleme, bir yıldıza, bir oyuncağa, bir bitkiye, bir kıyafete... Bir lokomotifir o. Vagonları renk renk, çeşit çeşit. Birinde mutluluk vardır mesela. Birinde hüznün, acı, korku, bağıllık, bazen bağımlılık, güç, özgürlük... Hepsini taşır, götürür gittiği yere. Birkaçı ile iner durağa. Biz seçeriz o birkaçını bir bakıma. Öyle değil midir? Ne geleceğini biz seçmez miyiz her zaman dolaylı da olsa? Neyse! Devam edelim kelime-mizi açıklamaya, heyecanımızı artırmaya.

O bir yaşam biçimidir. Kötülükleri almaz vagonlarına. Yeri yoktur bu trende kötülüklerin. Çünkü merhamet ilk vagonudur. Korur, kollar, empati kurar, yardım eder bu kelime ile. İnanır o eşya-ya, insana. Şanstır, güvendir; yaslanacağı bir duvar, yanından ayırmadığı el, koldur o eşya, o insan. Yok mudur hepimizin

baktıkça güçlendiği, gördükçe mutlu olduğu bir eşya, bir insan? Yok mudur o başardıkça gururlandığı bir arkadaşı, evladı? Yok mudur “Ben onsuz olamam!” diyen, “Ben hayatımı onunla birleştirmek istiyorum.” diyen?

Ee? Yok mu hala bir tahmin? Yok mu bu güzel şeyi tanıyan, kalbinden hiç çıkarmayan, bir çanta gibi sürekli yanında taşıyan ve çevresine yayan, yaydıkça çoğaltan? Yok mu kalbi “sevgi”li birileri?

Herkes merhaba, dışarıya özgürce çıkabileceğimiz günlere az kaldı diyelim mi?

Baharla birlikte doğa uyanırken bitkileri tanımaya/tanıtmaya ne dersiniz? Yeşil alanlara çıktığınızda gördüğünüz bitkileri ne kadar tanıyorsunuz? Hadi bir büyüğünüzden bir bitki öğrenin ve fotoğrafını gazetemize atın, paylaşalım, büyüyelim.

Doğayı korumak için onu tanımak gerek.

Neden olmasın diyorsan, haydi bir fotoğraf çek! ybfl.gazete@gmail.com

Gerekli Malzemeler:

***bitki/ağaç fotoğrafı**

***bitkinin/ağacının adı**

***hangi yörede?**

***kimden öğrendin?**

***sen kimsin?**

DENİZE GİDİP DÖNEN MAVİLERİN BİRE İNDİRGENEN ÜÇLÜĞÜ

ŞİİR

Ben üç yer tasarlamıştım, üçü de sana bana uygun.

Biri günebakanlarda, biri otuz yaşta, birini sorma.

Birini sorma, gün gelir ben söylerim.

Daha usta olurum, daha yiğit; o zaman söylerim.

Bu kırgın karanlığı bir ışıtalım ilkin,

Yeniden şehirler kuralım şimdikilerine benzeyen,

Baştan başlayalım susamlara, ekmeklere, denizaşırılarına
sevmelere.

Turgut Uyar

İNSANIM

Hor görülme korkusuyla,
Çaresizlik duygusuyla,
Hissedilme arzusuyla,
İnsanım, ben bir insanım.

Hiç bitmeyen tasasıyla,
Yer edinme çabasıyla,
Tabiatla savaşıyla,
İnsanım, ben bir insanım.

Bütünleştim kayboluşla,
Kaçanlara kahroluşla,
Her şekilde varoluşla,
İnsanım, ben bir insanım.

Tüm yanlışlar yardımıyla,
Açgözlülük yordamıyla,
Süregelmiş yıkımıyla,
Maalesef ki bir insanım.

Ömer Sefertaş 12/E

GAZETE YBFL

SAYI.27 7.05.2021

NASA YARIŞMASI'NDA TÜRKİYE FİNALİSTİYİZ

NASA, Voyager 2 uzay aracının Güneş

Sistemindeki tarihi yolculuğu sırasında kısa bir süre ziyaret ettiği üç uyduyu keşfetme ve bilimsel ilgiyi canlı tutma geleneğini sürdürmek amacıyla "Uranüs'ün üç uydusu Ariel, Oberon ve Titania'yı inceleyerek, başka bir uzay aracıyla bu inanılmaz uydulardan hangisine gidilip, daha fazla bilgi edinilmelidir?" konulu bir makale yarışması düzenlemektedir. NASA'nın düzenlediği "Bir Günlük Bilim İnsanı Makale Yarışması, 2020-2021"nin (Scientist For A Day Essay Contest, 2020-2021) Türkiye Temsilcisi Özel Eyüboğlu Koleji Matematik Bölümü organizatörlüğünde Türkiye Geneli yapılan makale yarışmasına okulumuzdan 3 öğrenci katılım sağladı.

2 öğrencimiz Yarı Final'i geçerek Finale adlarını yazdırdılar. Yarışmada 60 Puan

üzerinden değerlendirme yapılmış; Derya KARADENİZ 59 Elif ÖNEL ise 58 puan almıştır.

Finalist öğrencilerimiz 9-E sınıfından Derya KARADENİZ ve 11-B Sınıfından Elif ÖNEL'i Tebrik Ederiz.

Türkiye çapında ortaokuldan ve liseden seçilmiş en iyi üçer makale NASA'ya gönderilecektir.

Dereceye giren makaleler Türkiye'yi temsilen NASA'nın web sitesinde yayınlanacaktır. Yayın Linki NASA RESMİ WEB SİTESİ

(<http://meb.ai/eVkgba>)

FİKRİNİ GÜVENCEYE AL SEN DE KATIL!

Millî Eğitim Bakanlığı; mesleki eğitim, BİLSEM'ler ve fen liselerinde 2021 yılının ilk dört ayında toplam 2 bin 291 ürün tescil başvurusunda bulundu. Bu başvurulardan 182'si patent, faydalı model, tasarım ve marka tescilini aldı. Diğer başvuruların ise değerlendirme süreci devam ediyor.

Fen liselerinde ise Ortaöğretim Genel Müdürlüğümüz ve Türk Patent Kurumu ile 21 Ocak 2021'de yapılan yapılan protokoller doğrultusunda aradan geçen 3 aylık kısa süre içinde 144 ürün başvurusunda bulunuldu. 9 ürünün tescili alındı. 135 ürünün tescil işlemleri devam etmektedir. Fen lisesinden en az bir ürün tescili olmak üzere 2021 yılında 320 ürün tescili alınması hedeflenmektedir.

Bu bağlamda Yücel Boru Fen Lisesi olarak; Siz değerli öğrencilerimizin de fikirlerinizi güvenceye almasını, patent, faydalı model

ve tasarım seferberliğine katılmanızı istiyoruz.

Fikirlerinizi güvenceye almanın en güvenilir yolu olan patent, faydalı model ve tasarım süreçlerinde okul olarak gereken desteği sizlere vereceğimizi belirtmek isteriz.

Fikriniz varsa aşağıdaki 4 soruluk anketi doldurmanızı rica ederiz. Sizinle iletişime geçip süreç içinde gereken desteği verelim. ANKETİ DOLDURMAK İÇİN: <http://meb.ai/vewYCa>

TÜM YÜCEL BORU FEN LİSESİ AİLESİNE İYİ BAYRAMLAR DİLERİZ

Yücel Boru Fen Lisesi
Öğrenci Gazetesi
Yücel Boru Fen Lisesi
adına sahibi

Ismail BOĞA
Okul Müdürü

Yayın Yönetmeni

Sevgi Akbaba
Türk Dili ve Edebiyatı

Yayın Kurulu

Engin Güntepe
Yayın Danışmanı
(Müdür Başyardımcısı)

Arif Dülger
Yayın Danışmanı
(Müdür Yardımcısı)

Yağmur Atilla
Editör (10/D)

Melike Ay
Editör (12/A)

Arif Bekdik
Yazar (10/B)

Yazarlar

Bedirhan Yalçın (12/C)

Elif Önel (11/B)

Arif Bekdik 10/B

Pelin Kayabaşı (11/C)

İrem Üçer (9/B)

Dağıtım

Okula dönene kadar
online:(

İletişim

ELEŞTİRİYE TEŞEKKÜR VE FİKRİYATTA DİRENİŞ

SOHBET

Bedirhan Yalçın 12/c

Yazımda “10. sınıflara selam olsun.” demiştim, selamımı almış olmanız çok güzel, gerçekten. Kendi çevremde, arkadaşlarımla çoğunun bu yazıyı da okumadığını gördüğümde “Al işte, bir kamyon laf ettin yine boşa düştü.” diye düşünmüştüm ama Sevgi hocamız “Yazına eleştiriler geliyor.” diyince sevindim. O yüzden bir de değil dört tane eleştiriye imza attığınız için hepinize teşekkür ediyor ve kısaca yanıtlarıma geçiyorum.

Fikriyatla direniş dememe çok aldırmanın; “İlle de ben doğuyum!” gibisinden tuhaf takıntılarım yok, güzel bir söyleniş vardı. İlk olarak Recep’in hayali kişilere seslendirildiğinde okuyanın bunu üstüne almayacağı ve aktarılan düşüncenin yerini bulamayacağı hususundaki görüşünü cebe attım, bunu düşünceğim. Bir üslup meselesi olduğu için hemen karar veremem. Yine de o kısmın sonlarına doğru Mustafa Kemal Atatürk ve Kazım Karabekir’in hitap ettiği gençliğe yani hepimize seslendiğim için en azından oradan sonrasını herkes üstüne alınmıştır diye düşünüyorum. Hitaplarıma ve üslubuma gelirse, bir parça sert olduğunu kabul edebilirim ama saygısızlık olarak görülebilecek nitelikte cümleler yoktu bana göre. Evet, dil

olmadan milletin tanımlanamayacağını bilmesine rağmen kendi dilini kullanmayıp başka dillere meyleden dergi yazarları/sahipleri için ağır ithamlarda bulunabilirim ama “sivilceli fert” deyişi ancak bir mizah ve ironi unsuru sayılır çünkü ben de sivilceli bir Z Kuşağı ferdiyim -fotoğrafta öyle durmadığıma bakmayın bilgisayarda oynamışlar-. Hepimizin başına bela olan bu sivilcelilik olayından dolayı kimsenin güceneceğini zannetmiyorum. Gücenen varsa da özür diler ve böyle küçük şeyleri önemsememesini salık veririm. Ve evet, dikkatlice okunursa insan işi olan her yazıda nice nice yanlışlar bulunabilir tabii. Yazıda da belirttiğim gibi, söylediğimi kardeşçe söylemeye çalıştım. O sebeple yıllar önceki bir televizyon programında Cem Karaca’nın Barış Manço’ya söylediklerini tekrarlıyor, bu bahsi kapatıyor ve diğer bir bahse geçiyorum: “O kadar nazımız senin bana, benim sana geçmeyecekse; çek ipini rahvan gitsin yahu.”

Gelelim Ceylin’in eleştirisine. Bu en katılmadığım görüş oldu diyebilirim. Üslup meseleleri bir kenarda dursun ama bu cidden önemli bir konu ve uzun uzadıya tartışılabilir. Keşke şu virüs derdi olmasaydı da tüm bunları okulda konuşabilseydik. Ama halimize şükür, güzel bir gazetemiz var. Emegi geçen, yazan, çizen ve düzenleyen herkes de çok iyi bir iş yapıyor bana göre. Umarım bu gazete hiç sekteye uğramadan çıkar ve yıldan yıla gelişir, okulda oturmuş bir gelenek halini alır. Ceylin’in söylediklerine dönersek, İngilizce ve Fransızca kelimeleri bin yıl kullandıysak onlar da Türkçe olur mu? Belki

olur, yine de Farsça kadar olmaz kanısındayım çünkü bizim Fars diliyle etkileşimimiz İslam öncesi dönemlere gidiyor. (Göktürkler döneminde Soğdularla kurulan ilişkiler vs.) Ama konu o değil, biz dünyanın bin yıllık ömrü daha var mı bilmiyoruz ki. Şahsen ben kıyametin, bir başka dünya savaşının ya da daha büyük bir salgının ne zaman geleceğini bilmediğim şu dünyada “Bin yıl kullanırsak bunlar da bizim kelimelerimiz olacak.” diyerek dilime yabancı sözcükler alamam. Kabul, bu biraz garip bir sebep gibi duruyor ama başka sebepler de var. Öncelikle, bu dilleri Batı dilleri olduğu için istemiyor değilim. Tabii coğrafi olarak Batı’da olmak var, bir de Batı’nın olmak var ki bu ikincisi ayrı bir mesele. Burada zihniyet farkı ortaya çıkıyor ve dillerde uyuşmazlık baş gösteriyor. Bana kalırsa bizim dil istemiyor o Avrupa dillerini, almamak için didiniyor. Nereden mi çıkarıyorum? Eğer öyle olmasaydı, kolayca kabul etseydi, bugün ortada Türkçe diye bir dil kalmazdı herhalde. Dil canlıdır, ilerlemelidir ama keskin olmayan bir çizgide ilerlemelidir. Ve evet, Türkçe dışındaki her dil elbette ki yabancı dildir. Zaten ben Osmanlı münevverlerince bir dönem kullanılan, bir paragraflık cümlede sadece “olmak, etmek” gibi bir iki Türkçe kelime bulunan dili de savunmuyorum. Nedim ne güzel demiş: “Nâce Türk dñür ol şere kim her lafzunun halli/Lügatler bakmaya muhtaç ide mecliste yararı” Ama gelin görün ki birçoğumuz bu beyti bile sarıh bir biçimde anlayamıyoruz lügate muhtaç olmadan. Arapça bu, Farsça diye çıkışıyoruz. Oysa ol (o), itmek (etmek) ve timek, demek (demek) sözcükleri Göktürkçe, özbeöz Türkçe. Hadi Nedim’i geçelim, o Lale Devri’ndendir, eskidir diyelim; peki

Abdülhak Hamit Tarhan’ın Makber şiirini nereye koyacağız? Abdülhak Hamit öleli 84 yıl oluyor, uzunca bir insan ömrü. Buraya Makber’i koysam kaçımız sözlüğe başvurmadan okuyabileceğiz? İngiliz münevverleri bundan 405 yıl önce ölmüş olan Shakespeare’in yazdıklarını okuyabiliyorlar. Biz 84 yıl önce ölen Abdülhak Hamit’i okuyamıyoruz. Bırakın bizi bizden bir, hatta belki iki önceki nesil bile okuyamıyor. Ne vahim bir durum bu, nasıl bir kopukluk? Bana kalırsa bu, asla doğal bir gelişim değil. Yüz yıl önce güzel, ince bir dilimiz vardı, gitti; şimdi kalıntılarını da süpürüyoruz. Ben öyle tahmin ediyorum ki çocuklarımız, onlar da olmasa torunlarımız “okay’i, yes’i, yep’i, what’ı” Türkçe zannederek büyüyecekler. Ciddi ciddi böyle düşünüyorum. Bazıları -muhtemelen ne yaptığının farkında olmayarak- “okaylemek” benzeri tabirler kullanıyor. Okulumuzda çok var mı bilemem, sonuçta belli bir bilinç seviyesindeki gençlerimiz ama sağda solda duymak gerçekten de insanın sınırlarını bozuyor. Nedir “okeylemek”? İngilizcenin en basit, en düz kelimelerinden birini alıp sonuna bir yapım eki kondurmuşuz; şekilsiz, bayağı bir sözcük çıkmış ortaya. “Onaylamak” var, “Cevaz vermek” var, “Kabul etmek” var, bir Türkçe bir Arapça sözcük birleşmiş ve güzel bir terkip olmuş. Bunların yanında “okeyleme”nin bir değeri, -hatta tam olsun kıymetiharbiyesi var mı? Yok. Bunun bir kökü var mı? O da yok. Olması mı lazım diyeceksiniz, evet lazım. Diller geçmişleriyle yaşarlar. Biz dilimizin geçmişini bir kenara fırlattığımız için bu dil yavaşça ölüyor. Ve inanın bir gün dilimiz ölürse, büyük bir dil olduğundan mütevellit, devrildiğinde büyük ses çıkacak, toprak çok sarsılacak.

Burada küçük bir parantez açıyorum ki yanlış anlaşılma olmasın. Yabancı bir dil üzerine çalıştığı, uğraştığı için konuşurken bazı sözcüklerin o dildeki karşılıklarını kullananlara değil sözlerim. Onlar dil öğreniyorlar, doğaldır, delisi olmadığın için velisi olamazsın demişler.

Ceylin dilin nihayetinde bir iletişim aracı olduğunu, insanlar anlaşıyorsa kelimenin hangi dilde olduğunun çok önemi olmadığını ve de globalleşme çağında olduğumuzu söylüyor. Globalleşme olayı zaten beni benden alıyor, ayrıca konuşulmalı ama bir köşede dursun şimdilik. Mademki dil nihayetinde bir iletişim aracı ve küreselleşiyoruz, -ki dünya da İngilizce etrafında küreselleşiyor gibi duruyor- niye tümünden kestirip atmıyoruz Türkçeyi? Bırakalım gitsin, biz bu küreyle bir olmak istiyoruz, o yüzden dilimizi İngilizce yapmaya karar verdik diyelim. Hem bir örnek teşkil etmiş oluruz böylece. Ama eminim ki Ceylin de istemeyecektir bunu. “O kadar da demedik, o kadar da değil.” diyecektir. Yani hem diyoruz hem de “o kadar da” demiyoruz. Bir yol var, bu yolun çıktığı yeri istemiyoruz ama o yolda yürüyoruz. Kıscası yine ortadayız. 200 yıldır ortadayız. Benim söylediğim şu: Ya diyelim ya da demeyelim. Çünkü ortada kalmak yoruyor bizi, nefesimizi tüketiyor. Ailevi kelimelerimizin çeşitliliği üzerinden dilimizin bizi yansıttığını söylemesi ise çok doğru, gerçekten de öyle. Milletler hangi kavramlarla meşgul oluyorsa dillerinde de o kelimeler bulunuyor. Mesela Eski Türkçe’nin söz varlığında savaşla, orduyla ilgili sözcükler önemli bir yer tutuyor.

Dilşah’ın tespitini okurken yüzüme bir tebessüm kondu çünkü gerçekten de kendimle tartışa tartışa yazıyorum bu yazıyı. Kendisine okumamız, daha çok oku-

mamız gerektiğini bir nebze hatırlatabilirdiysem ne mutlu bana. Kıraathanede batak oynamanın insanlarımıza okumaktan daha güzel geldiği de maalesef ki doğru. Zaten bu anlayışı kırdığımız gün çözülecek bütün mesele. Bir gün herkes; kendisi okumasa da, ümmi olduğu halde yerde yazılı bir kağıt parçası görünce saygıdan alıp yüksek bir yere koyan zihniyet misali yazılı olanın, okumanın ve okuyanın ne kadar değerli olduğunu anlamalı.

Nazlı Hilal’in boş zamanda okumak hakkında söylediklerine de katılıyorum. Okumak bir boş zaman eylemi değildir. Boş zamanda yalnızca keyfi işler, olmasa da olur işler yapılır. İnsanımız okumayı da böyle gördüğü -ve pek de zamanı olmadığı- için boş zamana itiyor okuma işini. Ama tüm suçu da bu insanlara yükleyemeyiz. Şunu da unutmamak gerekir ki bilgi, refahın yüksek olduğu toplumlarda değerlendiriliyor. Antik Yunan böyleydi. Nil Nehri’nin kenarı bereketli topraklardan müteşekkil olduğu için Mısır’da da böyleydi. Asya bozkırındaki insandan okuyup da felsefe yapmasını bekleyemezsiniz, o hayatta kalmanın derindedir. Onun

üstünlükleri, faziletleri yok mudur, elbette ki vardır. (Antik Yunan kültürü Bozkır kültüründen üstündür demiyorum, tartışılır bir mesele.) Ama okumak bunlardan biri değil. Belli bir refah seviyesinin altındaki toplumlarda değerli olan bilgi değil, ekmektir.

Eleştiriye teşekkür diye başlayıp işi çok başka yerlere getirdiğim bu yazının sonuna geldik. Çok “kısaca” oldu gerçekten de. Yazan arkadaşların hepsine tekrardan ayrı ayrı teşekkür ederim. Bu dil meselesini konuşmak, tartışmak isteyen olursa ayrıca yazabilir. Hayırlı Ramazanlarınız olsun, esen kalın.

BİR HÜVİYET TESPİTİ

HİKAYE

Elif Önel 11/B

Güneşten üzerine düşen şavk, onun üzerinde uçan martılar ve tüm heybetiyle karşımda duran Marmara Denizi'ni izliyorum, Üsküdar'dayım. Yüzümü ufuk çizgisi boyunca diğer tarafa doğru çeviriyorum, oraya ait olmayan bir kalabalık görüyorum, uzaklarda. Yaklaşıyorum, polislerin ve basından olduğunu tahmin ettiğim kişilerin arasından bakarken karaya vurmuş bir beden görüyorum. Muhabirliğini yaptığım polis ekibinden birine soruyorum:

—Merhaba, maktul kim, olay nasıl yaşanmış?

—Hüviyeti belirsiz, ilk bulgulara göre boğulmuş diyor.

Birkaç gün sonra, o gün çalışmaya başladığım polis ekibi ile Gülhane Parkı'nın karşısındaki Adli Tıp Birimi'ne gidiyoruz.

Otopsi odasından çıkan genç polis anlatmaya başlıyor:

—Boğulmamış, ciğerlerinden su çıkmadı, yani öldürüldükten sonra denize atılmış, vücudundaki şişmeye bakılırsa birkaç gün denizde kalmış. Ayrıca hiçbir darp izi ya da kanında uyuşturucu veya zehre rastlanmadı.

—Peki, ne olmuş, öyleyse? Nasıl öldürülmüş, diyorum, anlatıyor:

—6/35 diye bir mermi vardır, bilir misin? 3 gram ağırlığında, 1,5 cm'lik ince bir mermi. Öyle küçük bir mermi ki vurulduğu anda yarası kapanan. O kadar küçük bir mermi böylesine bir hasara sebep olabilir mi diye düşünüyorum. Genç polis anlatmaya devam ediyor:

—Başlangıçta inanması güç, ufak merminin öldürdüğüne. Ancak mermi kalbine isabet etmiş ve kan kendi içine akmış, dışarı kan sızmamış ya da yara oluşmamış, dediğim gibi mermi çok ince, diyor. Sonra elindeki delil torbasını gösteriyor.

—Bu dış köprüsü maktule ait, bunu hüviyet tespitinde kullanabiliriz, diyor. Emin olamıyorum ama o genç polisin kararlılığını görünce düşünüyorum peşine. İstanbul'un dış dökmü atölyelerini gezmeye başlıyoruz, bu kalıbı kim dökmüş, hangi dış doktoruna satmış sorup soruşturuyoruz. Beyoğlu'nda, tabelasında büyük harflerle *HOFMANN* yazan atölyeye giriyoruz, Alman bir adam karşılıyor bizi, içeri buyur ediyor, durumu anlatıyor polis ekibi, dış köprüsünü gösteriyor. Al-

man, bozuk Türkçesi ile:

—Bu kalıbı ben basmam ama öyle duruyor ki bunu Çembertaş'taki Yahudi yapmıştır, diyor. Bize yerini tarif ediyor, biz de oraya gidiyoruz. Yahudi ürünü inceliyor, elinde evirip çeviriyor, anlatmaya başlıyor:

—Maryland köprüdür bu, eksik dişin yerine diğer köprülerden farklı olarak metal bantlarla tutturulur, simanla yapıştırılır. Kuronlarla sabitlenmediği için diğer çeşitler kadar kuvvetli değildir bu yüzden geleneksel olanlar kadar çok tercih edilmez. Nadir rastlanır, sadece özel durumlarda kullanılır, diyor.

—Bu ürünü siz mi ürettiniz, diyorum. Başını evet anlamında sallıyor, sonra diş köprüsünü ona yaptığı dişçinin adresini veriyor. Dişçiye gidiyoruz, maktulün kimliğini tespit ediyoruz, kesilen faturadaki adresten adamın evinin Beşiktaş'ta olduğunu öğreniyoruz. Tekrar yola düşüyoruz. Beşiktaş'ın Arnavut kaldırımları ile döşeli dar sokaklarında yürüyoruz. Osmanlı döneminden kalma tarihi cami ve yapıların nostaljik etkisinin verdiği huzur ve maktulün ailesine ölüm haberi verecek olmamızın gerginliğini beraber hissediyorum. Adamın ailesiyle konuşuyoruz. Eşi:

—Birkaç gündür eve gelmiyor, polise de gitmedik çünkü işi dolayısıyla bazen birkaç gün eve gelmez, nakliyecidir de diyor. İş or-

tağının yazıhanesinin adresini veriyor, orada çalışıyorlarmış, ortağını bulmak için Sirkeci'ye gidiyoruz. Ama yazıhanenin sahibini bulamıyoruz, polis memurları çaycıyı sorguluyor, çaycı temizlikçi ile konuşulabileceğini söylüyor. Temizlikçi ise başta sessizliğini koruyor, sonra itiraf ediyor:

—Patronum adamın kalp krizi geçirdiğini söyledi, etrafta hiç kan yoktu, üzerimize kalar diye korktum. Patronum ona yardım etmemi yoksa benim de suçlu olacağımı söyledi, adamın cesedini arabanın bagajına koyduk, araba ile vapurun son seferine bindik, gecenin karanlığında bedenini denize attık, diyor.

Polis memurları etrafı araştırıyor ve tahminen cinayet silahı olan 6/35'lik tabancayı buluyor. Önce temizlikçi, bulunduğu da iş ortağı sorguya alınıyor. Balistik raporları da iş ortağının aleyhinde çıkınca Antepli adam onu vurduğunu itiraf ediyor, alacak verecek mevzusundan bu olayın yaşandığını anlatıyor. Temizlikçi cinayete yataklıktan, patronu ise adam öldürmeden yargılanıyor.

Yerinde bir başkası olsa o genç polisin, delil yetersizliğinden kapanacak bir dosya dır bu. Kim bilebilirdi ki bir diş köprüsünden maktulün kimliğinin belirlenebileceğini, vakanın çözülebileceğini; kim bilebilirdi ki o diş köprüsünün bir delil olarak işe yarayabileceğini, o genç polisten başka...

MAVİ GÖZLÜ DEV

BİYOGRAFİ

İrem Üçer 9/B

Bugün size Nazım Hikmet'ten bahsetmek istiyorum. Ama baştan söylemeliyim ki Nazım Hikmet'i tek yazıda anlatmak zor çünkü sadece anlatmak değil, anlamak da zor.

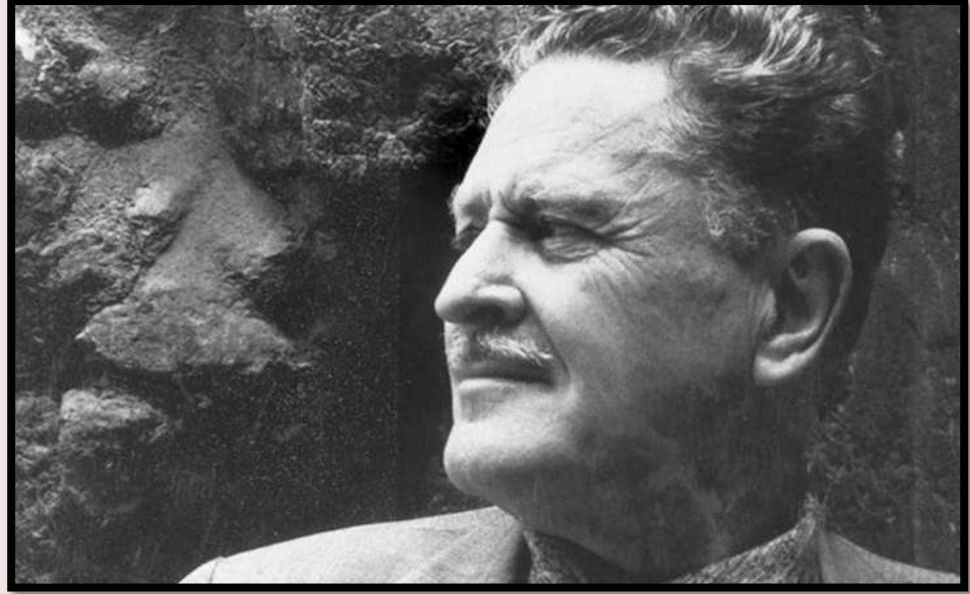
Onu tanımayan yoktur, bir zamanlar vatandaşlıktan çıkarılan, yazdığı tüm eserler yasaklanan, onları yazdığı için hapsedilmesini geçin onları okuyanların da hapsedildiği Nazım Hikmet. Bu dünyaca ünlü olup tüm dünyada kucak açılan ama kendi memleketine hep uzak kalan "mavi

gözlü dev" in hayatını anlatacağım, gözümde damlamak için hazır olda duran birkaç damla yaşla.

Nazım Hikmet Ran, 1901'de bir daha asla dönmeyeceği Selanik'te dünyaya geldi. 40 gün daha büyük görünmemesi için 1902 doğumlu şeklinde anılmıştır. İlk şiiri Feryad-ı Vatan'ı 3 Temmuz 1913'te yazdı. Aynı yıl Mekteb-i Sultani'de ortaokula başladı. Bir aile toplantısında denizciler için yazdığı kahramanlık şiirini Bahriye Nazırı Cemal Paşa'ya okuyunca çocuğun Bahriye Mektebine gitmesine karar verildi. 25 Eylül 1915'te Heybeliada Bahriye Mektebi'ne girdi. 1918'de 26 kişi içinden 8. olarak mezun oldu. Karne değerlendirmelelerinde zeki, orta derecede çalışkan, elbisesine özen göstermeyen, sinirli ve ahlaki tavırları iyi bir öğrenci olduğu belirtilmektedir. Mezun olunca dönemin okul gemisi olan Hamidiye Gemişi'ne güverte stajyer subayı olarak atandı. 17 Mayıs 1921'de aşırıya

kaçan halleri olduğu ileri sürülerek ordu ile ilişkisi kesildi. Ancak şu da gariptir ki Nazım bir arkadaşısı ile 1921 Ocak'ında yani daha 19 yaşındayken ailesinden habersiz milli mücadeleye katılmak için

Anadolu'ya kaçıyor. Bir süre cepheye gönderilmeyi beklediyse de bu olmayınca Bolu'da öğretmenlik yapmaya başladı. Aynı yılın Eylül ayında ise Batum üzerinden Moskova'ya geçip Doğu Emekçileri Komünist Üniversitesinde Siyasal Bilimler ve İktisat okuyor. Devrimin ilk yıllarına tanık olduğundan komünizmle de tanışıyor. Öncelerinde şiirlerini klasik tarzda yazarken Rusya'da tanıştığı fütürist yazarların da ışığında kendi şiirinde yeni biçim arayışına girip tarzını da değiştiriyor, orada kaldığı 1921 ve 1924 yılları arasında. Türkiye ise o ara cumhuriyet ile tanışmıştı. 1924'te Türkiye'ye döndüğünde Aydınlık dergisinde yazmaya başladı. Ama şiir ve yazılarından dolayı 15 yıl hapsi istenince 1925'te Sovyetler Birliği'ne geri gitti. Yine de akli hep vatanındaydı. 1928'de af kanunundan yararlanıp bu şekilde vatanına geri dönme yolunu buldu. Ama gelir gelmez yine tutuklandı. Bir dergide çalışmaya başladı fakat maddi duru-

mu hiç iyi değildi. Nasıl olsundu ki zaten, bir tutuklanıyor bir bırakılıyor; bir sürgüne mecbur bırakılıyor bir geri affediliyordu.

“Yaşamak şakaya gelmez, büyük bir ciddiyetle yaşayacaksın.

Bir sincap gibi mesela,

Yani yaşamın dışında ve ötesinde hiçbir şey beklemeden,

Yani bütün işin gücün yaşamak olacak.”

diyorduydu da yaşanmasına müsaade etmiyorlardı ki.

1933-1937 yılları arasında yeniden tutuklu kaldı. Fakat bu tutukluluk sona erince 1938 yılında bir kumpas olduğu bilinen ama kanıtları yıllar sonra anlaşılan, orduyu ve donanmayı isyana teşvik suçlamasıyla 28 yıl 4 ay(dile kolay) hapis cezasına çarptırıldı. Ulusun Kurtuluş Savaşı için Türk dilinde yazılmış en

güzel destanlardan birini kaleme almış bir şair için komik denecek derecede bir suçlamaydı bu.

Tam 13 sene aralıksız İstanbul, Ankara, Çankırı ve Bursa cezaevlerinde kaldı. Yazıları 30, 40 dile çevriliyordu ama 1938-1968 yılları arasında Türkiye’de yasaklandı.

Demokrat Parti’nin iktidara gelmesiyle çıkarılan af yasası kapsamında da onun da serbest kalması için dışarda aydınlar içerde Nazım Hikmet açlık grevine başladı. Sonunda geri kalan cezası affedilerek 1950’nin 15 Temmuz’unda özgürlüğüne kavuştu. Daha sonra Münevver Hanım ile evlendiler. Mehmet adında da bir oğlu oldu. Gelgelelim şiirlerinde “ulaşıldıkça ulaşılmazım” dediği memleketinden yine gitmek zorunda kalacaktı. 46 yaşındayken yasal olarak yükümlülüğü olmaksızın askere çağrıldı. Bu onun ölüm fermanıydı. Öldürüleceğini anladı. Bir gece ansızın 2,5 aylık oğlunu, milletini, vatanını terk edip 1951’de yeniden Moskova’ya kaçtı. 25 Temmuz 1951’de vatan haini ilan edilip Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığından

çıkarıldı. Ve evet o da kabul ediyordu hainliğini.

*Evet, vatan hainiyim, siz vatanperverse-
niz, siz yurtseverseniz,
ben yurt hainiyim, ben vatan hainiyim.
Vatan çiftliklerinizse,
kasalarınızın ve çek defterlerinizin için-
dekilerse vatan;
vatan, şose boylarında gebermekse aç-
lıktan,
vatan, soğukta it gibi titremek ve sıtma-
dan kıvranmaksızın yazın,
fabrikalarınızda al kanımızı içmekse va-
tan,
vatan tırnaklarıysa ağalarınızın,
vatan, mızraklı ilmi halse, vatan, polis
copuysa, ödeneklerinizse, maaşlarınızsa
vatan,
vatan, Amerikan üsleri, Amerikan bom-
bası,
Amerikan donanması, topuysa;
vatan, kurtulmama koksak kokmuş karanlı-
ğımızdan,
ben vatan hainiyim.
Yazın üç sütun üstüne kapkara haykıran
puntolarla:
Nâzım Hikmet vatan hainliğine devam
ediyor hâlâ.*

3 Haziran 1963’te sabah 06.30’da gazetesini almak için 2. kattaki dairelerinden apartman kapısına kadar yürüdü. Yerdeki gazetesine uzandı, işte o an bunca hasrete, bunca acıya, sürgüne, parmaklıklar ardındaki rutubete dayanmış kalbi pes etti.

Ve yıllar sonra, 2009 yılında T.C. vatandaşlığından çıkarılan kişilerin değerlendirilmesi kapsamında yapılan oylama ile vatandaşlığının geri verilmesi kabul edildi.

Kaynak: wikipedia.org

AŞK KUÇAĞINA EMANET ÇOCUK

HİKAYE

2. Bölüm

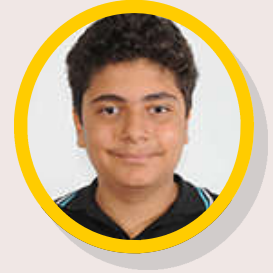
Anne ve babası Mimosa'yı rahatsız edecek kadar dikkatli bir şekilde onu süzüyordu. Bunun sebebi yıllarca o suratta bir neşe görmeyişleri olabilirdi çünkü şu an o surat bir neşe kaynağı gibiydi. Normal gelebilirdi başka ailelere, ne de olsa Mimosa 17 yaşında genç bir kızdı, gülüyor olmasından daha normal bir şey yoktu eğer sıradan olsaydı. Ailesi de işte tam olarak bu sıradanlığın bir anda ortaya çıkmasından korkmuştu. Ailesinin bakışları altında Mimosa yalnızca aşkı düşünüyordu. Anlattım size de, 7 yaşında gibiydi aslında, aşkı kafasında bir forma oturtmaya çalışıyordu. Bir oyun gibi aşk kavramını kafasında giydirdi, kıpkırmızı kıyafetler, güller ve sevgi cümleleri sarf eden bir ağız kondurdu yüzüne. Hayallerde çok güzeldi aşk, bu her zaman ve her insan içi aynıydı. Açıkçası benim korkum Mimosa'nın aşk tarafından incitilmesiydi, hayallerdeki değil ama hayattaki aşk kibar ve düşünceli olmayabiliyordu.

4 gün geçti, ailesi yeni kızlarını çok sevmişti, Mimosa da halinden memnundu. Hatta hiç olmadığı kadar. Benim duyduğuma göre karnında kelebekler filan uçuşuyormuş. Bizim kız 7 yaşında gibi olunca ne olacak, 3 güne kalmadan aşık olmuş birine. Tanışma hikayesini de öğrendim sizin için.

Mimosa seneye olan sınavı için hafta içleri bir kursa gidiyor. O kursa giderken yolun karşısında bir oğlan görüyor. Hafiften uzun saçlı, sırtında bir müzik aleti -*Ne olduğunu anlamamış, kültürsüz-*, tipi de bayağı iyi olunca Mimosa fırsat bu fırsat diyerek hemen aşık olmuş.

Ç:Ceyda Vatansever

Arif Bekdik 10/B

İlk baş utanmış sıkılmış filan ama sonra cesaretini toplayıp konuşmaya karar vermiş. Sanki 17 yıldır tanışıyor gibilermiş, müzik aleti olarak keman çalıyormuş - *Mimosa'ya keman hep havalı gelmiştir, belli bir dönem kendi de istemişti çalmayı ama eğitim programı müsait değildi-*. İsmi tam öğrenememiş, sormuş ama artık unuttu mu yoksa bizim prens söylemedi mi bilmiyorum. Kelebekleri çok severmiş ayrıca ölümden de korkarmış, yaşamaktan bu denli uzaklaşmak onu ürkütüyormuş. Mimosa bunları duyunca bir anda düşünmüş, sokağın ortasında konuştukları muhabbetler garibine gitmiş. Ne de olsa daha yeni tanışan gençlerdi. Ayrıca resmen Mimosa'nın istekleri doğrultusunda, bu prens onun sahip olmak istediği karakterdi resmen. Ama.. Ama çok saçmaydı ilk görüşmeden bu kadar yakınlaşması. Bir dakika! Mimosa yeni hatırlamış, prens onun çocukluk arkadaşymış ki zaten o zaman normaldir değil mi? Konuşmaları bittikten sonra Mimosa ilk defa koşarak kursuna gitmiş, genç aşıklar işte böyle tanışmış. Mimosa kızacaklar korkusuyla bunu şimdilik ailesinden ve doktorundan saklıyor, prensinden kimsenin haberi olsun istemiyor. Ama arada düşünmeden edemiyor, prens ben mi olsam acaba?

DEVAM EDECEK...

MÜZİĞİN DİLİ

SOHBET

Pelin Kayabaşı 11/C

Sanırım müziğin evrensel bir dil olduğu konusunda hepimiz hemfikiriz, değil mi? Müziği anlamak için onun sesine kulak vermemiz, onu duymamız yeterlidir. Duygusal bir müzik dinlerken sözleri olmasa bile bize ne demek istediğini çok iyi biliyoruzdur. Ya da hareketli bir şarkı dinlerken içimizden dans etmek ve müziğin ritmine kapılmak gelir. Ama o anısı olan eski şarkılar...

İşte onlar bize bir şeyler hissettirir. Gerçek bir şeyler. Bize hayatta olduğumuzu ve zamanın çok çabuk

geçtiğini hatırlatırlar. Belki de hayatımızda değişiklikler yapmamızı sağlayan şeydir müzik. Çünkü rock'ı da pop'u da klasiği de bizde bir yaşama sevinci uyandırır. Müziğin iyileştirici bir etkiye sahip olmasının nedeni bu olmalı. Müzik dinlemek iyi hoş da peki müzik yapmak? Müzik yapmak yazıldığı kadar kolay bir şey değildir ve asla olamaz. Gerçek bir sanatçı olma onuruna erişebilmiş olan insanlar günümüzdeki tüm şarkıcıların çok küçük bir kısmıdır. Geçenlerde Fazıl Say'ın Aşık Veysel'in *Kara Toprak* adlı eserini çaldığı bir videoya denk gelmişim. Normal bir piyanistten sadece piyano tuşlarını kullanmasını beklersiniz değil mi? Ama gerçek bir sanatçı bunun-

la yetinmez. Fazıl Say da *Kara Toprak* adlı eser çalarken sadece piyano tuşlarını kullanmıyor piyanodan yararlanabileceği en üst seviyede yararlanıyor. İşte gerçek sanatçı diye ben buna derim. Ya da Barış Manço. Şarkılarında gerçek hayatın bir şeyler bulabildiğimiz gerçek bir sanatçı. Günümüzde maalesef önüne gelen her fenomen şarkı çıkarıyor ve işin kötü yanı bu şarkılar Fazıl Say, Barış Manço ve daha nice gerçek sanatçılardan çok daha fazla dinleniyor. Kimsenin müzik zevkine karışmak doğru değildir fakat kendi değerlerimizi müziğin diliyle insanlara aktaran sanatçılarımıza sahip çıkmamak çok daha kötüdür. Umarım bu durumu düzeltebiliriz ve müzikle pek alakası olmayan şarkıcılara gereğinden fazla değer vermek yerine hayatını buna adayan insanları görerek onların müziklerini yıllar boyu yaşatabiliriz.

Gördüğüm Seni Sanayım

Şöyle hayran eyle beni aşkın oduna yanayım
Her kanceru bakar isem, gördüğüm seni sanayım

Hem beni okur Sübhanım, eşiğindir dün gün yönüm
Anda çıkar benim günüm, bunda neye eyleneyim

Yedi Tamu dedikleri, kattanmaya bir âhıma
Sekiz Uçmak aldamaya, bunda neye aldanayım

Yüz bin Hûri gelir ise aldamaya bu canımı
Aşkın gönlüm yağmaladı, Senden nice usanayım

Senin kokun duydu canım, terkini urdu cihanın
Hergiz bilinmez mekânın, seni kanda arayayım

Her dem söylenir haberin, hergiz bulunmaz eserin
Götür yüzünden perdeyi, didârına göyünayım

İlm-ü hikmet okuyanlar, aşktan fakir-dürür bunlar
Mansur oldum asın beni, hep dillerde söyleneyim

Yunus demedi bu sözü, cana doldu Dost özü
Kördür münafığın gözü, ya ben nicesi göstereyim

YUNUS EMRE

Okul gazetesi seninle var!

Gazetemiz yazılarınızı bekliyor.

Hangi sınıfta, hangi düzeyde olursan ol; hangi alanla ilgilendiğin önemli değil; bilimde, sanatta kültürel ve sosyal alanlarda

önemli olan

üretmeye çalışmak, **denemek**, paylaşmak ve hatta hata yapabilmektir.

Tüm bunlar için gazetemiz seni bekliyor.

Kişiliğini geliştirmek, kendini tanıyabilmek, daha çok öğrenmek ve gelecekte yapmak istediklerine biraz daha yaklaşabilmek için...

Bir sene öncesinde kalan kalabalık okul koridorlarının havası burada:)

sınıf panoları, koridor panoları burada:)

Bizimle birlikteken bir iz bırakmaya ne dersin?

—> ybfl.gazete@gmail.com

BİLİM OLİMPİYATINI BAŞVURULARI DEVAM EDİYOR

2 9. Bilim Olimpiyatları Birinci Aşama Sınavı 2021 Yılı Başvuruları Devam Ediyor! Başvuru yapacak öğrenciler ve varsa danışman öğretmenlerinin ARBİS'e kayıtlı olması gerekir.

(Bkz. <https://arbis.tubitak.gov.tr>)

Başvurular bireysel olarak

<https://e-bideb.tubitak.gov.tr> adresinden yapılır.

Başvuru Tarihi:

14 Nisan 2021 – 27 Mayıs 2021

Bilim Olimpiyatları Hakkında:

Bilgisayar, Biyoloji, Fizik, Kimya ve Matematik sınav dallarında Türkiye genelinde dereceye giren öğrenciler, katıldıkları ilk Üniversite Giriş Sınavı'nda bir defaya mahsus olmak üzere, aldıkları dereceye göre ek katsayı uygulamasından yararlanırlar.

Bilgisayar, Biyoloji, Fizik, Kimya ve Matematik dallarında ulusal /uluslararası

alanında derece alan öğrenciler olimpiyatlara katıldıkları alanlarla ilgili üniversitelerin ilgili bölümlerinden/programlarından birini kazanarak veya seçerek kayıt yaptırmaları 5 5 halinde TÜBİTAK 2205- Lisans Bursunu almaya hak kazanırlar. Birinci aşama sınavında başarılı olan öğrenciler TÜBİTAK bünyesinde yürütülen 2248 Mentörlük Desteği Programından yararlanabilirler. Biyoloji, Fizik, Kimya, Matematik ve Bilgisayar dallarında 9-10-11 Sınıf Öğrencileri Başvurabilir. Her öğrenci sınava yalnızca bir daldan başvurabilir.

2021 YKS ÖNCESİ ÖNEMLİ TAVSİYELER

Sevgili gençler,

YKS sınavına çok az bir zaman kala çalışmalarınızı nasıl yürüteceğinize bir bakalım.

- Öncelikle konuyu eksikliğimiz kalmamışsa TYT de belli bir net oranı tutturmuşsak ama netlerimiz AYT'de sıkıntılıysa o zaman AYT ağırlıklı çalışalım. Yani AYT netleriniz 45-55 civarında ise 5 gün AYT iki gün TYT denemeleri ve denemelerde yaptığınız yanlışlarla ilgili konu çalışması yaparak AYT netlerinizi artırabilirsiniz.

- AYT netleriniz 55-65 aralığında ise 4 gün AYT, 3 gün TYT olarak da düzenleyebilirsiniz.

- Konu açığınızı yok TYT de 90 ve üstü, AYT de 70 ve üstü net yapıyorsanız bir gün TYT bir gün AYT denemesi çözecek şekilde gününüzü planlayabilirsiniz. Milli eğitim bakanlığının kitaplarına göz atmakta yarar olabilir özellikle fen kitaplarına.

- Hem TYT hem AYT denemelerinizi sabah 10.00 da yapmaya özen gösterin. Gerçek sınav saatinde yapmak beyninizin o saatte uyanık ve algıya açık olmasını sağlayacaktır.

- Yine bu süreçte uyku düzenini oturtmak çok önemli, günlük 7 saat uyku yeterli olacaktır. Günlük uykuda 5 saatin altına düşmemeye, 8 saatin üstüne çıkmamaya özen gösterin ve sabahları 8.00'de uyanık olacak şekilde uykunuzu planlayın. Saat 10.00'da denemenin başına oturun ve o gün hangi denemeyi yapacaksınız (TYT, AYT) onu yapın.

- Denemelerde hep aynı konularda yanlış yapıyorsanız o konu için ayrı bir gün ayırarak hem konu tekrarı hem de o konu ile ilgili test çözümü yapmanızda fayda vardır. Önceden çok iyi yaptığınız ama biraz unuttuğunuzu hissettiğiniz konular varsa yine onlarla ilgili de soru çözümü ve kısa tekrarlar yaparak yol alabilirsiniz. Özellikle sosyalde konu çalışmamışsanız deneme çözerek net sayılarınızı artırmaya çalışabilirsiniz, cep kitaplarını okuyabilirsiniz.

- Haziran ayı başından itibaren artık tüm odağınız denemeler olacak. Haziran ayı başından itibaren her gün 1 TYT ve 1 AYT denemesi çözecek şekilde gününüzü planlayın. Bir gün sabah 10.00'da TYT öğleden sonra AYT, ertesi gün sabah 10.00'da AYT öğleden sonra TYT çözecek şekilde planlarsanız hem TYT hem AYT sınavlarınızı sabahları çözmeyi zihniniz alışkanlık haline getirmiş olur ve böylece her an her tür sınava hazır hale gelmiş olursunuz.

Bilge DEMİRTAŞ / Psikolojik Dan. ve Rehber Öğrt.

Yücel Boru Fen Lisesi

Öğrenci Gazetesi

Yücel Boru Fen Lisesi
adına sahibi

İsmail BOĞA
Okul Müdürü

Yayın Yönetmeni

Sevgi Akbaba
Türk Dili ve Edebiyatı

Yayın Kurulu

Engin Güntepe
Yayın Danışmanı
(Müdür Başyardımcısı)

Arif Dülger
Yayın Danışmanı
(Müdür Yardımcısı)

Yağmur Atilla
Editör (10/D)

Melike Ay
Editör (12/A)

Arif Bekdik
Yazar (10/B)

Yazarlar

Altan B. Taşçıoğlu 10/A

Alper Bayram 11/A

Mert Uhrağ 11/D

Bedirhan Yalçın 12/C

Nurcan Polat

Dağıtım

Okula dönene kadar
online:(

İletişim

ybfl.gazete@gmail.com

TEKNOLOJİNİN DOĞAYA DÖNÜŞTÜRÜLMESİ

RÖPORTAJ

Altan B. Taşçıoğlu 10/A

Merhaba. Ben 10-A sınıftan Altan. Bugün, Türkiye’de GençBizz Lise Girişimcilik Programı çerçevesinde şirket kuran ve Türkiye genelindeki ilk elemelerde başarılı olan RecyTec şirketi ile yaptığım röportajı sizlerle paylaşmak istiyorum. İlerleyen zamanlarda siz de bu şirketlere ortak olmak isteyebilirsiniz.

GençBizz Lise Girişimcilik projesi kapsamındaki 75 şirket arasından üçünün bizim okuldan olduğunu biliyoruz. Bu 3 şirketten ikisi ile yaptığım röportajlar, okulumuz gazetesinin önceki sayılarında yer alıyor. Okumak isteyen o sayılara da göz atabilir. Şimdi ise RecyTec şirketi ile yaptığım röportaja geçmek istiyorum.

Keyifli okumalar...

1-Şirketinizi nasıl tanımlarsınız?

Biz RecyTec ekibi olarak koordineli çalışan ve projenin her aşamasında birbirine destek olan sekiz kişilik bir ekibiz. Şirketimiz, teknolojik atıkların geri dönüşümünü sağlayarak;

- İnsan sağlığını ve canlı ekosistemini korumayı,
- Küresel ısınmayı belli bir ölçüde engellemeyi,
- Toprak, hava ve su kirliliğini önlemeyi,
- Geri dönüşümün önemi konusunda insanları bilinçlendirmeyi,
- Ülke ekonomisine katkıda bulunmayı,

- Müşterilerimize uygun fiyatlı ve kaliteli ürünler sunmayı hedefliyor.

2-Şirketinizin görev dağılımını nasıl yapıyorsunuz?

Şirketimizin kuruluş aşamasında pazarlama, halkla ilişkiler, finans, genel müdürlük, üretim, AR-GE, insan kaynakları ve kalite kontrol olmak üzere sekiz departman açtık. Ardından ekip üyelerinin her birini ilgi ve yeteneklerine göre uygun departmanlara yerleştirdik.

Genel Müdür: Zeynep Kılınç

Halkla İlişkiler Departmanı Müdürü:

Ahmet Efe Yaman

İnsan Kaynakları Departmanı Müdürü:
Zeynep Yılmaz

Pazarlama Departmanı Müdürü: Dilanur Yıldız

AR-GE Departmanı Müdürü: Yusuf Er

Kalite Kontrol Departmanı Müdürü: Muhammed Mustafa Olğunelma

Finans Departmanı Müdürü:

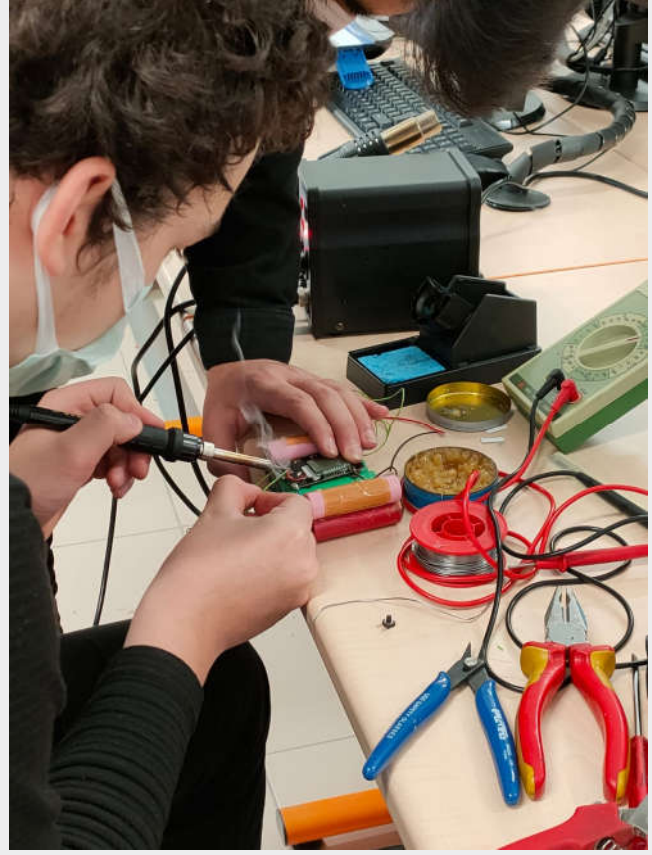
Betül Harman

Üretim Departmanı Müdürü: Muhammed Karagülle

3-Gerçekleştirmek istediğiniz projelerden bahseder misiniz?

Bahsettiğimiz soruna çözüm üretmek adına ilk etapta atık bilgisayarları ele aldık. Kabaca anlatmak gerekirse işlevini yitirmiş bilgisayarların hâlâ kullanılabilir durumda olan parçalarından yeni ürünler elde ediyoruz. Başlangıç olarak bu parçalar arasından bataryaları değerlendirerek RecySound adını verdiğimiz powerbank özellikli bir bluetooth hoparlör ürettiyoruz. Dilerseniz kullanacağımız pillerin geçtiği aşamalardan kısaca bahsedelim.

Bildiğiniz üzere her dizüstü bilgisayarda şarj edilebilir lityum iyon piller bulunuyor. Ancak bu piller kullanılmış olduklarından kapasiteleri tam olmuyor. Bizler de mevcut kapasitelerini ölçmek ve pilleri daha sağlıklı şekilde şarj edebilmek için Liitokala lii-500 cihazını kullanıyoruz. Gerekli ölçümlerin ardından yeterli kapasiteye sahip olmayan pilleri şoklayarak kapasitelerini artırıyoruz. Daha sonra üretime hazır olan pilleri powerbank yapımında kullanıyoruz. Powerbank hazır olduktan sonra da hoparlör ve LED ile uygun şekilde bir araya getiriyoruz ve işte RecySound hazır!

Başlangıç için sadece li-ion pilleri geri dönüştürüyor olabiliriz ancak ilerleyen zamanlarda daha çok e-atığı geri dönüştürebilmek adına farklı atıklarla farklı ürünler de tasarlamayı planlıyoruz.

4-Bu alana neden yöneldiniz?

Bildiğiniz üzere son zamanlarda geri dönüşüm konusu fazlaca ön planda. Plastik, cam, kâğıt vb. maddelerin geri dönüşümleri ile ilgili birçok proje üretiliyor fakat söz konusu teknolojik atıklar olduğunda geri dönüşüm oranı %5'e kadar iniyor. Geri dönüşümü yapılamayan bu atıklar geri kalmış Asya ve Afrika ülkelerine götürülüp yakılması için halka para karşılığında veriliyor. Yakıldıklarında ise başta bu işlemi yapan insanların sağlığı olmak üzere diğer canlılara ve çevremize zarar veriyor, küresel ısınmayı hızlandırıyor. Biz de RecyTec ekibi olarak bu durumu kendimize problem olarak belirledik ve üzerinde çalışmaya başladık.

5-Bu işi devam ettirmek istiyor musunuz?

Elbette istiyoruz. Dünyamızı korumanın sorumluluğumuz olduğunun farkındayız ve vizyonumuzu gerçekleştirene kadar bu yolda çalışmaya devam edeceğiz: “Gelecek nesillere yeşilin yeşil, mavinin mavi kaldığı bir dünya bırakmak.” Ayrıca bu iş için bu kadar emek harcamışken yarı yolda bırakmak istemiyoruz.

6-Ülkemizde geri dönüşümün yeterli düzeyde yapıldığını düşünüyor musunuz? Eğer cevabınız hayır ise geri dönüşümü olabildiğince artırmak için neler yapılması gerektiğinden bahseder misiniz?

Geri dönüşüm adına bazı çalışmalar var evet ama bunların yeterli düzeyde olduğunu düşünmüyoruz. Özellikle de atıkların sadece %5’ini geri dönüştürebilen Türkiye, bu konuda ciddi manada yetersiz. Devletin yapması gerekenlerin haricinde halkın da bu atıkların geri dönüşümü hakkında yeterince bilinçli olduğunu düşünmüyoruz. Biraz klasik cevaplar olacak belki ama yapılabilecekler belli. Halkı bu konuda bilinçlendirmek, sorunu çözmeye yönelik projeleri desteklemek ve bu atıkların geri dönüşümü için gerekli altyapıyı inşa etmek.

7-Sizler bu konuda çalışan usta kişiler olarak bizim gibi bu işe yönelmek isteyen arkadaşlarımıza neler önerirsiniz?

Öncelikle şunu söylemek isteriz ki eğer aklınızda girişimcilikle ilgili bir ürün/hizmet fikri varsa hiç durmayın, bir an önce bunu nasıl daha da geliştirebileceğinizi düşünmeye başlayın ve bir dahaki GençBizz girişimcilik programına mutlaka başvuruda bulunun. Eğer şimdilik aklınızda bir ürün/hizmet fikri yoksa dahi bulmak için başvuru dönemini beklemenize gerek yok. Erkenden işe koyulun,

ekibinizi kurun ve genç yaşta böyle bir deneyimi tadın. Bu proje bize tahmin edemeyeceğimiz kadar çok şey kattı. Sadece ürünümüzle veya dünyadaki bu teknolojik atık sorunuyla ilgili değil iş dünyası ve girişimciliğe dair her anlamda bilgi ve deneyim edindik. Edindiğimiz bilgi ve deneyim haricinde ekip hâlinde çalışma, topluluk karşısında konuşma gibi sosyal yanlarımız da gelişti.

8-RecyTec isminin şirketinizin görevi, yani misyonu ile herhangi bir alakası var mı? Bu isim ne anlama geliyor?

Evet, tabii ki de var. Aslında şirket ismi-miz olan RecyTec İngilizce “Recycled Technology”yi oluşturan kelimelerin birleşimi. Bu da aslında çalışmalarımız sonucu elde edeceğimiz şeyi gösteriyor: “Geri Dönüştürülmüş Teknoloji”.

9-En son aldığınız belge nedir?

Yetki belgesi.

Bize vakit ayırdığınız için teşekkür ederiz.

RECYTEC GENÇBIZZ ŞİRKETİ

'TEKNOLOJİK GERİ DÖNÜŞÜM'

Instagram: <https://www.instagram.com/recytecgencbizz/>

Youtube: <https://www.youtube.com/channel/UCkkINXfSXC4BbJioIYZ0bQ>

EDEBİYATIN YOZLAŞMASI

“EDEBİYATIMIZ İÇİN ÖNEMLİ ESERLER VERMİŞ SANATÇILARIN HAYATI, YAPITLARI ANLATILMALI HATTA YAZMA ALIŞKANLIĞI KAZANDIRILMALI DIR”

Edebiyatımızı son yıllarda önemli ölçüde etkileyen bir husus var. Piyasa için kitap yayınlamak. Edebi nitelik açısından hiçbir değeri olmayan, insana fiziksel, sosyolojik hiçbir getirisi olmayan, mantık hataları ve bilgi kirliliği ile dolu olan ve toplumsal talep neyse ona uygun hazırlanan bu kitaplar baskı üstüne baskı yapıyor. Öte yandan dil, söylem ve içerik bakımından safkan bir roman, bir hikaye, bir şiir tozlu rafaların arasında unutulmaya mahkum oluyor. Bu durum eleştiri gücü yüksek, edebiyatın yapı taşları olan eserleri okumuş okuyucumuzun azlığından kaynaklanıyor.

Durum böyle olunca içinde bulunduğumuz toplumun sanat seviyesi önemli ölçüde düşüyor. Bu sorunun ortadan kalkması için temel eğitim düzeyinde çocuklara okuma sevgisi ve alışkanlığı kazandırılmalı, edebiyatımız için önemli eserler vermiş sanatçıların hayatı, yapıtları anlatılmalı hatta yazma alışkanlığı kazandırılmalıdır. Aksi takdirde Sabahattin Ali'yi, Halide Edip Adıvar'ı, Necip Fazıl'ı bilmeyen bir nesil yetişiyor olacak.

Alper Bayram 11/A

İLKBAHAR

Size insanı şenlendiren, içindeki coşkuyu doğayla beraber uyandıran bir mevsimden bahsedeceğim. Evet, ilkbahar.

İlkbahar sabahları ne güzeldir. Sanki yeni bir güne değil de adeta bir şenliğe uyanırsınız. Eğer sabahın serin havasını içinize çekerseniz o engin huzur karşılar sizi.

Dışarı bakıp daha aydınlanmamış sokağa göz gezdirip bunun tadını çıkarın. Çünkü mevsimlerden ilkbahar.

İlkbahar canlılıktır. Çiçekler açar, kendini kışın soğuşundan saklayan güneş lütfuyla ısıtır içimizi.

Bu uyanışı bekleyen tabiat yaşama tokusunu gösterir.

Ama ne kadar çiçekler açmış, güneş lütfunu göstermişse de hevesimiz kursağımızda kaldı. Peşimizdeki bela bırakmadı bizi. Gerek ihmalkârlık olsun gerek fark etmeden. Kendi kendimizi esir bıraktık.

Bütün bunlara rağmen ilkbahar tüm güzellikleriyle etrafımızda. Önemli olan çevremizdeki insanlarla bu süreci sıkıntısız atlatmak. Ne de olsa gelecek ilkbaharlar var.

Mert Uhrağ 11/D

Hasan Köse

MEZUNLARDAN MEKTUPLAR

Merhabalar sevgili okuyucu. Ben Hasan. Ne mutlu ki lisemizin ilk mezunlarından biriyim. Şu anda Eskişehir Teknik Üniversitesi Mimarlık bölümünde eğitimime devam etmekteyim. Ayrıca **Sofart Dergi** isminde çıkardığımız sanat ve kültür dergisinde illüstratörlük yapmaktayım. Bölümünden kısaca bahsetmek gerekirse insan bünyesinin fiziksel sınırlarını zorlayan, gecelerce uykusuz bırakan ancak bir o kadar da keyifli bir bölüm. Bir tasarım öğrencisi olarak tasarladığım ürünlerin beğenilmesi ve takdir edil-

mesi beni motive edip işimi tutkuyla yapmam için yeterli oluyor. İyi tasarımcılardan iyi tasarım eğitimi almak çok kıymetli bir nimet. Pandemiden dolayı üniversite hayatını doya doya yaşamak nasip olmadı. Eskişehir, üniversite için muazzam bir kent. Keşke daha uzun süre vakit geçirebilseydim. Önümüzdeki sene mezun oluyorum. Mezun olduğumda 3 boyutlu modelleme alanında uzmanlaşım mimari görselleştirme alanına yönelmek istiyorum.

Mimari görselleştirme çalışması

Mimarlık bölümü okumaya karar verdiğimde lisenin üçüncü sınıfındaydım. Bu kararında en etkili olan şey ise o zamanlar yeni yeni ilgilenmeye başladığım çizim alanıydı. Lisemizin ilk çizer kulübünü de o yıllarda eğitim gören arkadaşlarımızla birlikte kurduk. Ancak bu kulübün günümüzde aktif olmadığını görmek biraz üzücü. Dersler konusunda pek başarılı bir lise dönemi geçirdiğim söylenemez. Ama bu dönemde çizime olan ilgimi keşfetmem ve üniversite eğitimime başlamadan kendimi çizim konusunda biraz olsun geliştirmem sayesinde mimarlık eğitiminin ilk yılları benim için çok kolay geçti. Lise derslerini bir kenara bırakıp bir anda tasarım eğitimiyle karşılaşan öğrenciler için bu oldukça zorlu bir süreç. Matematik, fizik, kimya, biyoloji gibi dersler elbette bilinmeli. Fakat sınavlar arasında kaybolup hobilerimizi ve ilgi alanlarımızı bir kenara bırakmak yapılacak en büyük hata olur. İyi bir mühendis iyi gitar çalabilmeli. İyi bir diş hekimi iyi dans edebilmeli. Dolayısıyla lise eğitimine halen devam eden kardeşlerimize verebileceğim en büyük tavsiye hobilerinden ve yeteneklerinden asla vazgeçmemeleri gerektiğidir. Unutmayın, insanların yalnızca basit bir hobi

olarak gördüğü alanları kendine meslek edinmiş çok başarılı sanatçılar var. William Shakespeare'in söylediği gibi: "Bir ulusun türkülerini yapanlar yasalarını yapanlardan daha güçlüdür."

Sevgili Yücel Boru Fen Lisesi öğrencileri, eminim ki her birinizin birbirinden farklı yetenekleri var. Lütfen içinizdeki potansiyeli şu an yaşadığınız en kıymetli yıllarda keşfedin ve bu yeteneklerinizi okulumuz bünyesinde sergilemekten, topluluklara katılmaktan, kulüpler oluşturmaktan çekinmeyin. Eminim ki tüm öğretmenlerimiz arkanızda durup sizi sonuna kadar destekleyecektir. Sınavlarınızda başarılar, sağlıklılıkla kalın.

nedir diye lafa girerek mesele iyice dalanıp budaklanacak, karışacak gibi duruyor ama yapacak bir şey yok, girmemiz lazım. Köksel bir kavrayış; bir olayın, oluşun, kişiliğin -kısaca meselenin- oluşumundaki tüm sebepleri, bu meselenin kökünü yani geçmişini, şimdisini, özünü ve de ruhunu bilmek, bilmekten de öte tanımadır. Görüldüğü üzere bu başlı başına çok zor hatta imkansız gibi duran bir iş.

“Ben bu meseleyi biliyorum, köksel bir kavrayışla kavradım kavranacak olanı.”

diyebilmek, dehşetengiz bir iddiada bulunmaktır. Ama diyelim ki bulduk bu iddiada, meseleyi kavradık. Sonrasında kökten bir çözüme geliyoruz (Şunu da söyleyelim ki kavradığımız bir meseleyi çözmek ya da bu konu hakkında bir çözüm sunmak zorunda da değiliz. Aslolan kavramaktır bana göre, hayatı kavradığımız kadar yaşarız.).

Bir meseleyi kökten çözmek -örneğin; hayatımızda radikal değişikliklere gitmek için herhalde o meselenin gövdesiyle değil de köküyle uğraşmak ve kökünü değiştirmek gerekiyor. Yani tüm sebeplerini, özünü ve ruhunu değiştirmek. Farklıca ve hayali bir örnek vermek gerekirse, diyelim ki bakanlığın “İkiz Okullar” diye bir projesi olsun. Proje kapsamında iki okul seçilecek ve bu okullar ikiz ilan edilecek, sonra da tıpatıp aynı olmaları için gerekenler yapılacak. Bu gayet kökten bir çözüm gibi duruyor. İki farklı okulu alacağız ve bu okulları aynı yapacağız. Birinden biri veya ikisi birden radikal bir değişikliğe gidecek. Projenin uygulanacağı okullar İzmit Fen Lisesi ve okulumuz olsun. İki okulun yetkilileri toplansınlar ve “İki taraf birden değişmeye kalkışırsak

işler karışabilir, yalnız bir okul diğerine bakarak değişsin.” diye bir karar alsınlar. Yazı tura atılsın, biz yazıyı seçelim ve kazanalım. İzmit Fen Lisesi çalışmalarına başlamış olsun ve bir hafta sonra haber gelsin: “Projeyi tamamladık.” Biz şaşıracağız tabii, koca okul bir haftada nasıl böyle değişebilir? Bu, beklediğimizden de radikaldi. Çünkü radikallikte “bir anda”lık da önemli bence. Eylem “bir anda”lığa yaklaştıkça radikalleşiyor. Hemen toparlanıp İzmit’in yolunu tutuyoruz, kendi gözlerimizle görmemiz, bu işin sırrını çözmemiz lazım. Görüyoruz ki evet, okul binası bizimkine tıpatıp benzemiş.

“Bu kadar kısa sürede nasıl yaptınız bunca işi?” diye sorunca aldığımız cevap ise şu:

“Çok bir şey yapmadık ki canım, boyadık sadece.”

Derin bir sessizlik oluyor tabii bu cevabı alınca, sonra da yüzümüze bir tebessüm konuyor. Anladık ki zaten İzmit Fen Lisesi’nin binası bizimkiyle aynıymış -neredeyse aynı gerçekten de-. Onlar sadece boyamışlar. Bu sadece bir libas(elbise) değişikliğiymiş. Radikal değişiklik hayallerimiz yine suya düştü anlayacağınız. Peki neydi İzmit Fen Lisesi’ni bu kadar kolay değişebilir ve aynı zamanda değişmez kılan? Bu soruya üç ayrı etken üzerinden cevap aramak lazım: Ham madde, ham madde işleyicisi, plan. Bina kolayca değişebiliyor -ya da en azından değişti zannediyoruz- çünkü ham maddesini (boya) ve işleyicisini(boyacı) değiştirebiliyoruz. Plan ise sabit. Aynı zamanda bina hiçbir şekilde, boyasını ve boyacısını değiştirmek kaydıyla bile değişmiyor ve plan yine sabit. Aynı durumun bu iki bakış açısıyla incelenmesinde ortak olan

‘Yani tüm sebeplerini, özünü ve ruhunu değiştirmek.’

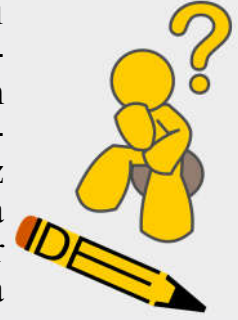
nokta planın sabit kalması. Demek ki plan sabit kaldıkça ham madde ve işleyicisini değiştirmek bir libas değişikliği mahiyetinde kalıyor, radikal bir değişiklik olamıyor. Tabii buradaki boya ve boyacı örnekleri radikal değişikliği hedeflediğimiz düzlem içindir. Binanın ham maddesi boyadır demiyorum. İlaveten şu çıkarımda da bulunabiliriz o sebeple: Görüntüde yani zahirde radikal bir değişiklik mümkündür (*Görüntüde olanın ne kadar radikal, kökten olacağı ise başka bir tartışmadır.*). Fakat bizim işimiz tam manasıyla, kökten bir değişiklik. O yüzden plana geliyorum.

Planı değiştirmek mümkün müdür? Bu noktada artık okul binalarından çıkarak insan üzerinden düşünebiliriz. İnsanda ham madde tabii ki insanın kendisidir. İşleyici, inancımıza göre kaderin kesin akışı içinde olmak üzere yine insandır. (*Bu arada insanın değişebilirliğini görüntü düzeyinde ele almıyorum tabii, yoksa zahirde pek kolay bir şekilde radikal değişikliklere gidebilen ve bunu mutat haline getirmiş kişiler elbette ki vardır. Ama böylelerinin ham maddesi asla insan değildir, tercihen yalanı kullanırlar.*) Plan ise hayattır, hayatımızdır ve başka türlü düşünülemez. Çünkü bize bir can, insanın işlenmemiş hali verilmiş ve bunu işleyebileceğimiz başka bir yer, gidebileceğimiz başka bir yol, çizebileceğimiz başka bir plan yok.

İnsan için ham madde insan, işleyici yine insan ve plan hayattır dedik. Peki biz bunları değiştirerek radikal bir değişikliği başarabilir miyiz? Ham maddemiz ve işleyicimiz olan insanı değiştirmek doğrudan doğruya bütün bir hayatı değiştirmektir çünkü hayatları farklı kılan insanların farklı olmasıdır. Böylece radikal bir değişikliğin imkanı olarak elimizde yalnızca hayat kalıyor ve mesele bu noktada ortaya çıkan bir soruyla düğümleniyor: Hayatımızda radikal bir değişiklik

yapmak için hayatımızı mı değiştireceğiz? İşte bu soru, yorumu size bıraktığım yerdir. Vereceğimiz cevaba göre varabileceğimiz iki farklı sonuç var: Ya böyle bir şeyin, radikal bir değişikliğin imkanı yok ya da bu mesele bir denge tepkimesi mantığında işliyor (9 ve 10. sınıflardaki okurlar “Konu mu kaçırdım acaba?” diye telaşlanmasınlar; bu 11.sınıf konusu. Zaten 9 ya da 10. sınıfa giden bir öğrenci telaşlanma çağına gelmemiştir daha. Herkes sakın olsun.). Şöyle ki; “hayatımızda radikal bir değişikliğe gitmek” ve “planı, yani hayatımızı değiştirmek” kavramlarını tepkimenin iki tarafına koyarsak, iki taraftan biri yapıldığında öbür tarafta ürünün olduğu değil de iki tarafın da sürekli bir halde birbirini oluşturduğu bir durum söz konusu olabilir. Dediğim gibi, yorum sizin. Zaten radikal kavrayış ve radikal çözüm kavramlarından ve bu kavramların zorluğundan bahsettiğim bir yazıyı kesin bir yargıya ve çözüme ulaştırarak bitirmem gayetle abes kaçırdı.

Benim bu konu üzerinde düşünmem **İsmet Özel**'in “Üç Zor Mesele” adlı kitabını okumamla oldu. İsmet Özel -ki kendisi için ayrı bir yazı yazmak gerekir aslında- bir şair, çok iyi bir şair ve de bir düşünür. Eğer şiir okuyorsanız “**Erbain**” kitabını mutlaka ama mutlaka okumalısınız. Ayrıca çok güzel şiirler de seslendiriyor kendisi. Fikrî bir kitap okuyacaksanız ve konusu ilginizi çekiyorsa “**Üç Zor Mesele**”ye de bakmanızı öneririm. Ama güle oynaya okunacak bir kitap değildir, emek ister. Bana yeni bir bakış verdiğini hissettiğim ve çok etkilendiğim bir kitap olmuştu, o yüzden kitaptan bir sözle yazımı bitiriyor, esen kalın diyorum.

EDİRNE SELİMİYE CAMİİ

TARİH

Edirne Selimiye Külliyesi, açıkçası Osmanlı klasik mimari tarihinin şaheseri. Baktığımız zaman sadece bir camiden ibaret değil. Etrafındaki medrese binaları, hemen aşağısındaki arastası ile beraber bir mimari dehası. Osmanlı Devleti'nin büyük kudreti ve Mimar Sinan'ın sanatkarlığını görmemek mümkün değil. Sarı küfekiden yapılmış, ortaya öyle eserler konmuş ki sadece minareleri kubbeleri değil, etrafındaki eserleri ile bir şaheser haline gelmiş.

Bir eseri şaheser yapan ustasının ona biçtiği değerdir.

Eğer Koca Sinan Selimiye ustalık eserim demiş olmasaydı da biz Selimiye'nin ne muhteşem bir yapı olduğunu bilirdik ama onun ustasının göz bebeği olduğunu bilemezdik Selimiye ustasının şaheseri, Sultan Selim'inse açıldığını göremeden vefat ettiği rüyasıydı. Bu muhteşem eseri yakından tanımak için avlusuna girmemiz gerekiyor. Müezzin mahfilinden hünkar mahfiline, kadınlar mahfilinden çinili panolarına, mihrabından minberine kadar bize anlatacağı o kadar şey var. Gelin hep beraber anlamaya çalışalım.

Sinan uzun yıllar boyunca değil, dünya durdukça yerinde duracak eserler bırak-

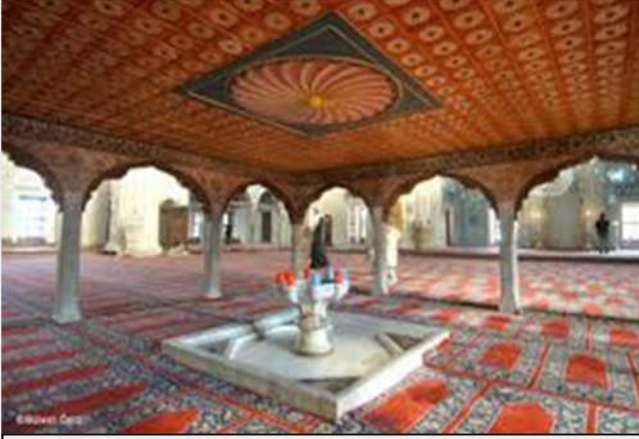
mak istiyordu.

“Eserlerimi gören akıllı selim sahiplerinin çabamı bilerek beni hayır dualarla anacağını umarım.” diyordu, öyle oldu. Her geçen gün yeni bir inceliği ortaya çıkan eserlerinde yapılan ibadetler birleşip koca mimarın ruhuna ulaşan kocaman bir dua oldu. Şimdi adımımızı Selimiye'nin avlusundan içeri atalım ve zamanı donduralım. Kendi zamanımızı geride bırakıp 1574'e Koca Sinan'ın bu şaheseri Osmanlı'ya armağan bıraktığı zamana uzanalım.

Başımızı kaldırıp etrafımızı çeviren ve sütun başlıklarına baktığımız zaman, aslında Mimar Sinan'ın kendi sanatını ortaya koyarken ne kadar büyük bir gözlem gücüne sahip olduğunu görebiliriz. Mesela Tezkiretü'l Bünyan ve Tezkiretü'l Ebniye adlı eserlerinde bundan bahsediyor. “Ben,” diyor, “Çok dolaşım.”. Sultan Süleyman ve onun babası Sultan Selim'in peşinde Mısırlara gittiğini biliyoruz. İran seferine çıktığını, Kanuni ile birlikte Rodos seferine çıktığını, Macaristan'a kadar gittiğini biliyoruz ve “Her gittiğim yerde, nerede bir harabe var, ben oradaydım.” Diyor. Eserleri inceledim ve tabii ki bu incelemeler onun o muhteşem eser koyma kabiliyetine kabiliyet katmıştır. Peki burada Selimiye Camii'nin iç avlusunda ne görüyoruz? Hemen giriş kapısının arkasında, avlunun bir kapısının iki kenarında bulunan iki somaki mermer sütunun başlıklarına baktığımızda bizi Mısır karşılıyor, eski Mısırlıların lotus başlıklı o sütunları. Nilüfer çiçeğinin yaprağını kullanıyorlar. Taç yaprakları, lotus dediğimiz bu yapraklarla da ortaya koydukları direklerin kaide ve başlıklarını oluşturuyorlardı. Mimar Sinan bunu da Mısır seferinde görmüştü ve Selimiye Ca-

Nurcan Polat Tarih Öğr.

SELİMİYE CAMİİ'NİN ŞADIRVANI

mii ustalık eserinde, 84 yaşında, karşımıza çıkarmasını bilmişti. Sadece sütunlar ve başlıkları mı? Tabii ki hayır. Bizi karşılayan harika bir şadırvan, bir yaptığı bir daha yapmayan bir insan Mimar Sinan, kendisini bile tekrar etmeyen bir insan. Değil başkalarını taklit etmek, şu gördüğünüz şadırvanın bir ikincisi yok. Halbuki 98 yıllık ömründe ortaya 400 civarı eser çıkarmış, onlarca camii şadırvanı yapmış, hiçbiri bir diğersinin aynısı değil. İstanbul Süleymaniye'ye giriyorsunuz, bir şadırvan var; su buradan aşağıya doğru akıyor. Edirne Selimiye'ye giriyorsunuz, bu çokgen şadırvanda su havuzuna düşecek çeşme kurnalarının altına küçük havuzcuklar koymuş ve kesinlikle insanın üzerine sıçramayacak. İşte Mimar Sinan buydu. Mimar Sinan'ın ömrüne 500'e yakın eser sığdırmış olmasına bakanlar onun çocukluğundan beri mimari alanında çalıştığını sanarlar. Oysa Sinan gençlik yıllarını bir yeniçeri olarak geçirmiş ancak 50 yaşından sonra hayali olan mimarlığa başlayabilmiştir. Sadece bu yönüyle bile onun hayatı modern dilde başarı hikayesi denen kavrama başlı başına örnektir. Mimar Sinan, Tezkiretü'l Bünyan ve Tezkiretü'l Ebniye adlı eserinde Mustafa Sai

Çelebi'ye bu eserini anlatırken, eseri yapmasının sebeplerini de anlatmıştır. Bir yerde enteresan bir vurgu yapar ve der ki: "Gayrimüslimler diyorlarmış ki ' Müslümanlara galebemiz vardır.' Yani bizim Ayasofya'mızdan daha büyük bir kubbe ortaya koyamadılar ve bu söz benim içime dert oldu. Bundan dolayı Selimiye'nin kubbesini yaptım."

Ayasofya hastalıklı, sıkıntıları olan bir eser. Justinianus'un, İsaodoros ve Anteminos'a milattan sonra 532-537 yıllarında yaptırdığı bu eser büyük bir kubbeye sahip. Yapıldıktan kısa bir süre sonra da çöküyor. Trallesli İsaodoros'un torunu bulunuyor ve ona kubbe yeniden inşa ettiriliyor ama ayakta kalamıyor. Yıkılma tehlikesi geçince Mimar Sinan II. Selim'in ricası üzerine kalkacak ve o dayanakları yapacak hatta öbür taraftaki iki büyük minareyi inşa edecek. Ayasofya'nın ayakta kalmasını sağlayacaktır ama Selimiye'de o kadar muhteşem bir eser ortaya koyacaktır ki hatta bu eserinde bu kubbenin sağlamlığına vurgu yapacak, "Önemli olan büyüklük değil, sağlamlıktır." diyecektir. Gerçekten de 32'ye 32 tam yuvarlak kubbeyi ortaya koyacaktır. Mesela Ayasofya bu şekilde yuvarlak bir kubbeye sahip değildir. Ayasofya'nın kubbesi yamuktur. Selimiye

SELİMİYE CAMİİ'NİN KUBBESİ

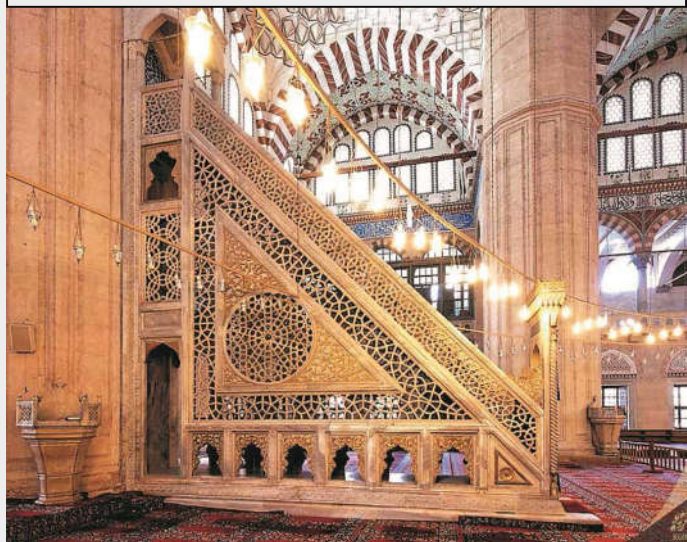

dev bir kubbe. Öyle bir kubbe ki ilk defa altına girip sığınanlar uzun süre dışarı çıkmak istemezler. Bir kez başını kaldırıp kubbeyi seyre dalanlar, artık gök kubbeden başkasına bakmak istemez. Kubbenin altını süsleyen beşerli pencereler dinin 5 şartını işaret ederken Selimiye'nin kubbesi görene yaratıcının birliği ve büyüklüğünden başka hiçbir şey söylemez. Mimar Sinan bu devasa kubbeyi 8 ayağa taşımıştır. Mimar Sinan'ın bu konuda uzun arayışları olmuştur. Dev bir kubbe yapmak istiyor ve bunun için arayışlarla kalkıyor. Edirne'deki Üç Şerefeli Camii'yi inceliyor, hayran oluyor. Edirne'deki Üç Şerefeli Camii'nin bir kopyasını İstanbul'da Beşiktaş'a Sinan Paşa Camisi olarak yaptırıyor. 6 destekli bir plan şeması var, 6 ayakla bir kubbenin çok fazla büyüemeyeceğini görünce bu işi 8'e taşıyor ve İstanbul'a bir takım 8 ayaklı camileri -mesela Kadırga Sokullu gibi- bir arayış olarak yapıyor. Nihayetinde 8 destekli bu şemayı keşfedecek ve ortaya koyacaktı ve devasa boyutlarda Edirne Selimiye olarak karşımıza çıkacak yani gördüğümüz bu sarı küfeki dev ayaklarla 32 metre çapındaki bu devasa kubbeyi burada muhteşem bir şekilde yüzyıllardır taşımayı başaracak. Sinan ihtişamın sadelikte gizlendiğini düşünen gerçek bir Osmanlı vatandaşıydı. Bir asırlık hayatına sığdırdığı 500'e yakın eserin hiçbirinde sadelik esastan şaşmadı. Nitekim altın yerine taştan yaptığı minber, yüzyıllar sonra altından da kıymetli olacak, görenleri kendine doyumsuz bir hayretle baktıracaktı. Sultan İkinci Selim, Selimiye Camii'nin en güzel olmasını çok istemiş. Zaten Osmanlı Devleti'nin en kudretli dönemi olduğu için imkânlarının hepsini ortaya döküyor ve Mimar Sinan'dan yapabileceğinin en güzelini yapmasını istiyor. Sıra geliyor caminin şu muhteşem minberine yani cuma namazlarında hoca efendilerin cuma hutbelerini irade ettiği o basamaklı muhteşem şahesere. Diyor

ki 2. Selim Mimar Sinan'a, "Altından olsun yani altından yap, kıymetli olsun ve camiye yakışır bir şey olsun." Mimar Sinan "Sultanım," diyor, "Taş yerinde ağırdır, taştan yapalım ama o kadar güzel yapalım ki altından daha kıymetli olsun." Aslında Mimar Sinan bu sözleri sarf ederken resmen geleceği görürcesine hareket etmiş çünkü Edirne'miz tarih boyunca 4 kez düşman işgaline uğramış -1828 Rus işgali, 1878 Rus işgali, 1912 Bulgar işgali, 1919 Yunan işgali- yani eğer bu minber altından yapılmış olsaydı, daha birinci Rus işgalinde alıp götürceklerdi. Minberin bugünlere kadar kalması söz konusu bile olmayacaktı. Mimar Sinan haklıydı çünkü taş yerinde ağırdır diyerek altın yerine taştan bir minber yaptırıyor ve o kadar muhteşem bir eser ortaya koyuyor ki resmen ajur tekniğinin en güzel örneklerinden birini -hem de bir taş kakarak gördüğünüz yekpare bir mermerde işleyerek bir kuş kafesi gibi- ortaya koyuyor, insan bakarken bile korkuyor. Sanki kırılıverecekmiş gibi ama sapsağlam, tüm güzelliğiyle Selimiye'ye değer katmaya devam ediyor.

Unesco'nun dünya miras listesine 2 Osmanlı eseri girebildim. İlki Drina Köprüsü, ikincisi Mimar Sinan'ın Selimiye Camii. Koca Sinan ismi böylece bütün dünya nezdinde ölümsüzleşti.

SELİMİYE CAMİİ MİNBER

HAYAT EVE SİĞAR - 'PANDEMİDE ÇOCUK OLMAK'

Gençlik ve Spor Bakanlığı'nca her yıl düzenlenen ulusal fotoğraf yarışmasına okulumuz **10-A şubesi** öğrencimiz

Ebrar PEKER

bu fotoğrafla **Türkiye 5.si** olmuştur.

Ödülünü almak üzere Gençlik ve Spor Bakanlığı'na davet edilmiştir.

Öğrencimizi başarısından ötürü kutlar, danışmanı olan okulumuz **Görsel Sanatlar Öğretmeni Mehmet Seçkin Bulduk**'a teşekkür ederiz.

GAZETE YBFL

SAYI 29 04.06.2021

İYİ Kİ VARSIN GAZETE YBFL

Gazete YBFL ilk olarak 22 Ekim 2019 tarihiyle serüvenine emekleyerek başladı ve şu anda 29. sayısına koşarcasına devam ediyor. “Kısa zamanda nasıl oldu da tüm Yücel Boru Fen Lisesi ailesinin ilgi odağı haline gelebildi?” dediğimiz gazetemiz için akla bir şey geliyor: Demek ki ortada bir emek var! Bu özveri ve alın teri tüm paydaşlar tarafından beğenilmiş olmalı ki her yayın tarihi merakla beklenildi. Pandemi günlerinde YBFL gazetesinin yeni sayıları sayesinde, içimizde gittikçe büyüyen okulda olma arzusunu okuyarak dizginledik. İnanıyorum ki bunları hep birlikte aynı duyguların seremonisiyle hissettik. Beşer olmanın gereğidir, bir şeyler yazmak ya da duy-

guları dışa yansıtmak. Siz bunları ziyadesiyle yaptınız. Bazen güldük bazen bilgilendik bazen de duygulandık. Öyle bir eser vücuda getirdiniz ki herkesin beğenisine şayan oldunuz. Teşekkürler Sevgi Hocam, Engin Hocam, gazetemize can veren kıymetli öğrencilerim, adını sayamadığım öğretmenlerim ve velilerim.

İsmail Boğa

KISA BİR ARA

Merhaba sevgili okur, ben yayın yönetmeni Sevgi Akbaba. Gazetemiz bu dönemin son sayısı ile karşınızda. Yeni dönemde daha dinamik bir şekilde devam etmek üzere bu sayıdan sonra kısa bir ara vereceğiz. Bir buçuk senedir devam eden birlikteliğimizde her hafta aynı heyecanla bu sayfaları hazırladığımızı bilmenizi isterim.

Derslerimizde işlediğimiz konuları, türleri burada öğrencilerimizin elinden çıkmış birer ürün, birer eser olarak görmek bizler için büyük gurur. Benimle aynı heyecanı taşıyan bir ekiple çalışmak da ayrıca büyük bir mutluluk. Bu ekibi büyütmek için sizleri her daim bekleriz. Görüşmek üzere. <3

Sevgi Akbaba

Yücel Boru Fen Lisesi

Öğrenci Gazetesi

Yücel Boru Fen Lisesi
adına sahibi

İsmail BOĞA
Okul Müdürü

Yayın Yönetmeni

Sevgi Akbaba
Türk Dili ve Edebiyatı

Yayın Kurulu

Engin Güntepe
Yayın Danışmanı
(Müdür Başyardımcısı)

Arif Dülger
Yayın Danışmanı
(Müdür Yardımcısı)

Yağmur Atilla
Editör (10/D)

Melike Ay
Editör (12/A)

Arif Bekdik
Yazar (10/B)

Yazarlar

Elif Önel 11/B

Hüseyin Oğuz 10/D

Bedirhan Yalçın 12/

Esmenur Akyol 9/C

Saliha Kısacık 11/C

Nurcan Polat

Sevinç Gücüm

Dağıtım

Okula dönene kadar
online:(

İletişim

ybfl.gazete@gmail.com

GAZETE EKİBİMİZDEN

Herkese Merhabalar

Ben Yağmur, yaklaşık bir buçuk senedir gazetemizin mizanpajıyla ilgilenen editörüyüm. Gazetede gördüğünüz sayfaların küçük büyük her detayıyla oynayıp elimden geldiğince güzel ve farklı bir şey ortaya çıkarmaya çalıştım, umarım bunu başarabilmiş ve okuyucularımızı memnun edebilmişimdir. Okuldan uzakta, evlerimizde geçirdiğimiz bu pandemi sürecinde gazetesinin tasarımı ile ilgilenmek bana çok keyif verdi. Sizlerden gelen olumlu yorumlar bu işimi severek yapmama çok yardımcı oldu. İlginiz ve alakanız için teşekkür ederim. Farklı sınıf ve şubelerden yazı gönderen arkadaşlarımıza özellikle teşekkür etmek istiyorum. Sizler sayesinde gerçekten gazeteyle ilgilenen kişiler olduğunu görerek çok sevindim. İleride başka yazılarımızı bekliyoruz. Kendinize iyi bakın, hoşça kalın!

Yağmur Atilla 10/D

İki Yılın Ardından Elveda

Merhaba değerli YBFL Gazete okuyucuları. Ben gazetemizin içerik editörü/redaktörü Melike. Beni bu yıl içeriklerde oldukça az görmeye rağmen sizin için kamera arkasında her sayı için çalıştım. Yanlış anlaşılma olmasın, çokça severek yaptım.

İki yıldır çeşitli amaçlar ile gerek çevrim içi gerek bizzat gazetemizi basarak sizlerle bir araya geldik. Bu süreçte oldukça eğlendim, aldığım olumlu dönütler ile motive oldum ve sizler için elimden gelenin en iyisini yapmaya çalıştım. Bazen kendi hatalarımı yazıları gönderdikten sonra fark ettim bazen ise belki de fark bile edemedim. Yine de her sayıyı ayrı sevdim. Ama bilirsiniz ki her güzel şeyin bir sonu vardır, benim de bu okul ve gazetede yolculuğumun sonuna geldik. Artık geriye sadece iki yıldır yerine getirdiğim görevi hakkıyla yapacak birine devretmek kaldı.

Benimle birlikte gazetemiz için çalışan herkese ve tabii ki siz okurlarımıza sonsuz teşekkürlerimi ileterek yazımın sonuna geliyorum. Kendinize çok iyi bakın, buralar size emanet:')

Melike Ay 12/A

YBFL Gazete'nin Değerli Okurları

GAZETE EKİBİMİZDEN

Benim için, kendimi ifade etmenin en güzel yolu yazı yazmak; bazen duyduğum bir olayı veya gördüğüm bir rüyayı sürükleyici bir hikâyeye dönüştürmek bazen güncel olayların bendeki etkisini başka insanlara aktarmaya çalışmak bazen ise sadece yazmak, ne yazdığımı bile düşünmeden yazmak... Çünkü yazı yazmak bana kendini gerçekleştirme yolunda büyük motivasyon sağlıyor. Tam da bu sebeple YBFL Gazete ailesinin bir parçası olmanın verdiği mutluluğu kelimelere sığdıramıyorum.

Bu süreçte zaman zaman sevinçlerimizi paylaştık sizlerle, zaman zaman dünya sorunlarına değindik ve gerçekten çok güzel eserler çıkardık. Sadece edebiyat yaptığımız da oldu, ne güzel oldu. Bu sayede siz değerli okurlarımızla bir daha asla kopmayacak güçlü bir bağ kurduk. Demem o ki, bu gazetenin bir parçası olmak benim için mükemmel bir deneyimdi.

Sizlerden, bir sonraki sayıyı okumayı heyecanla beklediğinizi ifade eden dönüşler aldığımızda biz de heyecanlandık, sesiniz olduğumuzu hissettik. Olası bir yazıyı da bir yazının olasılığını da kaleme aldığımızda hep okurlarımızın desteği ile var olduk. İyi ki varsınız <3 <3 Gazetemizin ilk çıktığı zamandan bu yana çok çalıştık, değiştik, geliştik, özgünlüğümüzü korumak için çaba sarf ettik ve en önemlisi her sayıda okurlarımız beğenecek mi diye kaygılandık. Bu yolda bizi yalnız bırakmadığınız için size gönülden teşekkür ederiz. Bu cümleleri büyük bir hüznün ile yazdığımı bilmenizi isterim. Evet, hüznülyüm, çünkü bu sayı bu yılın son sayısı. Ben de bu sayı için sizlere kim olduğumuzu ve nasıl buralara kadar geldiğimizi anlatabilmeyi umut ettiğim bir yazı hazırlamak istedim. Bizden şimdilik bu kadar, nice yeni sayılarda, nice yeni yazılara kadar edebiyatla kalmamız umuduyla.

Elif Önel 11/B

Merhaba Sevgili Okurlar

Gazetemizin bu yılki son sayısında sizlere *görüşürüz* demesem ayıp olur diye düşündüm. Biliyorum ki bu sene pek aktif olamadım gazetede. Hem karantina dönemi hem de benim ilham perisinin -artık işleri mi vardı yoksa tatile mi gitti emin olmamakla birlikte- bana pek uğramamasıydı nedeni. Gazetenin hikaye yazarlarından olarak size normal şeyler okutmamak aslında benim hedefimdi ve bunu bu senelik başardığımı düşünüyorum. Eğer ki yazılarımı takip ediyorsanız size öyle normal insanları anlatmamaya çalıştığımı anlamışsınızdır. Hepimiz için oldukça garip olan ve olmaya devam eden bu günlerde gazetemizle hem biraz daha sosyalleşmeye hem de bu anormal durumu güzelleştirmeye çalıştık. Bu güzelliği okuyan sizlere ve bu güzel işte emeği geçen herkese teşekkür eder devamı için çalışacağımın da altını çizerim. Sayonara.

Arif Bekdik 10/B

TÜRKİYE FİNALİNDEYİZ

GençBizz Lise Girişimcilik Programı, gençlerimizin profesyonel yaşama adım atmadan önce okullarında kendi şirketlerini kurarak iş yaşamındaki tüm süreçleri yaşayarak öğrenmelerini sağlayan ve onları profesyonel yaşama hazırlayan bir deneyim programdır.

Okulumuzdan 7 şirket girişimi çalışmalarına başlamış bu şirketlerden 5'i programa başvuruda bulunmuş ve 3 şirketimiz yarı finale kalmıştı. Girişimcilik ürünlerinin prototiplerini üretildiği son aşamada BORn GençBizz Şirketimiz finale kalarak büyük bir başarı gösterdiler.

Finale kalan öğrencilerimizi ve bu sürece kadar programda çaba gösteren diğer öğrencilerimiz ile Danışman Öğretmenimiz **Serpil Mutay'ı** tebrik ederiz. Siz de şirket sahibi öğrencilerimizi sosyal medyadan takip ederek yarışma süreçlerinde ve finalde onlara destek verebilirsiniz.

SOSYAL MEDYA LİNKLERİ

BORn GençBizz Şirketi 'Yangın Söndürme Sistemleri':

Instagram : <https://www.instagram.com/bornbizz/?igshid=3zdb1utcuqfm>

Youtube: <https://www.youtube.com/channel/UCdUrdb5Ib7WoD1FU0yWfbQ>

HEDİYESİNİ TAKDİM ETTİK

Ortaöğretim Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen Liseler Arası Çevrim İçi Bilgi Yarışması'nda Türkiye 4.sü, Kocaeli 1.si aynı zamanda Gebze 1.si , Türkiye

38.si, Kocaeli 2.si aynı zamanda Gebze 1.si ve diğer yarışmalarda da çeşitli dereceler alan 9-A sınıfı öğrencimiz **Şevval TEKİR'e** Okul Müdürümüz **İsmail BOĞA** hediyesini takdim etti.

Öğrencimize başarılar diler, yeni elde edeceği derecelerde öğrencimizi şimdiden tebrik ederiz.

OKULUMUZDAN HABERLER

ROBOT YARIŞMASINA OKULUMUZDAN 5 TAKIM!

Millî Eğitim Bakanlığı, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) iş birliğinde her yıl farklı bir şehirde düzenlenen Uluslararası MEB Robot Yarışması'nın 14'üncüsü, Şanlıurfa'nın düşman işgalinden kurtuluşunun 100. yılı kutlamaları nedeniyle Şanlıurfa'da yapılacaktır. Uluslararası çapta düzenlenen yarışmaya okulumuzdan 10 öğrencimiz 5 takım halinde katılım sağlayacaktır. Çalışmalarına pandemi koşullarında devam eden takımlarımız 3 Mini Sumo, 1 Labirent Ustası ve 1 Tasarla Çalıştır kategorilerinden finale adını yazdırmak için yarışacaktır. Öğrencilerimizi ve Danışman Öğretmenimiz **Çağlayan Volkan Yıldız'ı** MEB Robot Yarışmasına katılımlarından tebrik eder yarışmada başarılar dileriz

NASA FİNALİSTİMİZ ÇALIŞTAYDA

NASA Scientist For A Day Makale Yarışması Türkiye Finalisti Öğrencimiz **Elif Önel** 'Astrofizikte Örtün Çift Yıldızlar' Çalıştayı'na Ege Üniversitesi'nce davet edilmiş ve çalıştaya dinleyici olarak katılım sağlamıştır. Öğrencimizi yarışmadaki başarısı ve bilim ışığında yaptığı girişimci çalışmalarından ötürü tebrik ederiz. Yolun her daim açık olsun

GEBZE ROKET TAKIMI HAKKINDA

SOHBET

Selamlar dostlar. Hava sıcaklığının bunaltıcı düzeylere geldiği bugünlerde, kafanızı bir nebze de olsa dağıtacak bir şeyler anlatacağım. Birazdan okuyacaklarınız, Gebze Roket Takımı'nın kısa süren (şimdilik) serüveninin hikayesi. Anlatma sebebim ise yaptığımız hatayı ortaya koymak, yol haritamızı açıklamak ve size bir haber vermek. Dilerseniz hemen yazıya geçelim.

Her şeyden önce bu işlere nasıl dahil oldum onu anlatmak istiyorum. Lise birinci birinci sınıfa geçmenin şaşkınlığı ve heyecanı henüz dinmemişken, sınıfımıza gelen 11.sınıf öğrencisi Ahmet Düzenli (Bu yazıyı okuyorsa selamlar!) bir roket üzerinden çalıştıklarını ve çok da resmi olmayan Fizik Kulüpleri için yeni öğrenciler aradıklarını söyledi. Ahmet'in öğle teneffüsünde ziyaret eden alelade bir öğrenci olduğundan ve bir roket yapmak hakkında hiçbir fikrimiz olmadığından genel olarak bu fikre sıcak bakılmadı. Sınıfımdan sadece ben gönüllü olarak Fizik Kulübüne katılmak istedim. Sonrasında kulüp bünyesinde mini sumo çalışmaları yaptığımız için Sel-

man Tıgılı da aramıza katılmış ve ekip liderimiz Yusuf Er'le birlikte devamlı çalışan 3 kişilik bir ekip olmuştuk. Rokete geri

Hüseyin Oğuz 10/D

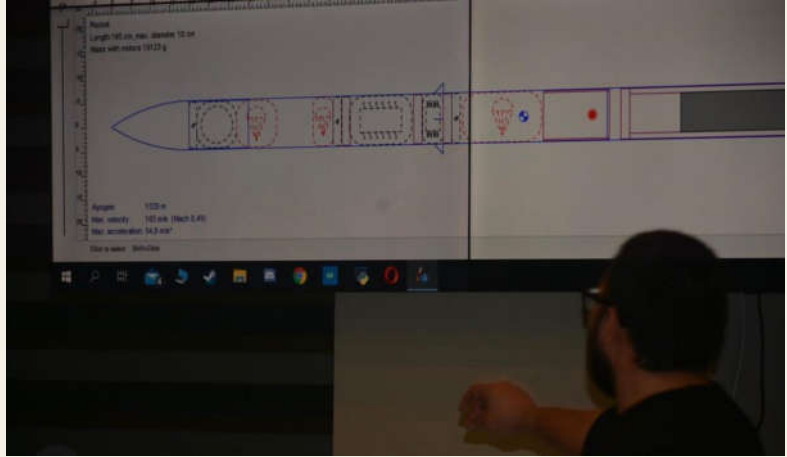
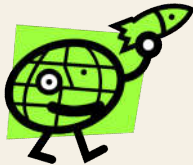
gelecek olursak, daha önce birkaç çalışma yapılmış ancak çok basit ve hatalı düzeyde kalmıştı (Şu an bakınca havalanamayacak bir tasarımlar olduğunu görmek kolay ama ilk gördüğümde gerçekten etkileniştim.). Zaman geçtikçe bu işin görünenden çok daha zor olduğunu anlamamız ve ekibimizden birinin kaydını başka okula alması, Ahmet'in giderek derslere ağırlık vermesiyle, az önce bahsettiğim "üç kişilik ekip" bir başımıza kaldık. Biz de mini sumo ve drone gibi bizi daha az zorlayacak projelerde, bir şeyler öğrenmeye koyulduk. Ta ki Barış Hoca tekrar kapımızı çalana kadar.

Bu yılın şubat aylarında fizik hocamız Barış Çomak, önceki seneden kalma grubumuza "*Roket hakkında büyük gelişmeler var, henüz net değil ama beklemede kalın.*" tarzında bir mesaj gönderdi. Daha sonra öğrendik ki, *Ali Nuri Çolakoğlu MTAL, Mehmet Tuğrul Tekbulut MTAL, Yücel Boru Fen Lisesi ve Gebze BİLSEM* ortaklığında bir roket takımı kurulacak. Bizim okuldan takımda olan 5 öğrenci bulunuyor fakat öğrencilerin ikisi BİLSEM'i temsilen görev alıyor. İlk toplantıda kısa bir tanışma ve Kayra Roket Takımı'nın katkılarıyla genel işleyiş, kabaca neler yapacağımız, bu işin görüldüğü kadar kolay olmadığı yönünde bir konferans gerçekleşti. Bunları ise takım içi oluşum, daha detaylı eğitimler ve Teknofest yarışmasına başvurumuz takip etti. Çalışmamız bölen bir sınav haftasından sonra yaklaşık 60 sayfalık Ön Tasarım Raporu'muzu yazmak için yaklaşık 10 günümüz kalmıştı. Başlamak bitirmenin yarısıdır, diyerek raporu ilk açtığımda ufak bir şok geçirdim ve 3-4 saatin arından sadece iki sayfa doldurabildim. Takım ar-

kadaşlarım da işin böyle yürüme-yeceğini anlamış olacak ki ertesi gün takım toplandık ve güzel bir iş bölümü yaptık. Genel olarak herkes kendi alanıyla ilgili verileri topladı, kaba taslak olarak bana ulaştırdı ve ben de derleyip raporu görseller ile hazır hale getirmeye çalıştım. Son gün geldiğinde raporun artık teslim edilmesi gerekiyordu ama hala 7-8 sayfası eksikti. Bu sayfaları sona bırakmamızın sebebi ise hakkında en ufak bir fikrimizin olmaması idi. Neyse ki Teknofest ilk defa bu yıl eklediği bu sayfalar için örnek şablonlar hazırlamış. Gün boyunca bilgisayar başında geçirmeme sebep olacak son kısımları tamamladım ve akşam sevinçle "*Rapor sonunda bitti*" dedim. Danışman hocamızın "*Rapor teslim tarihi bir hafta ertelendi.*" demesi ise bende şok etkisi yarattı. Rapor bittiği için sevinçli, bütün iş yükünü bir hafta yerine bir güne sığdırdığım için biraz kızgın, biraz yorgundum. Neyse ki ne olduysa o saatten sonra oldu. Takımın üzerine gelen "*raporu bitirdik*" rahaveti ilk yılımızdan gelen tecrübesizlik, ve benim de artık daha fazla yazı görmek istemem, rapor dosyasını yüklerken bir belgeyi eksik göndermemize sebebiyet verdi.

Olan oldu artık önümüze bakacağız dense de en az bir hafta boyunca etkisinden kurtulamadım. Zor olanı başardıktan sonra küçük bir hata yüzünden dis-kalifiye olmuşuk. Elbette takım genel olarak hatalı olduğunu, sırf takım kaptanı olduğum için tüm suçu bana yüklemenin anlamsız olduğunu söylüyordu ama anlatması yaşamasından çok daha kolay. Anlayacağınız bir senemiz heba oldu. Hocalarımız bunu bir son değil, başlangıç olarak lanse ediyor. Kendimizi geliştirmek için nereden baksan bir senemiz var. Bunun için iletişimi koparmamaya, takımı dağıtmak gibi bir hata yapmamaya ve ufaktan

hazırlanmaya söz verdik. Şimdi ise genel olarak rokette değişmeyecek parçalar üzerinde çalışmaya, onlara alışmaya ve test etmeye çalışıyoruz.

Biraz uzun bir yazı oldu farkındayım. Buraya kadar okuyan herkese çok çok teşekkürler. Kapatmadan önce son bir haberim var. Elimizden kayıp giden en değerli şey zaman olduğu için, şimdiden yeni öğrencilere ders vermek istiyoruz. Takımda bulunan iki kilit öğrenci artık son sınıf olacak. Onun için tüm zamanlarınızı bize ayırmalarını istemek haksızlık olur. Ayrıca Gebze Roket'in devamlılığını sağlamak, önümüzdeki yıllarda kendi takımımızı çıkarmak ana amaçlarımızdan. Saydığım okullardan aramıza katılacak birkaç öğrenciye OpenRocket, Solid gibi kullandığımız programlarını eğitimini vermek, bizle beraber öğrenmelerini istiyoruz. Bu yola çıkarken asıl amacımız yeni şeyler öğrenmek olduğu için aramıza katılacak kişilerin sadece istekli ve çalışmaya hazır kişiler olması yetiyor. Süreç içinde zaman ayıramayacakları için takımdan ayrılan öğrenciler oldu. Bu gibi olayların daha fazla yaşanmaması için gerçekten öğrenmek isteyen kişileri seçmeye çalışıyoruz. Bizim okuldan aramıza katılacak öğrencilerle Barış Hoca ilgileniyor ama gerçekten istekli kişiler benimle de iletişime geçebilir. Çünkü yavaştan da olsa Gebze Roket Takımı geliyor.

GELECEKTEN SAYFALAR

HİKAYE

Elif Önel 11/B

“O gün de aynı monoton hayata uyanmıştım.” diyebilmeyi çok isterdim. Sıradan hayatlara sahip olan insanların bundan şikâyet yakınmaları o dönemde bana garip geliyordu. Bundan yaklaşık 250 yıl önce yaşayan sıradan insanların yaptığı sıra dışı şeyler benim ve benim gibi bu yıllarda yaşayan insanların her güne endişeyle ve korkuyla uyanmasına sebep oluyordu. Ne mi yapmışlardı? Eski zamanların film ve hikayelerine konu olan, başka bir gezegende yaşamı araştırmışlardı. Teknolojinin ilerlemesi de onların rahatlıkla uzaya çıkabilmelerine olanak sağlayacak araçların icat edilmesine sebep olmuştu, keşke olmasaydı.

21. yüzyılın başlarında dünya sorunlarından biri küresel ısınmayla buzulların erimesiymiş. Buzulların erimesi de birçok canlı türünün yok olmasına neden olmuş. Bu basit gibi görünen sorun doğanın dengesini bozunca dünyada çeşitli hastalıkların ortaya çıkmasına ortam hazırlamıştı. Bazı insanlar çözümü hastalıkların iyileştirilmesi konusunda çalışmalarda ararken bazı insanlar da uzaya çıkmakta bulmuştu. Bunun için yeni bir gezegen aramaya başlamışlardı ki bu onların ilk büyük hatasıydı. Başlarda her şey planlandığı gibi gitmişti. Hem bu hastalıklara tedavi bulunmuş hem de uzayda yaşam başlamıştı. Ancak hesaba katmadıkları bir şey

vardı. Uzayda yapılan bazı deneyler diğer gezegenlerin kütle çekimi kuvvetlerini değiştirmiş, büyük ölçüde zayıflatmıştı. Bu da fizik kurallarının bütünüyle değişmesine sebep olmuştu.

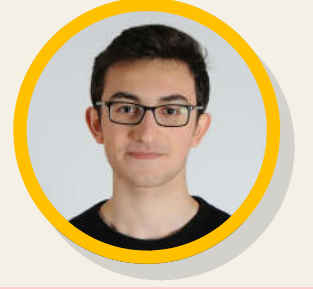
Çekim kuvvetinin azalması o anda birçok gök cisminin çarpışmasına neden oluyordu, tabir yerindeyse uzayda yer yerinde durmuyordu. Bizi korkuyla uyandıran şey, sıranın bir gün dünyamıza geleceğini düşünüyorduk olmamızdı. Bütün bu olanları, o insanlara uzayda yaşamayı düşündüklerinde söylemiş olsak onlara masalmış, hiç gerçekleşmeyecekmiş gibi gelirdi, sanırım, çünkü onlar gerekli(!) tüm hesaplamaları yapmışlardı, değil mi? Bu demek oluyor ki hesaplamaları doğru değil çünkü tüm bunlar gerçekleşti. Yörüngeler kesişti, gezegenlerin yeri değişti, tüm zamansal hesaplamalar da yaşam alanlarımız da... Eski kitaplardan günümüze ulaşan bazılarında okuduğum kadarıyla ormanlar, yemyeşil araziler ve masmavi denizler varmış. O zamanlar ise Dünya'da yaşayabilmek

için uygun sadece birkaç bölge vardı. Bu bölgeler de koruma altına alınmış durumdaydı. Yani henüz bir sorun yaşamadığımız için koruma altında olduğunu düşünüyorduk, ta ki gezegenimizi yok edecek büyüklükte bir gök taşının hızla gezegenimize yaklaştığını öğrenene kadar. Uzmanlar, yeni geliştirdikleri bir cihaz yardımıyla bu gök taşının yörüngesini değiştireceklerini ve Dünya'ya vereceği zararı en aza indireceklerini söylemişlerdi ancak bu hiçbirimizin içini rahatlatmıyordu.

Keşke ben de 250 yıl öncesinde yaşayan ve hayatının monoton olduğunu düşünen insanlardan olabilseydim. Yaşadığım sıradan sıkıntılar ve onların getirdiği stresi çok büyük bir yük altındaymış gibi bundan şikâyet ederek anlatabilseydim.

ERZURUM ÇERMİKLERİNDE PUŞKİN

TARİH-EDEBİYAT-İNCELEME

Bedirhan Yalçın

Aleksandr Sergeyeviç Puşkin, bilindiği üzere Rus edebiyatının en önde gelen şairlerinden birisidir. Kendisinin ayrıca romanları ve oyunları da mevcut. Birçok kişiye göre Modern Rus Edebiyatı'nın kurucusudur Puşkin. Gogol onun hakkında "Puşkin, olağanüstü bir olaydır." diyor. Dostoyevski ise "Puşkin, bize gelecekte haber veren bir ermiştir." diye iddialı bir cümle kuruyor. Peki ne yapıyor Erzurum çermiklerinde Puşkin?

Niyeyse her yazıya bir sözcüğün kelime anlamını vererek başlıyoruz, bunda da "çermik"i verelim. Çermik, -memleketi doğuda olanların da bileceği gibi halk ağzında kaplıca, ılıca anlamına geliyor. Diyarbakır'da Çermik diye bir ilçe de var. Termal suların, şifalı suların çıktığı bu çermiklerin de -bugün pek olamasa da

Aleksandr Sergeyeviç Puşkin

- toplumumuzda önemli yerleri vardır. Kendi memleketim olan Erzurum Pasinler'den (Hasankale deriz biz genelde.) örnek vermek gerekirse, bundan çok değil, 40 sene evvelinde Hasankaleli kadınlar, türküdeki adıyla Hasankale güzel-leri her hafta toplaşıp çermiğe giderlermiş. Bu çermik toplanmaları o dönemin kadınları için önemli bir sosyal faaliyet tabii. Cümbür cemaat gidiliyor ve sohbet muhabbet içinde vakit geçiriliyor. Çermik geleneği Türk hamam kültürünün bir örneğidir ve bundan 100 değil, 40 sene öncesidir -belki daha yakın tarihlere de çekilebilir tam bilemiyorum-. Bunu vurgulamamın sebebi hayatta bazen durmalı insan, geçmişini arkasına koymayı bir süreliğine bırakıp, hayat çizgisinde ileri değil de yana doğru birkaç adım atıp geçmişine ve şimdisine bakmalı. Ne yapıyordum ve ne yapıyorum, kimdim kim oldum, nereden geldim ve yolum nereye çıkıyor, yaptığımı neden yapıyorum, diye sorular sormalı kendisine, dürüstçe cevapladıktan sonra da yoluna devam etmeli. Konuyu fena halde dağıtıyormuşum gibi geliyor, o yüzden birkaç cümleyle toparlayıp Puşkin'e dönüyorum. Vel hasılı kelim Erzurum'da, hele de bizim Hasankale'de, çermik önemli bir mevzudur. "Peynir ekmek çay çermik" diye de bir lafımız vardır. Yani bu üç unsur sağlanmışsa dert tasaya lüzum yoktur. Özellikle de çay, çay gayetle önemlidir. Mesela ben, sokağa çıkma yasağı uygulanacağı vakit temel ihtiyaçlar listesi hazırlandığında un, tuz, şeker, sebze ve meyveden önce listenin en başına çay yazılan bir evde yaşıyorum -şikayet ettiğimden değil bu arada -. O cihetle

Onur'a hak vermemek olanaksız, çay Rize'de üretilip Erzurum'da tüketiliyor.

Gelelim Puşkin'in Hasankale çermiklerine yolculuğuna. 1827'de Rus-İngiliz-Fransız müttefik donanmasının Osmanlı donanmasını Navarin'de yakmasının ardından Rus İmparatorluğu 1828'de Osmanlı'ya savaş açıyor. (Rusya'yla böyleyiz işte biz, sürekli bir savaş hali, 1676'dan 1917'ye kadar tam 13 kez savaşmışız.) Savaşın başlamasıyla birlikte Puşkin, hem bir seferde bulunmuş olmak, hem seyahat etmek hem de bazı dostlarını görmek amacıyla orduya katılmak için Çar I. Nikolay'dan izin ister ama istediği izin çıkmaz. Şüpheli bir adamdır çünkü Puşkin Çar'ın gözünde. Tehlikeli kişilerle (birtakım Dekabrist subaylar) arkadaşlık etmektedir. Ülkeden pek de uzaklaşmamalıdır. İstedikini alamayan Puşkin bu defa da Çar'dan Paris'e gitmek için izin ister ama o da olmaz. Herhalde artık canına tak eden şairimiz kimsenin iznini almadan Tiflis'e doğru yola çıkar. Gürcistan'ın kızgın, sıcak kayalıklarını ve Rusların çevre bölgelerden Ermeni kütelleri getirterek kurdukları Ermeni vilayetini geçen Puşkin, Arpaçay Nehri'ni de aşar ve böylece Türk topraklarına ayak basmış olur. Rus ordusuna yetişmeye çabalayan Puşkin hızlı bir şekilde Kars'a geliyor ve adeta başa düşen yıldırım gibi bir Türk misafirperverliğiyle karşılaşıyor. Notlarına "Türk Konukseverliği" diye bir başlık atan şair aslında kinaye yapıyor çünkü umduğunu bulamamış bizden. Şöyle ki Rus egemenliği altındaki Kafkasya topraklarından geçerken istediği yere, istediği insanın evine veya çadırına rahatça, tıpkı kendi eviymiş gibi teklifsizce girip çıkan Puşkin, aynı şeyi bir Kars köyünde yapmaya kalkışıyor ve olanlar oluyor. Köye girip kimseye selam sabah etmeden önüne çıkan ilk eve bo-

Osmanlı-Rus Savaşı (1828-1829)

doslama bir şekilde dalan, yöre ağzıyla bu "urus"u evin girişinde öfkeli bir Türk köylüsü göğüslüyor ve Puşkin'in tabiriyle "sövüp sayarak" dışarı atmaya çalışıyor. Böylesi bir konukseverlik karşısında kamçısını çektiğini söylüyor şair. Öyle olunca işler bir an karışacak gibi duruyor ama kılavuzu olan gencin açıklama yapmasıyla ortalık sakinleşiyor neyse ki. Yoksa maazallah, evimize izinsiz girerek namusumuzu ve canımızı hiçe sayanları onlarınkine göre katbekat daha insani yöntemlerle evimizden attığımız için bir başka soykırım iddiasıyla karşılaşılabirdik. Tabii bu olayda Puşkin'i suçlamanın pek bir manası yok, alıştığı şekilde davranmış nihayetinde. Ama üzgünüz sevgili Puşkin, bizde işler öyle yürümüyor, konukseverlik görmek istiyorsan önce izin ve destur almalısın.

Tüm bu olayların ardından Rus ordusuna yetişen şair, bir dizi çatışmaya da şahit olarak Çoban Köprüsü'nü (bugünkü adı Çobandede) geçip Hasankale'ye giriyor. Memleketim hakkında şunları yazmış Puşkin: "Hasankale, Erzurum'un anahtarı sayılıyor. Kent, başı bir kale ile taçlı kayalığın eteğinde kurulmuş." Bu konuda hakikaten haklı, Hasankale konumu dolayısıyla Erzurum'un anahtarı sayılabilir. Erzurum da konumu dolayısıyla -Kars'la

birlikte- Osmanlı'nın Doğu sınırının anahtarı sayılır. Bu konuda Alvarlı Efe "Erzurum kilid-i mülk-i İslam'ın" der. Ticaret rotalarının da kesiştiği bir yer olması hasebiyle Ruslar için de Osmanlı için de önemli Erzurum'u elde tutmak. Zaten bu yüzden Hititler, Urartular, Asurlar ve sonrasında Büyük İskender devrinden beri devamlı seferlerin güzergahı olmuş bu şehir. Kanuni de Erzurum ve Hasankale'den geçmiş IV.Murat da. Bunca sefer, savaş ve ordu beraberinde yıkımı getiriyor elbet. Ölüme ve göçe her daim hazır Erzurumlu. Öyle ki 1830'lar da yüz bini geçik bir nüfusa sahip olan şehirde I.Dünya Savaşı ve İstiklal Harbi'nden sonra sekiz bin kişi kaldığını söylüyor Ahmet Hamdi Tanpınar. (Bu arada Tanpınar'ın "Beş Şehir"ini okumadıysanız mutlaka okumanızı öneririm. Puşkin'in yazdığı "Erzurum Yolculuğu" adlı kitaptan daha başarılı bir seyahatnamedir bana göre. Puşkin de güzel yazmış elbette ama Tanpınar bir başka. Şahsen çok fazla seyahatname okumadım fakat okuduklarım arasında en iyisi Beş Şehir'dir.) Erzurumlunun göçüne misal vermek gerekirse eğer, anneannemin babası 1916'daki Rus işgaliyle çıktıkları göç yolunda doğmuş. Ancak yıllar sonra dönemişler evlerine. Rus işgalinde göçmeyip de Erzurum'da kalan akrabalarının Ruslar çekildikten sonra Ermeniler tarafından ne derece vahşiliklerle öldürüldükleri ise bu yazının konusu değil. Ama bunlar bilinmeli midir, muhakkak. Yoksa birileri çıkıp "You genocidal!" demeyi sürdürecektir.

Hasankale'ye gelen, çermiklerinde yıkanan ve maden sularını içen Puşkin burada da durmayıp Rus ordusuyla birlikte Erzurum'a giriyor ve şöyle diyor: "Görülecek manzaraydı doğrusu. Türkler evlerinin düz damlarına çıkmış, asık suratlarla sizi seyrediyorlardı.". Esir düşen Osmanlı paşalarıyla ilgili de betimleme-

leri mevcut Puşkin'in. Bir tanesi için şöyle demiş: "Kont Paskeviç'in çadırıyla, Kazaklara tutsak düşen Türk paşasının yeşil çadırı yan yanaydı. Paşa'yı görmeye gittim. Paşa bağdaş kurup oturmuş, çubuğunu tüttürüyordu. Kırk yaşlarında gösteriyordu. Güzel yüzünde derin bir sükunet ve azamet ifadesi vardı. Teslim olduğunda kendisine soru sorulmamasını, bir fincan kahve getirilmesini rica etmişti. "Başka bir esir paşanın Puşkin'in şair olduğunu öğrendiğinde elini göğsüne koyup eğilerek söyledikleri ise şunlar: "Bir şairle karşılaşmak her zaman hayırlıdır. Onun ne vatani vardır ne de dünya nimetlerinde gözü. Biz zavallılar şan, iktidar ve para peşinde koşarken; o, yeryüzünün hükümdarlarıyla aynı sırada durur ve herkes onun karşısında saygıyla eğilir.". Gerçekten de şaire ve şiiire saygı duyan ve bunları seven bir milletiz vesellam. İçimizden bu kadar çok şair çıkmasının da başka bir açıklaması olamaz herhalde. Bu konuda Atsız şöyle diyor: "... Zaten bizim memlekette şair olmayan kim var? Şairlerle şair adaylarının toplamı Türkiye'nin nüfusundan daima yarım milyon fazladır. Çünkü ana karnında bulunan yarınki vatandaşlar da birer şair adaydır." Bahsettiğim bu kitabı, "Erzurum Yolculuğu"nu çeviren kişi de bir şair: Ataol Behramoğlu.(Gerçi şu sıralar bir gazetede siyasi yazılar yazıyor daha çok.) Puşkin'in yazdığı, yayınlandığı dönemde olayları tarafsız bir şekilde ele aldığı ve Rus generallerine övgüler dizmediği için tepki çeken bu kitabı alıp okumanızı öneririm. Kısa, keyifli ve de güzel bir edebi dile sahip bir seyahatname. Puşkin'den bir parça şiirle bitiriyor, hoşça kalın, esen kalın diyorum.

Dinmiş tufanın son bulutu!

Bir sen gezinirsin açık mavi gökte.

Senindir, kimsesiz, neşesiz gölge.

Sevinç dolu günü, bir tek sen üzersin.

BİR GENOM DÜZENLEME ARACI: “CRISPR CAS-9” TEKNOLOJİSİ

BİYOLOJİ-GÜNDEM

Esmanur Akyol g/C

Geçtiğimiz yıl Nobel Kimya Ödülü'ne layık görülen Crispr Cas-9 Teknolojisi, insanoğlunun bildiğimiz kaderini değiştirebilecek nitelikte. Crispr Cas-9, basitçe bir genom düzenleme metodu iken “düzenli aralıklarla bölünmüş palindromik tekrar kümeleri” olarak çevriliyor. Bu teknoloji; nobele geçtiğimiz yıl kavuşsa da aslında Crispr kümelerinin varlığı 1980'lerden beri biliniyor. Ancak teknolojinin canlıların savunma mekanizmasındaki rolü, oldukça yakın tarihte, 2005 yılında Crispr genleri üzerine çalışan 3 farklı grubun araştırmaları ve keşfi ile kanıtlandı. Araştırmalar sonucu keşfedilen şey, CRISPR kümelerinde bulunan aralık genlerinin, o canlıyı enfekte eden bazı virüsler ile aynı dizilime sahip olduğuydu. Bir virüs DNA'sı ile aynı dizilime sahip aralık genine sahip olmak, o

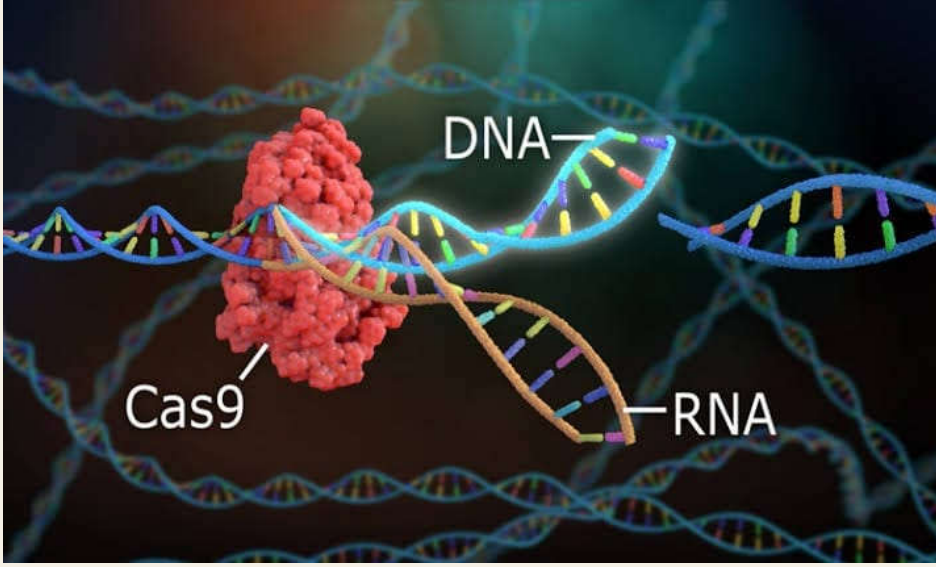
virüse karşı bir direnç oluşturuyordu. 2012 yılında Jennifer Doudna öncülüğündeki bir ekip, canlıların DNA'sını kesebilecek, izole edebilecek ve düzenleyebilecek bir uygulama geliştirdi. Kısaca aktif bir Cas9 proteini, DNA'yı yüksek hassaslıkta ve doğrulukta kesilmeleri için gereken tek şey yani o DNA'nın dizisini kesebilecek bir makastı. Bundan hareketle DNA'nın bu baz dizisine denk gelen RNA molekülü oluşturuldu ve bu RNA molekülü Cas9 proteini ile birleştirilerek bir kompleks meydana getirildi. 2020 yılında ise Emmanuelle Charpentier ve Jennifer Doudna, bu çalışma ile nobel kimya ödülünü aldı. CRISPR-Cas9 teknolojisi, istenilen DNA bölgesinden kesim yapabilmeyi sağlıyor.

CRISPR CAS-9 NASIL ÇALIŞIR?

Genel hatları ile sistemi şu şekilde özetleyebiliriz: Öncelikle organizma bir virüs tarafından enfekte edilir. Ardından bu virüsün DNA'sı hücre tarafından parçalanır ve bu parçalar arasından bir “ön-aralık geni” seçilir. Seçilen bu gen çeşitli proteinler tarafından işlendikten sonra Crispr lokusunda lider genin hemen sonrasına, yeni bir tekrar geni ile birlikte eklenir ve aralık geni

Emmanuelle Charpentier ve Jennifer Doudna

adını alır. Bu da bize neden aralık genlerinin birbirinden farklı olduğunu anlatıyor; çünkü her biri farklı bir virüsten alınmış. Daha sonra bu tekrar ve aralık bölgelerinden sentezlenen Crispr RNA'lar belirli Cas proteinlerinin de yardımı ile kesilir ve işlenir. İşlenmiş crRNA'lar başka Cas proteinleri ile birleşerek Crispr ribonükleoprotein komplekslerini (crRNP) oluşturur. Hücrenin aynı virüs ile tekrar enfekte edilmesi durumunda ise virüsün DNA'sına karşılık gelen aralık dizisini taşıyan crRNP'ler virüs DNA'sını tanır ve Cas proteinlerinin nükleaz aktivitesi ile yabancı DNA parçalanır.

Araştırmalar bize CRISPR-Cas sistemlerinin temel olarak 3 gruba ayrılabilceğini gösteriyor. Tip 1, 2 ve 3 olarak adlandırılan bu sistemlerden tip 1 ve 3 birbirlerinden oldukça uzak birçok bakteri ve arkede bulunmakla birlikte; tip 2 sistemlere sadece bakterilerde rastlanmıştır. Ayrıca bazı plazmidlerde de Crispr-Cas sistemlerini bulmak bize bu sistemlerin sıklıkla yatay gen transferi aracılığı ile paylaşıldığını gösteriyor. Tabii ki bu da sistemin kökenine ilişkin evrimsel çalışmaları oldukça zorlaştıran bir durum. Bir diğer ilginç nokta da Tip 3-B olarak

adlandırılan sistemin DNA yerine RNA'yı hedef alması ve parçalaması.

Basitçe, herhangi bir DNA'yı yüksek hassaslıkta ve doğrulukta kesebilmemiz için bize gereken tek şey o DNA'nın baz dizisi ve hücre içinde crRNP oluşturabilecek, aktif bir Cas nükleaz proteini.

DNA'nın baz dizisine karşılık gelen bir crRNA oluşturuyoruz, bu crRNA'yı Cas proteini ile birleştiriyoruz ve hücrenin içine salıyoruz. Bundan sonra tek yapmamız gereken oluşturduğumuz crRNP kompleksinin gidip DNA'yı bizim belirlediğimiz yerden kesmesini beklemek. Bu sayede doğuştan gelen genetik hastalıklardan kansere ve AIDS'e kadar birçok hastalığın tedavisinde kullanılabilecek bir yol açmış oluyoruz.

GENETİĞİ DEĞİŞTİRMEK İÇİN BAŞKA HANGİ TEKNOLOJİLER VAR?

DNA'da oluşan değişikliklerin sonuçlarını inceleyerek bilimciler yıllar içinde genetik ve gen işlevi hakkında çok şey öğrendi. Bir gen üzerinde değişiklik yapılabilirse, değişikliğin etkileri incelenerek genin işlevinin ne olduğu hakkında fikir edinilebilir. Uzun süre boyunca genetikçiler mutasyon yaratmak için ışınım veya kimyasal kullandı. Ancak mutasyonun genomun neresinde oluşacağını kontrol edemiyorlardı. Son yıllarda ise genetikçiler genomdaki belirli yerleri değiştirmek için genlerin bütününe veya bazları ekleyip çıkararak "gen hedefleme" yapıyor. Geleneksel gen hedefleme, genleri ve genetiği

incelemek için çok değerli olmakla birlikte, bir mutasyon yaratması uzun sürüyor ve oldukça da pahalı. Gen hedefleme yöntemlerini iyileştirmek için son zamanlarda çeşitli "gen düzenleme" teknolojileri geliştirildi. Bunlara Crispr-Cas sistemleri, yazım etkinleştirici benzeri etkiyici nükleazlar (TALEN'ler) ve civa parmaklı nükleazlar (ZFN'ler) bulunuyor. Crispr-Cas9 sistemi şu anda genleri düzenlemek için en hızlı, ucuz ve güvenilir sistem olarak öne çıkıyor.

CRISPR CAS-9 İÇİN OLABİLECEK GELİŞMELER NELERDİR?

Çoğu zaman rehber RNA 20 bazlık belli bir dizilim taşıyor. Bunlar, düzenlenecek gendeki hedef dizilimin bütünleyicileri oluyor. Ancak rehber RNA'nın bağlanabilmesi için bu 20 bazın hepsi gerekli değil. Buradaki problem şu ki 20 bütünleyici bazdan 19 tanesi genomda bambaşka bir yerde daha bulunuyor olabilir. Dolayısıyla rehber RNA'nın hedeflenmek istenen yere değil de oraya bağlanma riski doğar. Cas9 enzimi de o zaman yanlış yeri keser ve olmaması gereken bir yerde mutasyona neden olur.

Bu bazen birey için zararsız olur bazen ise son derece tehlikeli bir durum oluşturabilir.

Bilimciler CRISPR-Cas9 sisteminin hatasız bağlanma ve kesmesini garantiyecek yollar bulmaya çalışıyor. Bunu başarmak için üzerinde çalışılan iki yol var:

1. Genomun DNA dizilimi ve Cas9-gRNA kompleksinin farklı versiyonlarının "hedef dışı" davranışları hakkındaki bilgi kullanılarak daha ayrıntılı rehber RNA'lar yapmak.

2. DNA'nın iki ipliğini birden değil de sadece tek ipliğini kesecek Cas9 enzimi kullanmak. Bu da aynı anda iki rehber RNA ve iki Cas9 enzimi kullanmak ve böylece yanlış yerde kesim yapılma olasılığını düşürmek anlamına geliyor.

CRISPR CAS-9 TEKNOLOJİSİNİN ETİK YÖNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ VE GENETİĞİ DEĞİŞTİRİLMİŞ BEBEKLER

CRISPR-Cas9 dikkatle takip edilmesi

gereken etkili bir genom düzenleme yöntemi çünkü bilim insanlarının insan eşey hücre öncüllerini kalıcı olarak değiştirmesi gibi bir durum söz konusu olabilir. Alanında uzman bilim insanları, etik açıdan itirazlarını ayrıntılı olarak listeleyip insan embriyosunda uygulanacak gen düzenleme araştırmalarının bundan sonra nasıl yürütülmesi gerektiği hakkındaki tavsiyelerini açıkladılar. Bu çabalarını disiplinlerarası etik konsorsiyuma temellendiren Hinxtan Topluluğu ve aynı şekilde ayrı olarak çaba gösteren Amerikan Bilim, Mühendislik ve Tıp Akademileri, Uluslararası Kök Hücre Araştırmaları Topluluğu gibi kuruluşlar temel biyoloji dahilinde insan eşey hücre öncülleri düzenleme araştırmalarının bilimsel amaçlara uygun olacak şekilde kullanılabilmesi konusunda fikir verdiler.

Ayrıca gen düzenlemenin klinik bir araç olarak kullanılabilmesi için güvenlik, doğruluk ve uygulanabilirlik açısından temel araştırma yöntemleriyle titiz bir şekilde incelenmesi gerektiğini söylediler. Bu nedenle ancak güçlü bir araştırma altyapısı oluşturulduktan sonra ve ancak o zaman da alternatifler dikkatli bir şekilde incelenip daha fazla toplumsal tartışma yapıldıktan sonra kabul edilebilir bulunan vakalar için klinik uygulamalar düşünülebilir.

Bu çalışmalar birkaç nokta açısından değerlidir. İnsan embriyosu biyolojisinin ve bu bağlamda gen düzenleme sisteminin muhtemel mekanizmalarının anlaşılmasında önemli katkılar sağlıyorlar. Ayrıca önemli teknik ve etik sorunları öne çıkararak bu alanda gelecek araştırmaları değerlendirip planlayan araştırmacılara, kaynak sağlayıcılara, dergilere ve denetleyicilere bilgi sağlamış oluyorlar. Özellikle eşey hücre öncüllerini düzenlemenin farklı yönlerini

araştıran insan embriyo projeleri için uygun embriyo tipi ve sayısının doğru bir şekilde değerlendirilmesinin önemini gösteriyorlar.

Öte yandan, 2019'da Çin'de dünyanın "genetik tasarımı" ilk bebeklerinin doğduğu iddia edildi. Şenzenli araştırmacı He Jiankui, tüp bebek tedavisi yöntemiyle dünyaya gelen ikiz kız bebeklerin DNA'larını geliştirilen "yeni ve etkin" bir yöntemle değiştirdiğini duyurdu. Bilim dünyasında etik tartışmalarına neden olan bu haber sonrası He Jiankui, denetimden kaçmak ile ulusal yönetmelikleri şan ve servet için ihlal etmekle suçlandı.

Crispr Cas-9 ve insan genomunu değiştirmeye odaklı benzer diğer teknolojiler; her ne kadar heyecandırıcı gözükse ve genetik hastalıklar için bir umut niteliğinde olsa da bugüne kadar bilim kurgu eserlere konu olmuş özel insan ırkının gelecekte gerçekleşebileceğine yönelik bir ışık yakıyor. Şu anlık He Jiankui için de olduğu gibi birçok hükümet bu tip çalışmalarını yasaklasa bile bu, yakılan ışığın söneceği anlamına gelmiyor.

KAYNAKLAR:

- uskudar.edu.tr
- bilimfili.com
- evrimagaci.org

MUTLULUK AVUÇLARINDA

HİKAYE

Saliha Kısacık 11/C

Hava günlerdir kapalıydı. Bu süre zarfında hiç dışarı çıkmamış, kimse ile de konuşamamıştım. Çok bunaldığım için telefona sarılıp dert ortağım Sevgi Nur'u aradım ve evime çağırdım.

Sevgi'nin gelmesini beklerken pencereden rüzgârla dans eden ağaç dallarını seyrettim biraz ve düşüncelere daldım. Sevgi bu ücra köyde kalan tek arkadaşım, bu yüzden gö-

nülden bağıyım ona. Küçükken hayallerimi paylaştığım arkadaşlarımda hepsi şehirlere taşındı. Hepsi güneşin asla parlamadığı yüksek binalar arasında umuttan bir zerre arıyorlar artık. Ve hepsi kaçırdı bu ağaçların gölgesindeki huzuru.

---Peki, gecenin karanlığında pencereyi tıklatan minik kelebek için ne diyebilirim ki? Onu içeriye aldıysam şimdi huzurlu bir yuvası olmuş mudur? Kalan kısacık ömrünü dört du-

var arasına sıkıştırmak istemesi yorgunluğun, tehlikenin telaşından kaçışı onu gerçekten rahatlatmış mıdır şimdi?

O sırada kapı sesi duyuldu ve Sevgi geldi. Oturmasını söyleyip ikimize birer çay koydum. Ne yapıyordun, diye sordu. Hayal kuruyordum, dedim. Hayallerden bahis açmanın içindeki şairde bir kıpırtı oluşturacağını tahmin etmiştim.

Eğer seyahat edebilseydim hayallerimde, sevgi

ve umudun yeşerdiği saraylar ve geceler oluştururdum, dindirirdim acılarımı. Gözlerimi kapattığımda rüyalar elimden tutup götürebilseydi eğer, yükselir uçardım gökyüzünde. Mektuplarım kitapların arasında eskimezdi. Direnmeyi bilmeyen çiçeklerim solmazdı.

Kalplerimizi karanlık ve açgözlülikle dolduran zorbaların çevremize duvarlar ördüğü bu dünyada ayaklar altına alınıyor hayallerimiz. Potansiyeli olan insanların baskı ve sefaletle gölgelendiği bir dünyada, inşa ettiklerimizi yerle bir ediyor acı gerçekler.

Sevgi Nur elini arkadaşının elinin üstüne koyarak konuştu.

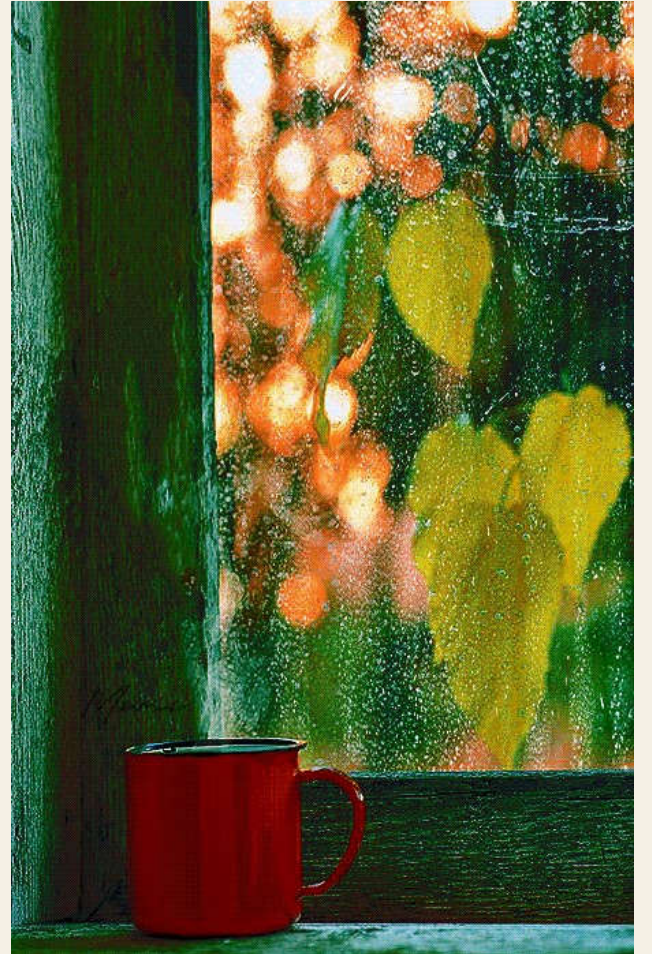
—Ben de zamanında çok şey yaşadım, senin gibi kendimi sorguladım. Sonunda durumumu kabullendim. Kabullenmek kaybetmekten eskidir. Yüreğim soğudu ama kavgam bitmedi. En büyük hayal kırıklıklarım hep kalbime yakın yerlere yuvalandı. Ama hala bazı insanlardan dinlersem masallara inanacak kadar çocuğum. Sadece bazen, hayatı savunma mevsimini kaçırmış olmaktan korkuyorum.

Kendime sorular sorup duruyorum. Tıpkı bulutların içinde kaybolmuş bir kuş gibi hissediyorum. Bu köyde en sevdiğim şeylerden biri de

geceleri yıldızların bu kadar net görülebilmesi. Yıldızlardan ayrılmak mı yoksa onların ışığında yolumu bulmak mı? Bu güne kadar emin olduğum kararlarımdan hangisi doğru hangisi değil, bunu kestiremiyorum artık.

Sevgi Nur gülümsedi: “Sen yeter ki sor, sen yeter ki cevapları iste.” Durup parmağı ile göğü işaret etti: “Gökten dökülüyor işte bak, sana doğru.” Uzanıp ellerimi tuttu ve “Avuçlarında şimdi.” dedi.

Sevgi sözlerini sonlandırırken bir şimşek çaktı. Ardından gece yağmura esir oldu.

EDİRNE SELMİYE CAMİİ (YAZININ DEVAMI)

TARİHİ MİMARİ

Nurcan Polat

yapacağım
ki caminin

herhangi bir yerinden herkes hem birbirini hem de hutbedeki ya da vaaz kürsüsündeki hoca efendiye görebilecek diyordu. Bunu Edirne Selimiye’de oluşturdu. Bunu yapan

bir insan böyle muhteşem tek parçalı bir caminin ortasına bir müezzin mahfili yaparak neden böyle bir eseri bozsun. Bazıları da diyorlar ki “Evet, bu eser Mimar Sinan'a ait ve Mimar Sinan ortaya harikulade bir eser koyup amacına ulaştı

Müezzin Mahfili ve Tavanındaki Çarkıfelek

Bu camide yıllardır en çok tartışılan şeylerden biri caminin şu an içinde tam ortasında bulunan müezzin mahfilidir yani Camilerde namaz sırasında

müezzinlerin bizzat merdivenlerle üste çıkıp camideki vazifelerini yerine getirdiği mekan. Peki neden ortaya yapılmıştır? İşte bu konu hala çözülememiş bir problem. Bu eseri Mimar Sinan mı buraya yapmıştı? Başka biri mi yapmıştı? Bazıları diyorlar ki Mimar Sinan'a ait olamaz çünkü Mimar Sinan bütün hayatını merkezi kubbeli tek parçalı bir cami plan şeması oluşturmaya adanmıştı. Normalde o günlere kadar parçalı camii vardı. Çok kubbeli, çok parçalı camiler vardı. Mesela Bursa Ulu Camii’yi düşünün, 20 tane kubbesi ve 12 tane ayağı vardı. Mesela Edirne'deki Eski Camii’yi düşünün. 9 kubbesi vardı, 4 tane kocaman ayağı vardı ve ayak ne kadar çoksa insanlar birbirini o kadar zor görüyordu. Mimar Sinan’ın bütün bir ömründe hayal ettiği şey şuydu: “Ben öyle bir cami

ama bu mükemmeliyet karşısında ‘Kul kusurlu olmalıdır, öyleyse ben bu eseri kusurlu hale getirmeliyim.’ dedi ve müezzin mahfilini tam ortaya yerleştirip eserini kusurlu hale getirdi.” Yalnızca mimari özellikleriyle öne çıkan bir yapı değil; Selimiye'nin süslemeleri, tavanındaki kalem işleri, mermer işçiliği, ahşap ve sedef işlemlerindeki sanat ve zarafet tıpkı mimarisinde olduğu gibi göz alıcı ve hayret uyandırıcı. Selimiye Camii'nin tam ortasındaki müezzin mahfilinin içine girdiğiniz ve başınızı kaldırıp harikulade ahşap tavana baktığınızda Osmanlı süsleme sanatının en güzel örneklerinden biri olan muhteşem bir çarkıfelek ile karşılaşacaksınız. Çarkıfelek sonsuzluğu simgeler, iç içe geçmiş yayların dairesel bir formda birbirini tamamlamasından oluşur ve en

güzellerinden bir tanesi buradadır. Hatta bunun bir ikinci güzelini görmek istiyorsanız Topkapı Sarayı'na gitmenizi tavsiye ederim. Bab-üs-selam kapısından içeri girdiğimizde Bab-üs-selam'ın devamında III. Mustafa'ya ait yine çok güzel bir çarkıfelek orada durmaktadır. Başımızı bu çarkıfelekten biraz daha aşağıya indirdiğimizde bu kez bizi mermer bir şadırvan karşılayacak. Gayet küçük, şirin. İçinde hala su kaynamaya, insanlar buradan su içmeye devam ediyorlar. Aslında bu şadırvanda da bir hikmet var. Eğer Selimiye Camii'nin bu 8 destekli plan şemasına çok dikkatli bakarsanız, onun küçük ölçekli bir planının burada olduğunu göreceksiniz. Dikkatle bakın. 8 destekli ayakların hemen hemen aynısı olan 8 ayaktan oluşan bir şadırvan buraya konulmuş yani bu şadırvanı büyüttüğünüzde Selimiye Camii'ni; Selimiye Camii'ni küçülttüğünüzde bu şadırvanı elde edersiniz. Aslında bu müezzin mahfilini ile alakalı elma ağacından yapılmış harikulade kalem işlerini, süslü ve 12 tane ayağı olan bu müezzin mahfilini incelerken genelde ziyaretçilerin en çok dikkatini çeken detaylardan biri ile karşılaşırız. Hatta o kadar dikkat çekiyor ki birçok insan bu harika camiye geldiğinde cami ile ilgilenmek yerine bu basit ters lale motifi ile ilgilenmeyi tercih ediyorlar. Tabii bununla da ilgileneceğiz ama camiye baktıktan sonra. Yoksa kalkıp da camiye hiçe sayıp sadece bununla ilgilenmek ne yazık ki mevzuları bilememenin bir göstergesi.

Peki nedir bu ters lale? Birçok insanın ağızındaki anlatımla bir kadının cami inşaatı sırasında bu arazisini vermemesinden kaynaklanıyor. Tersliğinden dolayı bir lale bahçesinin ters bir lale ile simgelenmesi. Bu hikaye ne yazık ki gerçek dışı bir hikaye, aslı astarı yok. Peki işin gerçeği neydi? İşin gerçeği şuydu: Mimar Sinan bu eser yapılırken 84 yaşındaydı ve torunları vardı. Torunu Fatma'yı çok seviyordu ve onu uzun sürecek bu inşaat sırasında yanına,

Ters Lale Motifi

Edirne'ye getirtti ama 8-10 yaşlarındaki Fatma Edirne'de rahatsızlandı ve vefat etti. Mimar Sinan çok sevdiği torunu için baldeken formda türbe yaptı. Türbesinin üzerine mermer bir sanduka koydurdu ve sandukasının üzerine boynu bükük bir lale işletti. Çok üzülmüştü, onun öğrencilerinden/çıraklarından bir tanesi ustasının bu üzüntüsünü işte gördüğünüz bu müezzin mahfilinin ayaklarından bir tanesine boynu bükük ters bir lale olarak işledi. İşin aslı budur ve bunun dışındaki hikayelerin gerçek ile bir alakası yoktur. Koca Sinan mimari için madde ile mananın ölümsüz aşkı diyordu. Çekiçle şekil verdiği kaskatı bir kaya parçası iken sanat harikası haline getirdiği her taşı o manevi bir aşkla seviyordu. O eserlerinin tümüne yaratıcının güzelliğini nakış nakış işliyordu. Mimar Sinan bu yüzden yüzyıllar sonra hala bizim için aşılmamış bir yetenek, Selimiye bu yüzden dünyada eşi olmayan benzersiz bir mabed. Se-

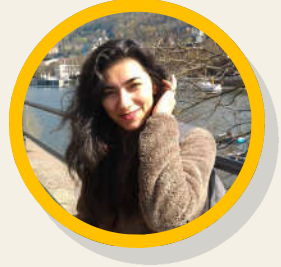
limiye Camii etkili kılan en önemli malzemelerden, detaylardan, manzaralardan biri de caminin o devasa kubbesini dört taraftan saran o dört ayrı minare. Minareler karşıdan bakıldığında 2 tane gözükür. Bu dört minare dıştan bakıldığında birbirinden farklıdır. Dikkatli gözlerle bakarsak birtakım ilginç detaylar koymuş, minarelerin kaplamaları dışarıya bakan yani erkek kabartma iken hemen arkasındaki kibleye bakanlar dişi kabartma olarak yapılmış. Peki avlu ile ana yapı arasındaki minarelerin diğerlerinden farkı nedir dersanız bu farklı görmek için kapıyı açıp içine bakmanız lazım çünkü bu minarenin o küçük kapısını açıp içeriye baktığınız zaman şaşıracaksınız. Sizi yukarıya taşıyan tam 3 tane merdiven göreceksiniz. Bir tanesi şöyle yukarıya doğru kıvrılırken biri arkasından, biri diğer arkasından yukarıya doğru gitmekte. Bu üç merdiven yukarıya doğru çıkarken yukarıya çıkan kişiler birbirini görmemektedir. 1. merdiven 1. ve 3. şerefeye, 2. merdiven 2. ve 3. şerefeye, 3. merdivense 3. şerefeye çıkmakta. Mimar Sinan eserinde bize bunu da anlatıyor. Mesela diyor ki “II. Murat döneminde yapılan Üç Şerefeli Camii'nin minaresi de 3 yolludur ama kule gibidir. Halbuki benim mi-

nairelerim kalem gibidir, o da 3 yolludur.” 82 metre uzunluğunda yeryüzünde bu incelikte yapılmış uzunluktaki tek kuledir ve hala rekoru elinde tutmaktadır. Edirne'ye yolunuz düşerse büyük ustaya muhakkak uğrayın, onu belki Selimiye'nin minberinde belki üç merdivenli minaresinde belki de avlu'daki güvercinlerin yanı başında bulacaksınız. Selimiye Külliyesi sadece Selimiye Camii'nden ibaret değil. Caminin kible tarafına baktığımız zaman caminin sağ ve solunda iki tane medrese bulunmakta. Biri Türk İslam Eserleri Müzesi, bir diğeri de Vakıf Eserleri Müzesi olarak hizmet veriyor. Bir de yan tarafımızda T şeklinde bir eser var ki o da Sultan 2. Selim'in oğlu Üçüncü Murad tarafından yaptırılmış olan arasta. Bir dönem kavaflar arastası yani ayakkabıcılar çarşısı olarak hizmet veren bu yer, günümüzde birçok farklı esnafın kullandığı eserlerden bir tanesi ki bu T şeklindeki eserin tam orta kısmında bir kubbe görüyorsunuz. Bu üzeri son derece süslü pencerelere sahip olan bu kubbe, bir dua kubbesi. Osmanlı'da birtakım arasta, bedesten gibi eserlerde bulunan bu dua kubbelerinde sabahleyin esnaflar toplanıyorlar, dualarını yapıyorlar, “Yarabbi ürünümüzü bereketli, kazancımızı bol eyle.” diyorlar ve sonra dükkanlarına öyle dağılıyorlardı. Ve ben de bu gördüğümüz detaylarla birlikte bu muhteşem eserin tamamını anlatamam da en azından bir kısmını yakından tanımaya, tanıtmaya çalıştım. Ömrünüz Koca Sinan gibi uzun ve bereketli olsun. Sonsuz sevgi ve hürmetlerimle....

Minarenin İçindeki Merdiven

SEVİNÇ'TEN MEKTUP

FARKLI MESLEKLER FARKLI HAYATLAR

Lise öğrencisi olarak hayatımızın en önemli mihenk taşlarından birisi tabii ki üniversiteye geçiş sınavında iyi bir puan tutturabilmek ve hayalini kurduğumuz üniversite ve bölümde okuyabilmek. Aslında birçoğumuz ileride sahip olmak istediğimiz mesleğin tam olarak neye benzediğini ya da bizim kişiliğimize veya beklentilerimize uygun olup olmayacağını pek bilmiyoruz. Benim için de aynı şey geçerliydi; biyolojiye ve fiziğe karşı aşırı bir merakım vardı ve genelde bu konularda yeni bir şeyler öğrenmek diğer alanlardan çok daha fazla ilgimi çekiyordu. O yüzden de bu konularla alakalı bir şeyler okumak zorundaymışım gibi hissediyordum. Ailem benim daha çok tıp okumamı istiyordu ama benim ilgimi daha çok bilim-kurgu filmlerinde çılgınca bir hata yapıp kendi hayatını tehlikeye atan bilim adamları çekiyordu. Bir de bilimi uygulamaktan çok yeni şeyler keşfetmenin ya da

var olan bilimsel tek-

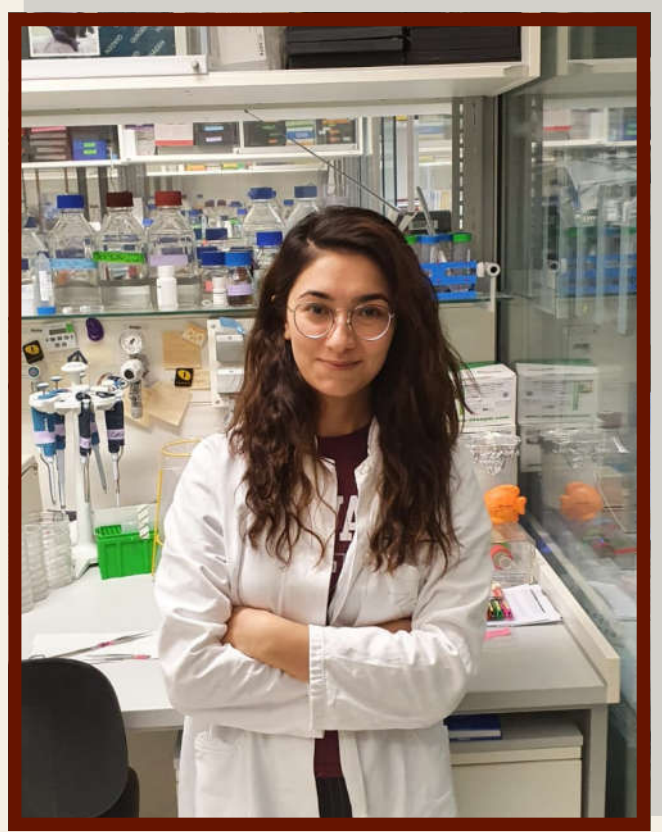
**Sevinç Gücüm / Moleküler
Biyoloji ve Genetik**

nikleri bir adım daha ileriye taşımamın beni daha mutlu edeceğini fark ettim. Yani tıbbın uygulama değil araştırma kısmında olmak istediğimi anladım. Aslında bunu yapmanın iki yolu vardı: Birinci yol; tıp okuyup daha sonrasında doktora ya da *PostDoc* yapmak ve daha sonra hem klv nikte çalışıp hem de bir şekilde araştırma yapmaya çalışmaktı. İkinci yol ise direkt **MOLEKÜLER BİYOLOJİ** okumak ve sonrasında ya yüksek lisans ve doktora yapmak ya da direkt doktora yapmaktı. Birinci yol aslında toplum içinde “*garanti meslek*” olarak bilinen, düzenli maaşı olan, bayağı da fazla para kazanabileceğim ve toplum tarafından takdir görebileceğim bir opsiyondur. Ama yurt dışına çıkmak gibi büyük bir hayalim vardı ve “*akredite*” denilen, üniversitede okunan bölümün diğer ülkelerde kabul görmesini sağlayan sisteme sahip çok fazla bir üniversite yoktu tıp alanında. Olsa bile tekrardan sınavlara girmem ve tıp terimlerini gideceğim ülkenin dilinde tekrardan öğrenmem gerekecekti. Diğer yandan da aslında için “*moleküler biyoloji*” ya da “*genetik mühendisliği*” kısmını tıp okulunun sonuna kadar kesinlikle gerçek anlamda öğrenemeyecektim. Yani araştırma hayatım tıp bitince başlayacaktı. İkinci opsiyonda ise İngilizce dilinde okuyabileceğim birçok üniversite vardı ve ‘Fen-Edebiyat Fakültesi’nde okunan bölümlerin otomatik olarak yurt dışında akredite si, yani tanınırlığı vardı. Diğer yandan bilimle üniversitenin ilk yılı tanışacak ve laboratuvarda çalışma imkânı bulacaktım. Aslında bu bölümü seçmemdeki en

önemli etkenlerden birisi de lise 3'te okulca yaptığımız üniversite gezisi olmuştu. O gezide Boğaziçi Üniversitesi'nin kampüsünü ve öğrenci hayatını görüp âşık olmuştum. Hatta ders çalışmak için beni motive etsin diye aldığım Boğaziçi tişörtünü dershanede sınavlara girerken giydim. Fizik hocamız bana "Boğaziçili" diye seslenirdi. Aslında bunların hepsi benim için bayağı destekleyici ve motive edici olmuştu. Boğaziçi mezunu olmanın yurt dışına çıkma olasılığını katbekat artırdığını hocalarımın ve çevremdeki arkadaşlarımdan öğrenmişim. Sonuç olarak aşırı çalışmak karşılığını verdi ve bu bölüme yetecek kadar puan alabildim.

Üniversiteye başladıktan sonra beklentimden çok daha iyi olduğunu fark ettim. İlk yıl İngilizce öğrenebilmek için hazırlık okudum ve bu dönem benim için lisenin son iki yılındaki aşırı ders çalışma temposundan uzaklaşmak, yeni insanlar tanımak ve hobiler edinmek için çok iyi bir zamanlama oldu. Bu süreçte öğrenci kulüpleri ile de tanıştım. Sanırım Boğaziçi'ni Boğaziçi yapan en önemli sebeplerden bir tanesi özgür ruhluluğu ve öğrenci kulüpleri sayesinde yarattığı sosyal faaliyetleri. Üniversite kampüsünden içeri adım attığınız anda tamamen başka bir atmosferin içine girmiş oluyorsunuz ve bu ortam dışarıdaki toplum hayatından tamamen kopuk ve bambaşka bir atmosfer. Zaten etrafta sürekli İngilizce konuşan insanlar sayesinde kendinizi yurt dışında yaşıyormuş gibi hissetmeye başlıyorsunuz. Ayrıca, okulun sunduğu *Erasmus* ve *Exchange* programları sayesinde lisans okurken yurt dışına da çıkabiliyorsunuz. Ben de bu sayede Almanya'da 5 ay geçirme imkanı buldum ve yüksek lisans eğitimim için en iyisinin Almanya olacağına karar verdim. Sonuç olarak Almanya'da yüksek lisans ve doktora yaptım (*master: Heidelberg*

Universitesi -Kanser Arastirmalari Merkezi (DKFZ), doktora: Heidelberg Üniversitesi-Organizma Calismalari Merkezi (COS)). Bu süreç toplamda 5 yıl sürdü ve bana birçok şey kattı. En önemlisi bilimsel alanda edinmiş olduğum tecrübeler ve bu tecrübeler sayesinde ilerisi için hayalini kurduğum Amerika'da *PostDoc* yapma yolculuğuna sağladığı katkı... Bunun dışında Almanca ve İngilizce pratiği yapma imkanı buldum. Uluslararası bir programda okuduğum için birçok milletten insan tanıdım ve arkadaşlar edindim ve bu sayede Avrupa ve Alman kültürüne dair birçok şey öğrendim. Tüm bunlar sayesinde de aslında biraz daha olgunlaşmış oldum.

Şu ana kadar daha çok eğitim hayatımdan bahsettim ama bu bölümü okumak isteyenler için aslında bir moleküler biyolog olarak bir gün içinde neler yapıyorum ve günüm nasıl geçiyor kısaca bahsedeyim. Aslında moleküler biyolog olarak bir şirkette çalışmadım ama birçok enstitü laboratuva-

rında bulundum ve bunlar arasında *Japonya-Ulusal Biyoloji Enstitüsü (NIBB)*, *Almanya-Kanser Araştırmaları Merkezi (DKFZ)* ve *Almanya-Max Planck Enstitüsü* yer alıyor. Aslında çalışmaya en yakın yaptığım şey doktora çünkü birçok bölümün aksine moleküler biyoloji doktorasında neredeyse her gün laboratuvara gidip çalışmak zorundasınız. Benim doktora projem medaka dediğimiz balıkta insanda nadir görülen bir hastalığın modellenmesini yapmaktı. Bunun için bir hastadaki belli bir gendeki mutasyonu genetik manipülasyon teknikleri ile balık modelinin genine aktarıyoruz. Bunu yaptığımız anda balıkta insandakine benzer anomaliler ve hastalık belirtileri görüyoruz. Bunun sebebi de aslında evrim süresince bu genlerin özelliklerinin ve görevlerinin bir kısmının korunması. Benim günüm genelde balıkların olduğu odaya inip deney hayvanlarında herhangi bir sorun var mı ve sağlıklılar mı diye bakmakla başlıyor çünkü hayvanların deneylerde kullanılırken acı çekmemesi ve eğer acı çekme belirtisi varsa deneyin hemen sonlandırılması esası çok önemli. Daha sonra genelde balık yumurtası topluyorum ve bunları yumurtadan çıkana kadar yetiştiriyorum. Bu balıkların anne ve babaları genelde benim az önce bahsettiğim genetik mutasyonları taşımış oluyorlar. Bu sayede yeni nesilde resesif gen bozuklukları sonucu ortaya çıkan anormallikleri test edebiliyorum. Korona testine benzer bir testle hangi balıkların hastalık geni taşıyıcısı olduğuna kadar verebiliyorum. Daha sonra RNA denilen, DNA'dan sentezlenen moleküllerdeki değişikliklere ya da protein denilen, RNA'dan sentezlenen moleküllerdeki değişikliklere bakıp hastalık mekanizması ve hastalığı nasıl düzeltebileceğim konusunda fikir ediniyorum. Bazen bir günüm sadece bilgisayar başında diğer günlerden kalan verileri analiz etmekle ya da makale okumakla geçebiliyor. Aslında

bu aşama benim işimin en önemli kısmı çünkü dünya üzerinde diğer bilim insanların ne yaptığını ve benim alanımdaki son gelişmeleri bilmek benim için çok önemli. Bazen diğer çalışmalar benim projemin yönünü değiştiriyor ya da işimi hızlandırabiliyor. Bu açıdan bu alanda çalışacak insanların meraklı ve sürekli okumak ve öğrenmekten yorulmayan insanlar olması çok önemli. Diğer yandan bir sürü toplantı ve konferansa da katılmak zorunda kalıyorum. Hatta bu toplantılar bazen diğer laboratuvardaki insanlar ile iş birlikleri kurmak ve bazı deneyler için iki laboratuvarın gücünü birleştirmek adına olabiliyor. Yaptığım deneylerin ayrıntılı raporlarını tutmak ve toplantı notlarını düzenlemek de işimin bir parçası.

Her ne kadar yolun başında olsam da çalışmalarımın bir gün toplum yararına hizmet edeceğini umuyorum ve tüm öğrencilere başarılar diliyorum.

Don't forget, you can do it!

